

REVIDIRANO LETNO POROČILO 2018

V toku življenja že 70 let
Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.

Vsebina

1	UVOD	1
1.1	PISMO DIREKTORJA	3
1.2	POUDARKI POSLOVANJA DRUŽBE V LETU 2018	5
2	POSLOVNO POROČILO	7
2.1	KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2018	9
2.2	POMEMBNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA 2018	9
2.3	PREDSTAVITEV DRUŽBE	10
2.4	IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE	16
2.5	POSLOVNA POLITIKA DRUŽBE	18
2.6	POLITIKA SISTEMA VODENJA	19
2.7	PROIZVODNJA	21
2.8	VZDRŽEVANJE	23
2.9	TRŽNI POLOŽAJ	24
2.10	NALOŽBE	26
2.11	INFORMATIKA	27
2.12	ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	28
2.13	UPRAVLJANJE S TVEGANJI	33
2.14	KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI	38
2.15	RAZISKAVE IN RAZVOJ	39
2.16	NAČRTI ZA PRIHODNOST	40
3	TRAJNOSTNO POROČILO	43
3.1	ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH	45
3.2	ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA	46
3.3	ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI	47
4	RAČUNOVODSKO POROČILO	49
4.1	REVIZORJEVO POROČILO	51
4.2	IZJAVA O ODGOVORNOSTI DIREKTORJA	54
4.3	UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	55
4.4	RAČUNOVODSKI IZKAZI	56
4.5	POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM	60

1 UVOD

V toku življenja že 70 let

1.1 PISMO DIREKTORJA

SENG je uspešna, sodobno urejena družba z dolgoletno tradicijo pri izrabi hidroenergetskega potenciala povodja Soče in drugih obnovljivih virov energije v sozvočju z naravnim in družbenim okoljem. Konec leta 2018 je sovpadal z iztekom mandata direktorja Marjana Pintarja. S 1. 1.2019 je vodenje družbe SENG za mandatno obdobje štirih let prevzel mag. Radovan Jereb.

Dosežen poslovni rezultat v višini 4 mio evrov čistega dobička presega planiranega in je rezultat zanesljivega in varnega obratovanja, visoke stopnje obratovalne pripravljenosti naprav in postrojev, strokovnosti in zavzetosti vseh zaposlenih ter racionalizacije in optimizacije delovnih procesov, kar družbi omogoča hitro odzivnost na razmere v poslovnem okolju.

SENG je izrazito razvojno naravnana družba, saj le razvoj omogoča nove poslovne priložnosti. Le-te se kažejo zlasti na področju izgradnje malih hidroelektrarn, kjer ima družba največ znanja in izkušenj ter na področju ostalih obnovljivih virov.

V letu 2018 je bil uspešno zaključen večji investicijski cikel, ki je obsegal izvedbo planiranih rekonstrukcij obstoječih objektov in novogradnjo mHE Kneža.

Z izgradnjo in obratovanjem nove male HE Kneža, ki je v decembru 2018 že pridobila uporabno dovoljenje, je vodotok Kneža optimalno energetsko izkoriščen. Pretočna elektrarna s planinskim zajetjem izkorišča skoraj 74 m bruto padca. V strojnici je en agregat z instalirano močjo okoli 850 kW s Francis turbino s horizontalno gredjo. Ocenjena letna proizvodnja je 3,3 GWh obnovljive električne energije. Načrtovanje elektrarne, umeščanje v prostor, projektiranje in nadzor je plod lastnega dela zaposlenih v SENG.

V letu 2018 je bila uspešno zaključena rekonstrukcija hidromehanske opreme na pregradi Podselo in avgusta pridobljeno uporabno dovoljenje. Zaradi te rekonstrukcije je bilo v začetku leta popolnoma izpraznjeno akumulacijsko jezero na Mostu na Soči.

Rekonstrukcija II. faze HE Plave I z zamenjavo generatorjev in sanacijo turbin, ki se je začela z deli v elektrarni v začetku leta 2017, je bila zaključena z tehničnim pregledom v septembru 2018. Elektrarna obratuje. Uporabno dovoljenje bo pridobljeno v letu 2019, ko bodo odpravljene določene pomanjkljivosti iz tehničnega pregleda.

Rekonstrukcija RTP Plave je projekt, ki je voden v sodelovanju z družbo ELES, Elektro Primorska, SODO in SENG. Izgradnja novega stikališča je bila zaključena v letu 2018. Tehnični pregled bo izveden v letu 2019.

Z investicijo prenova programske in strojne opreme Centra vodenja SENG je bil v celoti posodobljen obstoječi sistem daljinskega vodenja hidroelektrarn, ki je deloval vse od leta 2003. Investicija je bila zaključena v maju 2018. Daljinsko vodenje hidroelektrarn je po prenovi še bolj učinkovitejše. Uporabljene tehnologije namreč omogočajo bolj fleksibilno razvijanje aplikacij in dodatne funkcionalnosti.

Pomembna investicija v zanesljivost proizvodnje je remont agregata ČHE Avče. Tekom celega leta so potekale intenzivne priprave na prvi remont agregata ČHE Avče, ki se je začel novembra 2018 in se bo zaključil aprila 2019.

Vodenje organizacije je predvsem vodenje ljudi, zato so v naše delovanje vključena prizadevanja za uvajanje sodobne organizacijske kulture, za osebno rast zaposlenih, povečanje pristojnosti in odgovornosti. V nadaljevanju so izpostavljeni nekateri ključni projekti, ki so potekali v poslovnem letu 2018 in niso sestavni del rutinskih nalog, kot so: reorganizacija in sistemizacija, prenova procesa vzdrževanja, vzpostavitev

kompetenčnega modela, priprava na letne razgovore, izboljšave projektnega vodenja in začetek priprav na digitalizacijo arhivskega gradiva.

S 1. junijem 2018 je začela veljati nova organizacija in sistematizacija delovnih mest v družbi SENG, ki je največ sprememb prinesla na področju vzdrževanja. Vzdrževanje je najbolj kompleksen in stroškovno najbolj intenziven proces v družbi in je po številu zaposlenih največje področje v družbi SENG. V družbi je bila prepoznana potreba po bolj pregledni in učinkoviti organiziranosti delovnih procesov na področju vzdrževanja. Po identifikaciji šibkih točk in pomanjkljivosti je sledila priprava predlogov sprememb in izboljšav ter implementacija dogovorjenega koncepta.

Ob nenehnih spremembah, iskanju boljših rešitev in ustvarjanju dodane vrednosti so zaposleni prepoznani kot pomemben kapital podjetja. V letu 2018 je bil vzpostavljen model kompetenc glede na cilje in kulturo podjetja ter značilnosti posameznega delovnega mesta. V zadnjem kvartalu 2018 so bile v okviru omenjenega projekta izmerjene kompetence vseh zaposlenih. Projekt se bo nadaljeval z vpeljavo rednih letnih razgovorov.

Na podlagi Metodologije vodenja projektov se je v družbi SENG sistematično in kontinuirano nadgrajevalo projektno vodenje in povečalo preglednost ter učinkovitost vodenja projektov. To je ključni proces, ki ga podpira tudi informacijski sistem DMS4. Učinkovito projektno vodenje je korak naprej v primerjavi s togo hierarhično strukturo vodenja. Je priložnost za vse, ki so samoiniciativni in pripravljene aktivno delovati, da se izkažejo s svojim delom na projektih in tako odpirajo tudi pot za svojo karierno rast. Vsak od zaposlenih je lahko vodja (projekta), vsak se lahko izkaže in doprinese k boljšemu delu družbe.

Vsem sodelavkam in sodelavcem v družbi SENG in skupini HSE se zahvaljujem za vložen trud pri doseganju poslovnih uspehov in napredku družbe. Prepričan sem, da so, vsak po svojih močeh, z zavzetostjo, strokovnostjo in znanjem, pripomogli k realizaciji doseženih rezultatov. Dobri rezultati pa so najboljša spodbuda in zaveza za uspešno poslovanje tudi v prihodnje.

mag. Radovan Jereb, direktor

1.2 POUDARKI POSLOVANJA DRUŽBE V LETU 2018

1.2.1 Ključni dosežki leta 2018

- Uspešno poslovanje s čistim poslovnim izidom v višini 4 mio evrov,
- EBITDA je realiziran v višini 15,5 mio evrov in EBIT v višini 4,7 mio evrov,
- 637 GWh proizvedene električne energije,
- zanesljivo in varno obratovanje objektov in naprav HE in ČHE,
- stroškovno učinkovito poslovanje,
- izboljšanje poslovnega procesa vzdrževanja in nova organiziranost družbe.

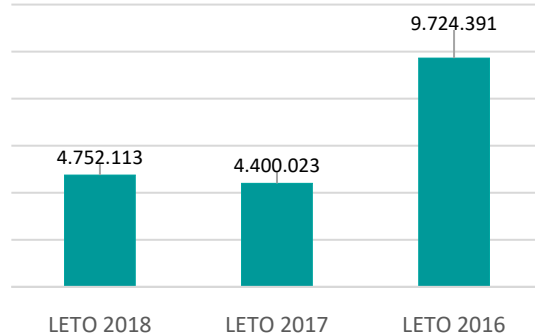
Finančni poudarki

Postavka	RE 2018	RE 2017	RE 2018 / RE 2017
Prihodki v EUR	35.464.200	38.194.972	93
Čisti prihodki od prodaje v EUR	35.387.697	38.087.965	93
Finančni prihodki v EUR	3.501	90.936	4
Odhodki v EUR	31.104.187	34.208.038	91
Stroški materiala v EUR	9.650.349	13.030.847	74
Stroški storitev v EUR	1.545.407	1.943.219	80
Stroški dela v EUR	5.466.691	5.453.955	100
Finančni odhodki v EUR	395.601	504.026	78
Čisti poslovni izid v EUR	4.008.871	3.993.874	100
EBIT = poslovni izid iz poslovanja v EUR	4.752.113	4.400.023	108
EBITDA = EBIT + Odpisi vrednosti v EUR	15.495.123	14.625.703	106
Sredstva v EUR	226.705.599	231.778.264	98
Kapital v EUR	198.964.978	194.935.948	102
Celotne finančne obveznosti v EUR	20.634.061	27.112.189	76
Zadolženost v skupini HSE v EUR	0	0	0
Denar in denarni ustrezniki v EUR	4.060.585	660.280	615
Investicije v EUR	6.770.284	10.966.035	62
Število zaposlenih konec obdobja	121	124	98
Proizvedena električna energije (v GWh)	637	733	87

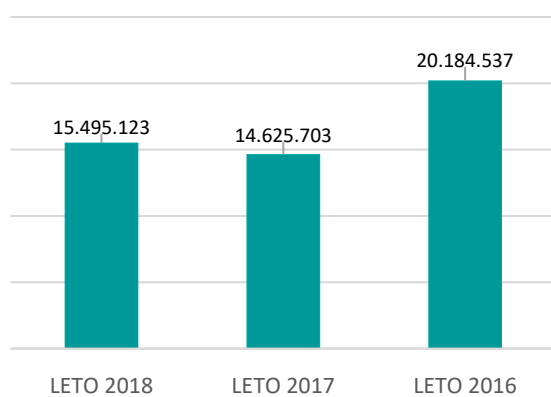
ČISTI POSLOVNI IZID V €

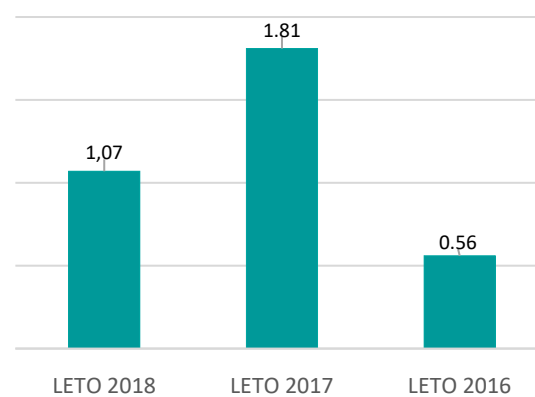
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA - EBIT V €

EBITDA v €

NETO FINANČNI DOLG na EBITDA

2 POSLOVNO POROČILO

V toku življenja že 70 let

2.1 KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV V LETU 2018

2018	Opis dogodka
Januar-Februar	Praznitev akumulacije HE Dobljar zaradi obnove hidromehanske opreme na jezu Podselo in posledično neobratovanje HE Dobljar in ČHE Avče.
Marec	Polnitev akumulacije HE Dobljar in začetek obratovanja HE Dobljar in ČHE Avče.
Marec	Podpis pogodbe za remont ČHE Avče z japonsko družbo Hitachi Mitsubishi Hydro Corporation.
Maj	Sprejem Letnega poročila 2017.
Junij	Nova reorganizacija in sistematizacija delovnih mest.
Junij	Začetek rednega obratovanja prenovljenega Centra vodenja SENG.
Junij	Tehnični pregled hidromehanske opreme na jezu Podselo.
Junij	Prvo vrtenje turbine v mHE Kneža in sinhronizacija generatorja z energetskega omrežjem.
Julij	Uspešna izvedba zunanje presoje sistema vodenja kakovosti.
Julij	Strokovno tehnični pregled investicije mHE Kneža in pričetek tovarniškega poskusnega obratovanja.
Avgust	Pridobitev uporabnega dovoljenja za hidromehansko opremo na jezu Podselo.
Avgust	Otočno obratovanje Severno Primorske zanke z angažiranjem HE na Soči, ki so zagotavljale električno energijo za porabnike na področju Severne Primorske zaradi izpada 110 kV DV Ajdovščina-Divača.
September	Izveden tehnični pregled za rekonstrukcijo II. faze HE Plave 1.
Oktober	Izveden tehnični pregled za novozgrajeno mHE Kneža.
November	Začetek remonta ČHE Avče.
December	Pridobljeno je bilo uporabno dovoljenje za mHE Kneža.

2.2 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU POSLOVNEGA LETA 2018

Po koncu poslovnega leta 2018 ni pomembnih poslovnih dogodkov, ki bi vplivali na poslovanje družbe.

2.3 PREDSTAVITEV DRUŽBE

2.3.1 Osebna izkaznica družbe

	Splošni podatki
Polno ime družbe	Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o.
Skrajšano ime	SENG d.o.o.
Oblika organiziranosti	enoosebna družba z omejeno odgovornostjo
Naslov	Erjavčeva ulica 20, Nova Gorica
Telefon	05 339 63 10
Faks	05 339 63 15
Št. registrskega vložka iz sodnega registra	065/10012900
Osnovni kapital	137.894.036 EUR
Velikost	velika družba
Leto ustanovitve	1947
Transakcijski račun	04750-0000545385 odprt pri Nova KBM d.d. 29000-0001843924 odprt pri UniCredit banki d.d.
Davčna številka	74100475
Identifikacijska številka za DDV	SI74100475
Matična številka	5044421000
Spletni naslov	http://www.seng.si
E - pošta	seng@seng.si
Šifra dejavnosti	35.111
Direktor družbe	Marjan Pintar – zaključek mandata 31.12.2018 Mag. Radovan Jereb – od 1.1.2019 dalje
Struktura lastništva	Holding Slovenske elektrarne d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana (100 % delež)

2.3.2 Lastniška struktura

Holding Slovenske elektrarne d.o.o. (HSE d.o.o.), Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana je 100-odstotni družbenik družbe SENG d.o.o. Na dan 31. 12. 2018 znaša poslovni delež v osnovnem kapitalu 137.894.036,01 evrov.

2.3.3 Dejavnosti poslovanja družbe

Družba SENG d.o.o. opravlja dejavnost proizvodnje električne energije v hidroelektrarnah (35.111 SKD), ki je tržna dejavnost. Družba pridobi celotni prihodek z opravljanjem dejavnosti proizvodnje električne energije, razen približno enega odstotka, ki ga pridobi s posli, ki zaradi svojega minimalnega obsega in drugih značilnosti ne pomenijo opravljanja dejavnosti (na primer oddajanje poslovnih prostorov in zemljišč v najem zaradi njihove boljše izkoriščenosti, oddajanje počitniških kapacitet, prodaja odstranjenih naplavin).

2.3.4 Organi družbe in zastopanje

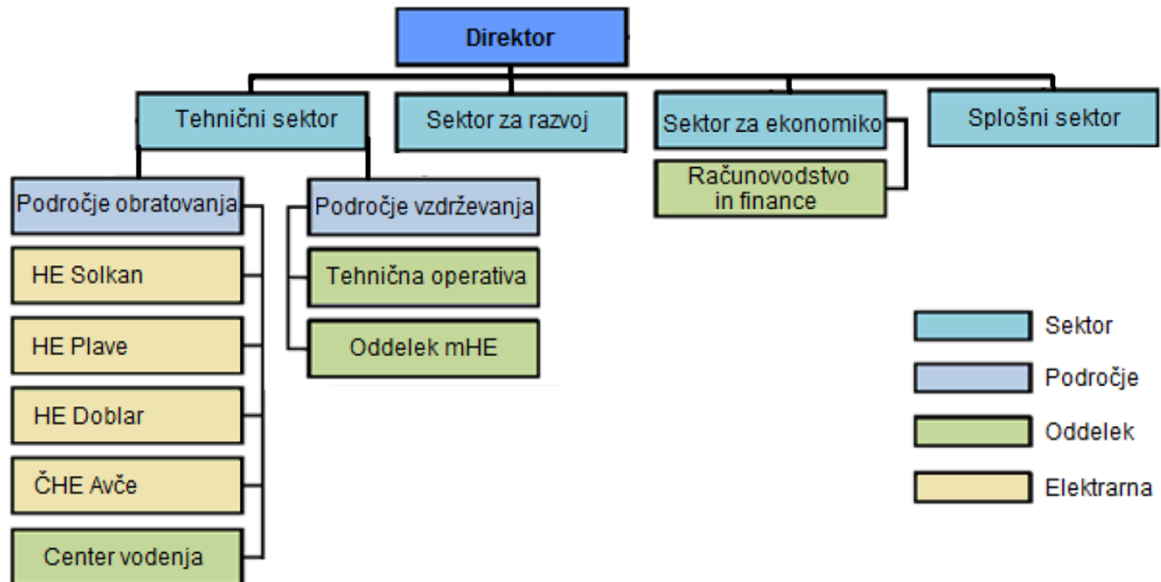
Družba SENG d.o.o. je enoosebna družba z omejeno odgovornostjo, katere ustanovitelj in edini družbenik je državni HSE d.o.o. in je tako tudi sama v posredni državni lasti Republike Slovenije.

Organ vodenja družbe je direktor družbe. Direktorju Marjanu Pintarju se je izteklo štiri letno mandatno obdobje z dnem 31.12.2018. S 1. januarjem 2019 je vodenje družbe prevzel direktor mag. Radovan Jereb za štiriletno mandatno obdobje do 31. december 2022.

Ustanovitelj ima vlogo in pristojnosti skupščine družbe, pri čemer odločitve pravno učinkujejo z vpisom v knjigo sklepov družbe.

2.3.5 Organizacijska struktura družbe z organizacijsko shemo

Nova Organizacijska struktura veljavna s 1.6.2018:

2.3.6 Sindikat in delavsko soupravljanje

Sindikat

V družbi SENG delujeta dva sindikata, in sicer Sindikat SDE in Neodvisnost – KNSS. Z njima ima družba sklenjeno Podjetniško kolektivno pogodbo, veljavno od 1. januarja 2001. V letu 2016 se je začel proces celovite prenove podjetniške kolektivne pogodbe, ki pa je v letu 2017 zastal zaradi pogajanj za določitev vsebin novih podjetniških kolektivnih pogodb družb v Skupini HSE. V letu 2018 so v okviru Skupine HSE potekala pogajanja socialnih partnerjev za poenotenje vsebin podjetniških kolektivnih pogodb družb v Skupini HSE.

Svet delavcev

V družbi SENG deluje svet delavcev, ki je bil ustanovljen 22. septembra 1999. Preko sveta delavcev zaposleni sodelujejo pri upravljanju družbe. Delovanje sveta delavcev se odraža pri uresničevanju ciljev in interesov dela ter kapitala v skupnih prizadevanjih za čim boljše poslovne rezultate. Prav tako si svet delavcev prizadeva za zadovoljstvo zaposlenih na delovnem mestu. Družba SENG je s svetom delavcev 10. novembra 2000 sklenila *Participacijski dogovor o sodelovanju delavcev pri upravljanju družbe* in 25. maja 2015, po ukinitvi Nadzornega sveta družbe SENG, *Sporazum o rešitvi spora in ureditvi načina sodelovanja delavcev pri upravljanju*.

Poročilo sveta delavcev o stanju na področju sodelovanja delavcev pri upravljanju

V družbi SENG se sodelovanje zaposlenih pri upravljanju družbe razvija v smeri partnerskega odnosa, v želji, da sodelovanje preseže okvire zakonskega minimuma participacije. Tudi v letu 2018 smo sledili tej usmeritvi. Prizadevali smo si ohraniti dobre prakse na področju soupravljanja, ki smo jih v družbi uvedli v preteklih letih. Tako postaja v družbi soupravljanje pomemben del korporativnega upravljanja, kar se odraža tudi v visoki ravni socialnega dialoga. Predsednik sveta delavcev je enkrat mesečno povabljen na kolegij direktorja in takrat, ko je direktor ocenil, da je prisotnost predstavnika zaposlenih koristna. Želja sveta delavcev je, da se vsa obveščanja in posvetovanja izvedejo pred sprejemom odločitve direktorja, še v fazi zbiranja informacij in mnenj. Pravočasno podano mnenje predstavnikov zaposlenih je za direktorja lahko zelo koristno in v veliko pomoč pri sprejemanju odločitev.

Način delovanja sveta delavcev v družbi SENG omogoča sodelovanje in uporabo soupravljanja kot mehanizma za doseganje skupno zastavljenih ciljev. Skupna posvetovanja so bila dobro pripravljena in izvedena na podlagi strokovne razprave, kar se kaže v vsebini sklepov, ki so bili sprejeti na skupnih posvetovanjih in so lahko v veliko pomoč direktorju pri iskanju odgovorov na zapletena vprašanja.

V družbi SENG zasledujemo cilj, da se sodelovanje zaposlenih pri upravljanju koristno uporabi pri spreminjanju organizacijske kulture, prenovi procesov, projektne vodenju, uvajanju novih tehnologij in orodij, uvajanju modela kompetenc, načrtovanju razvoja in pri strateškem planiranju. Prizadevanja SD SENG so zato usmerjena v še večjo integracijo predstavnikov zaposlenih pri upravljanju družbe. Svet delavcev že aktivno sodeluje na področjih varnosti in zdravja zaposlenih, komuniciranja, organizacijske kulture in razvoja družbe SENG. Povečana skrb sveta delavcev za dobro komuniciranje, ki vključuje vse deležnike, povečuje možnosti in ustvarja pogoje za uspešno, ciljno usmerjeno delovanje, ki bi ga v družbi radi imeli. Na tem področju smo se in se še bomo skupaj trudili, da bi bili rezultati čim boljši. Potrebno pa bo še veliko skupnega dela, ker imamo težave, ko spregovorimo o naši viziji za prihodnost, skupnih ciljih in vrednotah.

V letu 2018 je svet delavcev veliko energije vložil za podajanje predlogov in pobud pri nastajanju nove organiziranosti družbe, pri sprejemanju nove sistemizacije in pri združevanju delovnih mest. Z našimi rezultati nismo najbolj zadovoljni, ker v družbi nismo dosegli vseh zastavljenih ciljev.

Namen projekta »Identiteta SENG-poslanstvo, vizija in vrednote SENG«, ki je potekal v letu 2017 je bil izobraziti, informirati in povezati skupaj vse zaposlene o identiteti, viziji in vrednotah. Projekt je bil zasnovan kot priprava in temelj za dolgoročni projekt končnega izdelka »Kodeksa poslovnega vodenja«, ki je zaveza iz podpisanega sporazuma med SD in direktorjem, po ukinitvi nadzornega sveta družbe SENG. V letu 2018 je bilo dogovorjeno z direktorjem, da bomo nadaljevali s projektom »Dialog med kadri«, ki vključuje vse zaposlene in je usmerjen v zaposlitvene odnose in kadrovske komunikacije. Žal projekta, ki naj bi se začel izvajati septembra 2018 nismo izvedli zaradi razmer na področju upravljanja družbe SENG. SD bo direktorju ponovno predlagal izvedbo projekta z upoštevanjem novih okoliščin in spoznanj.

Družba SENG je v razmerah poslovanja, kjer se spreminja organiziranost, procesi, ljudje, odnosi in vrednote. SD se tega zaveda in svoje aktivnosti usmerja v projekte, kjer se zaposlenim ponuja večšine, ki so nujno potrebne za spreminjanje načina razmišljanja in navad.

Skupna naloga direktorja in SD je iskanje rešitev za vprašanja, ki jih prinaša spremenjen poslovni model in prilagajanje poslovnih procesov dejanskim razmeram, saj je to nujno za doseganje dobrih poslovnih rezultatov. Naš cilj je kakovost, ki jo lahko ustvarijo le zadovoljni zaposleni, zato si bo SD SENG še naprej prizadeval za nove in boljše rešitve, saj je ena od naših prioriteta družba ustvarjalnih in inovativnih zaposlenih, pripravljenih na izzive prihodnosti. Pri razvoju soupravljanja si bomo prizadevali predvsem za promocijo našega dela in uvajanje dobrih praks v Skupini HSE. V tej smeri smo v letu 2018 tudi delovali. Kar nekaj naših predlogov je bilo sprejetih na nivoju Skupine HSE, v okviru sodelovanja v SSD Skupine HSE.

Zavedamo se, da so zavzeti zaposleni največja konkurenčna prednost, ki jo družba SENG lahko ima, zato bo naše delovanje tudi v prihodnje proaktivno usmerjeno k uvajanju dobrih praks v družbo SENG. Novi direktor prevzema družbo SENG, kjer je sodelovanje zaposlenih pri upravljanju družbe na zavidljivem nivoju. SD novemu direktorju ponuja konstruktivno sodelovanje pri upravljanju družbe in pričakuje nadaljnji razvoj soupravljanja v družbi SENG v smeri uvajanja novih in dobrih praks soupravljanja.

2.3.7 Kapitalske povezave z drugimi družbami

Povezava z družbo Holding Slovenske Elektrarne d.o.o.

Družba HSE d.o.o. je 100-odstotni lastnik družbe SENG d.o.o. Poleg lastniške potekajo poslovne povezave z družbo HSE preko kupoprodajnih pogodb o prodaji oziroma nakupu električne energije in zakupu moči.

V skladu s 545. členom Zakona o gospodarskih družbah (ZGD) je bilo posebej izdelano *Poročilo posloводства o razmerjih s povezanimi družbami za leto 2018* in predloženo revizorju po 546. členu ZGD. Iz poročila izhaja, da je družba v letu 2018 dobila ustrezno vračilo pri vsakem pravnem poslu z obvladujočo družbo ali z njo povezano družbo.

Povezava z družbo HSE Invest d.o.o.

SENG d.o.o. ima 25-odstotni poslovni delež v družbi HSE Invest d.o.o.. Vrednost tega deleža je 80.000 evrov. SENG d.o.o. ima s to družbo pogodben odnos za izvajanje inženiringa pri izgradnji in vzdrževanju hidroenergetskih objektov na porečju reke Soče s pritoki. Konsolidacija te družbe se izvaja na nivoju obvladujoče družbe HSE d.o.o..

Povezava z družbo Elprom d.o.o.

Družba SENG d.o.o. ima 100-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe ELPROM d.o.o. s sedežem na Erjavčevi ulici 20, v Novi Gorici. Osnovni kapital družbe ELPROM d.o.o. znaša 8.763 evrov. Od leta 2015, ko je družba prenehala s trgovanjem z električno energijo, ponovno miruje.

Povezava z družbo Hidroelektrarne na spodnji Savi d.o.o. (HESS d.o.o.)

12. februarja 2008 je bila s podpisom družbene pogodbe ustanovljena nova družba Hidroelektrarne na spodnji Savi (HESS) d.o.o., v kateri je družba SENG d.o.o. udeležena s poslovnim deležem v višini 2,8 odstotka. Družba HESS d.o.o. je transformacija Skupnega podviga gradnje hidroelektrarn na spodnji Savi v gospodarsko družbo, katere naloga je še naprej graditi preostale hidroenergetske objekte na spodnji Savi. Ostali družbeniki nove družbe so Holding Slovenske elektrarne d.o.o. Ljubljana, Dravske elektrarne Maribor d.o.o., Termoelektrarna Brestanica d.o.o. in GEN Energija d.o.o..

Povezava z družbo RGP d.o.o.

Družba SENG ima 4 % poslovni delež v družbi RGP d.o.o., ki ga je pridobila v letu 2018. Vrednost finančnega vložka SENG-a znaša 84.204 €. Družbeniki so še Premogovnik Velenje, Dravske elektrarne Maribor in Termoelektrarna Šoštanj.

2.3.8 Zgodovinski pregled razvoja družbe

Družba je bila ustanovljena leta 1947 in v letu 2018 beleži 71. obletnico obstoja. Ob ustanovitvi je družba od tedanje italijanske družbe SADE prevzela deset elektrarn s skupno instalirano močjo 52 MW. Od leta 1965 do 1990 je družba opravljala dve dejavnosti, poleg dejavnosti proizvodnje električne energije iz obnovljivega vodnega vira še dejavnost prenosa električne energije. Danes družba SENG d.o.o upravlja 29 hidroelektrarn s skupno instalirano močjo 338 MW, kar pomeni, da je družba izrazito razvojno naravnana.

Leto	Zgodovinski mejniki
1974	Leta 1974 je bila zgrajena HE Ajba z vgrajenim prvim cevnim agregatom, ki je bil plod skupnega nastopa Litostroja in Končarja.
1979	HE Možnica je postala leta 1979 prva daljinsko vodena HE na območju bivše SFRJ.
1984	Leta 1984 je bila zgrajena HE Solkan, ki je po inštalirani moči druga največja elektrarna družbe, ki letno povprečno proizvede 110 GWh električne energije. Hkrati je to bila prva sistemska HE v Sloveniji z več agregati, ki deluje po principu eno agregatnosti in prva HE na območju bivše SFRJ vodena preko optičnega kabla.
1980 - 1991	Ustanovljen center vodenja SENG. Deloval je do izločitve prenosne dejavnosti na ELES 1991.
1989	Izgradnja HE Zadlaščica v letu 1989 je bila zanimiva tudi z vidika dvojne namembnosti, saj služi proizvodnji električne energije in dobavi pitne vode širšemu območju Tolmina.
1965-1990	Od leta 1965-1990 se je gradilo in obnavljalo prenosno omrežje na območju Primorske.
1991-1993	Oblikovanje skupnih delavnic SENG.
1991	Leta 1991 je bila izločena dejavnost prenosa električne energije in prenesena v novoustanovljeno podjetje Elektro Slovenije Ljubljana.
1995	HE Solkan je postala prva sistemska HE v Sloveniji brez posadke izven rednega delovnega časa.
1997	Veriga HE na Soči je tega leta postala prva verige HE v Sloveniji brez posadke izven rednega delovnega časa.
2002	V letu 2002 začetek obratovanja obeh novo zgrajenih hidroelektrarn HE Plave II in HE Dobljar II.
1999-2002	Od leta 1999 do leta 2002 je potekala digitalizacija telekomunikacij med vsemi objekti na SENG.
2003	Ponovno oblikovan center vodenja SENG.
2003	Uveden je princip eno agregatnosti za celotno verigo HE na Soči.
2003-2009	Uvedena enotna skupina vzdrževanja in obratovanja sistemskih HE.
2004	December 2004 začetek gradnje ČHE Avče.
2005	Uvedena sekundarna regulacija za sistemske HE na SENG.
2005	December 2005 podpis koncesijskih pogodb za MHE za območje SENG.
2009	Zaključek gradnje prve črpalne elektrarne v Sloveniji ČHE Avče, uspešno opravljen tehnični pregled za celoten objekt in pridobljena odločba upravnega organa za poizkusno obratovanje.
2010	Pričetek poskusnega in komercialnega obratovanja ČHE Avče in začetek II. faze rekonstrukcije HE Dobljar I.
2011	100. obletnica obratovanja HE Možnica.
2012	Pridobljeno uporabno dovoljenje za rekonstruiran agregat A3 v HE Dobljar I.
2013	Pridobljeno podaljšanje poskusnega obratovanja za objekt ČHE Avče.
2014	Pridobitev gradbenega dovoljenja za MHE Kneža.
2014	Zaključek rekonstrukcije II. faze HE Dobljar I in 75. obletnica delovanja HE Dobljar I.
2015	Pridobljeno je uporabno dovoljenje ČHE Avče.
2015	Pridobljeno je gradbeno dovoljenje za gradnjo 110 kV RTP Plave.
2015	Izveden prenos 110 kV prenosnega omrežja ČHE Avče na Eles.
2016	Začetek gradnje MHE Kneža, Sprememba notranje organiziranosti družbe.
2017	Rekonstrukcije HE Plave I, RTP Plave in HMO Podselo ter obnova Centra vodenja.
2018	Zaključene investicije Rekonstrukcija HMO Podselo, izgradnja mHE Kneža in posodobitev CV.

2.4 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE

Družba Soške elektrarne Nova Gorica d.o.o., Erjavčeva 20, Nova Gorica v skladu s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) podaja izjavo o upravljanju družbe za obdobje od 1.1.2018 do 31.12.2018.

Direktor družbe SENG izjavlja, da je bilo upravljanje družbe v letu 2018 skladno z veljavnimi pravnimi normami, akti družbe in dobro poslovno prakso. Direktor družbe SENG d.o.o. v skladu s 60. a členom Zakona o gospodarskih družbah zagotavlja, da je letno poročilo za leto 2018 z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Izjava o upravljanju družbe je sestavni del Letnega poročila družbe SENG za leto 2018, ki je dostopno na spletni strani družbe www.seng.si.

S sprejemom novega Akta o ustanovitvi družbe dne 29.4.2014 in sodno registracijo teh sprememb poteka upravljanje preko ustanovitelja in direktorja. Ustanovitelj ima vlogo in vse pristojnosti skupščine, skladno z Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo SENG in veljavno zakonodajo, kot velja za družbe z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom. Direktor vodi posle družbe in jo zastopa. Posle družbe vodi v skladu z vsakokrat veljavnimi zakoni in drugimi predpisi, Aktom o ustanovitvi družbe, danimi navodili in drugimi sklepi ustanovitelja.

Družba SENG je sklenila prostovoljno uporabljati Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (v nadaljevanju Kodeks), ki ga je sprejel Slovenski državni holding d.d. (v nadaljevanju SDH) v decembru 2014 in dopolnil v marcu 2016 in maju 2017. Kodeks ter Priporočila in pričakovanja SDH (marec 2018) so javno dostopna na spletni strani SDH.

Družba SENG izjavlja, da je pri poslovanju v največji možni meri smiselno upoštevala Kodeks in Priporočila, ob hkratnem upoštevanju dejavnosti in posebnosti družbe. Družba SENG je odvisna družba v skupini HSE, v kateri ima družba HSE d.o.o. položaj obvladujoče družbe, preko katere poteka poročanje SDH-ju. Družba tudi nima Nadzornega sveta.

Prikaz sestave posloводства v poslovnem letu 2018 na podlagi točke 8.2. Kodeksa.

Ime in priimek	Marjan Pintar
Funkcija	direktor
Prvo imenovanje na funkcijo	1.1.2015
Zaključek funkcije	31.12.2018
Spol	moški
Državljanstvo	slovensko
Letnica rojstva	1959
Izobrazba	univ. dipl. iur.
Strokovni profil	univ. dipl. iur.
Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb	HIT d. d.; HESS d.o.o.

V letu 2018 družba ni ali je delno realizirala naslednja priporočila:

- Priporočilo 4: Optimizacija stroškov je upoštevano z izjemo točke 4.4 in 4.5. Družba je v letu 2018 izplačala božičnico po Podjetniški kolektivni pogodbi. Družba ni javno objavila podatkov o realiziranih izplačilih po točki 4.4. in dogovorov s predstavniki delavcev po točki 4.5, saj je poročala obvladujoči družbi v skupini HSE. Dogovori s predstavniki delavcev so objavljeni na način, določen v podjetniški kolektivni pogodbi.

- Priporočilo št. 5: Doseganje kakovosti in odličnosti poslovanja družb, vezano na samoocenitev po preizkušenem evropskem modelu odličnosti EFQM ni bilo realizirano. Izvedbo bomo v prihodnje proučili skupaj z obvladujočo družbo v skupini HSE.
- Priporočilo 3.2 iz Kodeksa: Za skupino HSE je sprejet Pravilnik korporativnega upravljanja v družbi in skupini HSE, ki smiselno, prilagojeno skupini HSE, upošteva priporočilo. Pravilnik ni javno objavljen.

Družba je z namenom uveljavljanja korporativne integritete sprejela Etični kodeks – načela vedenja in ravnanja v skupini HSE, ki je objavljen na spletni strani družbe. Nad spoštovanjem kodeksa bdi *Etično razsodišče*, ki ga sestavlja po en predstavnik iz vsake družbe v skupini. Na področju skladnosti poslovanja in integritete se upošteva Pravilnik o sistemu »whistleblowing« za odkrivanje prevar. Transparentno in gospodarno naročanje se izvaja na podlagi Zakona o javnem naročanju in internih pravilih.

Notranje kontrole so postopki, ki so vzpostavljeni v družbi in se izvajajo v vseh procesih. Z delovanjem sistema notranjih kontrol se zagotavlja točnost, zanesljivost in popolnost podatkov in informacij, pravilno in pošteno izdelavo računovodskih izkazov, preprečevanje in odkrivanje napak v sistemu ter zagotavljanje spoštovanja veljavnih predpisov in internih aktov. Izvajajo se kontrolni postopki odobritve, potrditve, usklajevanja, preverjanja točnosti in popolnosti zajemanja in obdelovanja podatkov, omejevanje in nadzor nad dostopi do informacijskega omrežja, podatkov in aplikacij, razmejevanje dolžnosti in odgovornosti ter vodstveno nadziranje. Družba po poslovnih procesih ugotavlja, spremlja in ocenjuje tveganja skladno s sprejetim aktom v skupini HSE Politika upravljanja tveganj skupine HSE. Notranja revizija je organizirana na nivoju obvladujoče družbe in izvaja svoje naloge v skladu s sprejetim Pravilnikom o delovanju notranje revizije v skupini HSE.

Direktor družbe SENG d.o.o. v skladu z 545. členom ZGD-1 izjavlja, da družba SENG v razmerju z obvladujočo družbo HSE d.o.o. in z njo povezanimi družbami iz pogodbenih in poslovnih odnosov ni bila prikrajšana in oškodovana. Celotna izjava v skladu z 545. členom ZGD-1 se nahaja na sedežu družbe.

Direktor družbe je seznanjen z vsebino sestavnih delov Letnega poročila družbe SENG za leto 2018 in s tem tudi s celotnim Letnim poročilom družbe za leto 2018. Z njim se strinja in to potrjuje s svojim podpisom.

mag. Radovan Jereb, direktor

2.5 POSLOVNA POLITIKA DRUŽBE

2.5.1 Poslanstvo, vizija, vrednote in strateški cilji

Poslanstvo

Zanesljiva, gospodarna in okolju prijazna proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov.

Vizija

Uspešno nadaljevanje tradicije družbe Soške elektrarne Nova Gorica in razvojna naravnost pri izrabi hidroenergetskega potenciala povodja Soče in drugih obnovljivih virov energije v sozvočju z naravnim in družbenim okoljem.

Vrednote

Zaposleni delujejo po vrednotah, s katerimi izpolnjujejo poslanstvo družbe SENG in uresničujejo vizijo podjetja:

- odgovornost,
- strokovnost,
- zanesljivost,
- varnost,
- tradicija,
- poslovna odličnost.

Strateški cilji

Strateški cilji družbe SENG so:

- skrb za učinkovito poslovanje in stalno rast konkurenčnosti,
- rast družbe z novimi razvojnimi programi in uvajanje novih tehnologij,
- skrb za sposobne, zadovoljne in motivirane kadre ter korektno sodelovanje s socialnimi partnerji,
- izboljšanje korporativnega upravljanja in sodelovanje z družbami v Skupini HSE.

2.6 POLITIKA SISTEMA VODENJA

2.6.1 Doseganje ciljev na področju kakovosti in ravnanja z okoljem

Na področju vodenja kakovosti so potekale sledeče aktivnosti.

V marcu 2018 je bil izveden vodstveni pregled, ki je obsegal pregled doseženih in realiziranih ciljev po posameznih procesih. Zaradi prehoda na nova standarda ISO 9001:2015 in ISO 14001:2015 in poenotenj na nivoju skupine HSE je bil posodobljen Poslovnik vodenja in vsi opisi procesov. Na nivoju skupine HSE je bilo poenoteno poimenovanje procesov in vse podloge posameznih dokumentov. Dokumentacija je obvladovana od začetka njene priprave pa do objave v usklajenem modulu Sistem vodenja.

Na nivoju skupine je bil oblikovan tudi modul Nadzor procesov vodenja za izvajanje spremljave aktivnosti po ugotovitvah notranje/zunanje presoje, inšpekcijskih pregledov, samoprijav. V okviru tega modela se spremlja celoten postopek od prijave do izvedbe ukrepov (določitev skrbnikov in rokov izvedbe).

V začetku maja 2018 je bila izvedena delavnica za notranje presojevalce z usmeritvami za upoštevanje standarda ISO 9001: 2015 in ISO 14001:2015. V decembru pa je bilo izvedeno izobraževanje o novostih, ki jih prinaša nov standard ISO 45001:2018, ki bo nasledil OHSAS 18001.

Od konca maja do sredine junija je potekala notranja presoja 2018. Julija je bila iz strani SIQ-ja uspešno izvedena zunanja presoja. Zunanji presojevalci so poleg redne presoje izvedli tudi presojo za drugo fazo prehoda na novi standard. V začetku septembra se je pripravilo Odzivno poročilo na podana priporočila izvedene zunanje presoje.

V skladu z »Metodologijo vodenja projektov« in v skladu z navodili glede vodenja dokumentacije v dokumentnem sistemu se stalno izvajajo izboljšave na projektnem vodenju.

Stalnica je tudi izvajanje ukrepov za izboljšave sistema vodenja ter spremljava aktivnosti na izvedbi ukrepov, ugotovljenih v notranji in zunanji presoji.

Kot proizvajalec električne energije iz obnovljivega vira je družba SENG neposredno povezana z naravo in njenimi zakonitostmi. Odgovornost do narave in okolja ter spoštovanje narave sta prisotna na vseh področjih delovanja. Vzpostavljen je sistem ravnanja z okoljem kot orodje za postavljanje in uresničevanje okoljskih ciljev in programov. Tako je dolgoročno zagotovljen trend stalnega izboljševanja ravnanja z okoljem. Pri tem so upoštewane zakonske zahteve, vpliv na okolje, mnenje javnosti in stroškovne posledice. Veliko pozornosti se namenja dolgoročno stabilnim partnerskim odnosom z okoljem in večnamenski izrabi objektov.

2.6.2 Varnost in zdravje pri delu ter požarna varnost

V letu 2018 so aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu in požarne varnosti potekale v skladu z zastavljenimi smernicami oziroma programom, sprejetim v sodelovanju z direktorjem in predstavniki delavcev.

Načrtovana usposabljanja so se izvedla po načrtih. Usposabljanje s področja VZD in PV je bilo izvedeno v oktobru in novembru, udeležilo pa se ga je skoraj polovica zaposlenih. Med večjimi usposabljanji je potrebno omeniti tudi usposabljanje za upravljalce dvigalnih naprav (avgust – oktober) in usposabljanje za delo na višini (januar – februar).

Na področju zdravstvenega varstva in promocije zdravja so bili realizirani vsi glavni programi. Pod zanimive aktivnosti s področja promocije zdravja prav gotovo spadata izvedba več delavnic na temo »Stresa in tehnik sproščanja« ter odprtje vrat t.i. prostora za rekreacijo na delovnem mestu, ki omogoča predvsem zaposlenim na upravni stavbi možnost za krajšo sprostitev v delovnem času. Želja je, da bi se v letu 2019 izvedle tudi neizvedene aktivnosti za leto 2018, ki niso zakonsko predpisane, k zdravju in dobremu počutju zaposlenih pa imajo velik doprinos.

V letu 2018 so bili s stališča varnega dela pregledi vsi indikatorji napetosti ter ozemljitvene vrvi. Neustrezna oprema je v popravilu, določeni kompleti pa so v postopku nabave. Z letom 2018 smo pričeli tudi s prvimi pregledi dodatne privezovalne opreme, ki obsega cca. 400 kosov opreme. Po prvih pregledih lahko podamo ugotovitev, da je cca. 30 odstotkov te opreme nevarne za uporabo. Velika večina osebne varovalne opreme se je v letu 2018 pričela nabavljati preko skupnega javnega naročila na nivoju skupine HSE. Prvi vtisi v zvezi z javnim naročilom so dobri, saj so postopki naročanja poenostavljeni, cene pa sprejemljive.

Konec leta 2018 se je pristopilo k izdelavi nove obsežnejše revizije Izjave o varnosti z oceno tveganja, ki bo predvidoma realizirana oz. sprejeta v prvi polovici leta 2019. Revizija bo poleg nove sistematizacije delovnih mest določala tudi nove ocene tveganj in nove ukrepe s področja varnega dela.

Na področju požarne varnost večjih negativnih dogodkov, kot tudi požarov na srečo ni bilo. Izvedena je bila zamenjava nekaterih pogodbenih partnerjev, požarni inšpektor pa si je ogledal 6 objektov in ni ugotovil večjih neskladji. Odprava manjših nepravilnosti se prenaša v leto 2019.

V letu 2018 sta se zgodili dve lažji nezgodi pri delu, ki sta za posledico imeli dobrih 20 odsotnih delovnih dni. Krivulja odsotnih dni od dela zaradi poškodb in bolezni je v primerjavi z letom 2017 spodbudnejša. Poročila zdravstvenih pregledov pri medicini dela nam še vedno ne dajejo povsem zadovoljivih rezultatov, saj so kazalniki zdravstvenih dejavnikov tveganja še vedno nekoliko slabši od željenih.

Poleg omenjenega, so se v letu 2018 izvajale tudi druge aktivnosti na področju dela Službe za varnost in zdravje pri delu, ki pa so natančneje opisane v letnem Poročilu o varnosti in zdravju pri delu ter požarni varnosti za leto 2018.

2.7 PROIZVODNJA

SENG proizvaja električno energijo v hidroelektrarnah nad 10 MW, v hidroelektrarnah do 10 MW in v črpalni hidroelektrarni Avče. Poleg tega so hidroelektrarne na Soči in ČHE Avče vključene v izvajanje sistemskih storitev. V letu 2018 so hidroelektrarne skupaj s ČHE obratovale zanesljivo in so imele visok nivo obratovalne pripravljenosti ter zanesljivosti obratovanja. V letu 2018 je bila v obratovanje vključena novo zgrajena mHE Kneža.

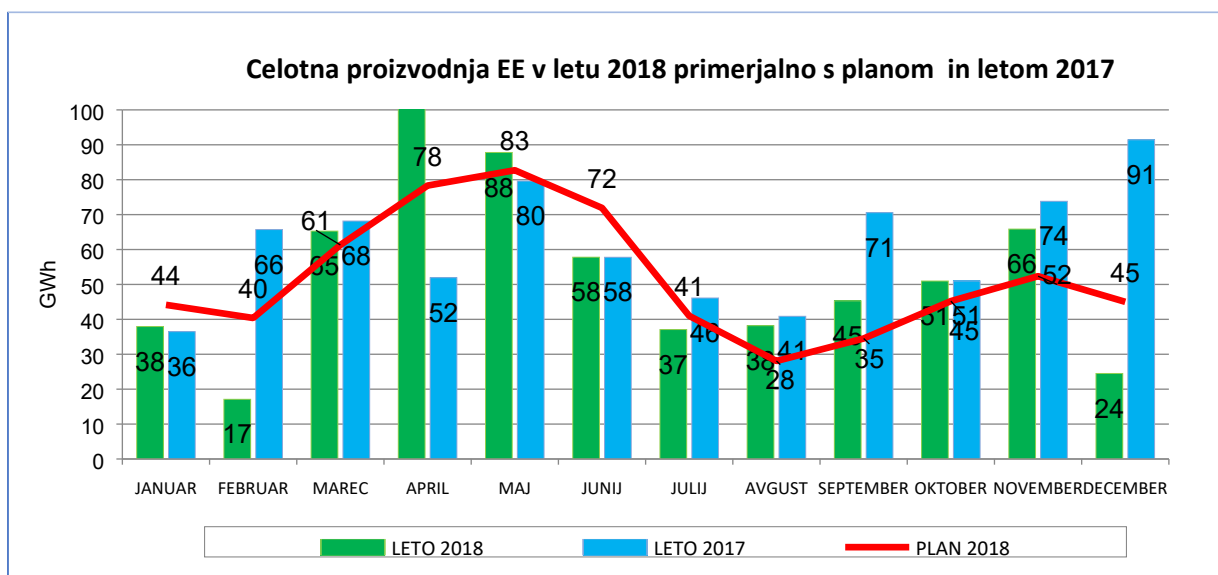
Podatki o proizvodnih napravah na porečju reke Soče

Elektrarna	Začetek obratovanja	Število agregatov	Moč na pragu (MW)
HE nad 10 MW			
HE Doblar	1939	3	30,000
HE Doblar 2	2002	1	40,000
HE Plave	1940	2	15,000
HE Plave 2	2001	1	20,000
HE Solkan	1984	3	33,000
HE do 10 MW			
HE Ajba 1	2008	1	0,200
HE Zadlaščica	1989	2	8,000
HE Hubelj	1931	2	2,430
HE Plužna	1931	1	1,720
HE Log	1931	1	1,600
HE Trebuša	1985	2	0,760
HE Cerčno	1984	1	0,436
HE Možnica	1911	2	0,530
HE Podmelec	1931	1	0,425
HE Marof	1932	2	0,440
HE Mesto	1909	1	0,200
HE Gradišče	1922	2	0,150
HE Knežke Ravne 1	1979	1	0,100
HE Pečnik	1983	1	0,095
HE Jelenk	1987	1	0,075
HE Mrzla Rupa	1989	1	0,648
HE Planina	1989	1	0,136
HE Bača	1991	1	0,500
HE Knežke Ravne 2	1993	1	0,810
HE Tolmin	1995	1	0,109
HE Klavžarica	2005	1	0,303
HE Podselo	2007	1	0,080
HE Kneža	2018	1	0,850
SKUPAJ HE nad in do 10 MW		39	158,597
ČHE Avče	2009	1 (reverzibilni)	180,000 gen. režim 185,000 črpal. režim
VSE SKUPAJ		40	338,597

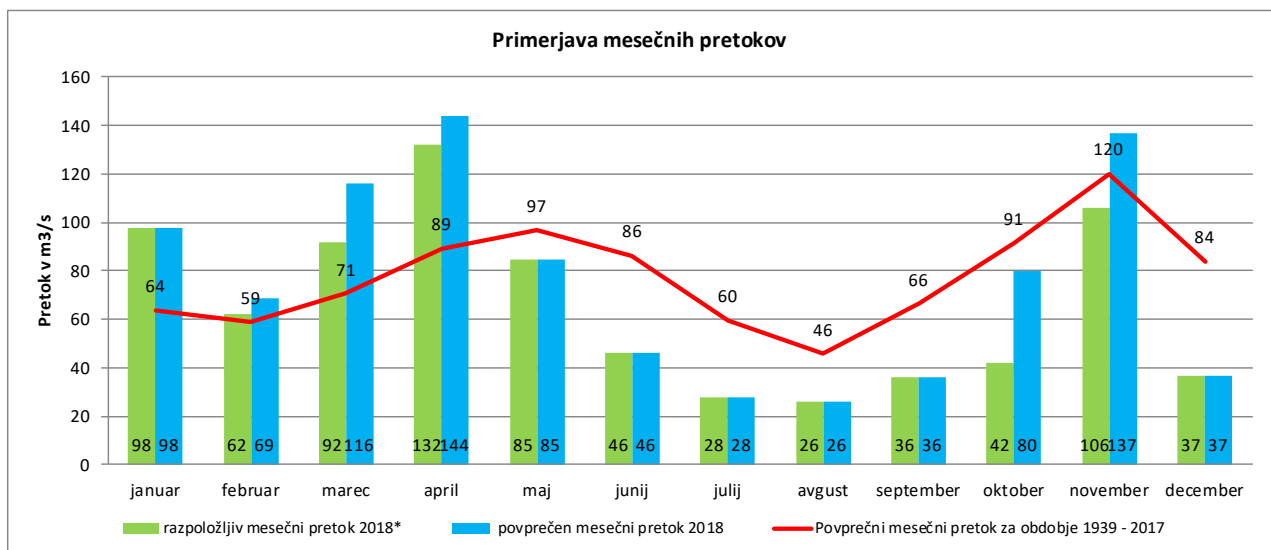
V letu 2018 je skupna proizvodnja iz HE in ČHE nad planom kljub slabši hidrologiji in sicer predvsem zaradi zamika pretežnega dela remonta ČHE Avče v leto 2019.

Hidrološke razmere na reki Soči v letu 2018 so bile manj ugodne, pretežno pod dolgoletnim povprečjem, kar je glavni razlog za nedoseganje planirane proizvodnje iz HE. V primerjavi z letom 2017 so bile hidrološke razmere podobne. Proizvodnja HE na Soči v letu 2018 je kljub primerljivi hidrologiji zaostala za proizvodnjo leta iz leta 2017 zaradi dvomesečnega neobratovanja HE Doblar v začetku leta 2018 zaradi obnove jezovnih naprav jezov Podselo.

Postavka / kWh	RE LETO 2018	PN LETO 2018	IND RE 2018 / PN 2018	RE LETO 2017	IND RE 2018 / RE 2017
HE nad 10 MW	378.008.100	408.000.000	93	396.057.128	95
HE do 10 MW	71.079.359	72.962.000	97	65.921.216	108
Skupaj HE	449.087.459	480.962.000	93	461.978.344	97
ČHE Avče	187.919.069	144.000.000	130	271.497.813	69
Skupaj	637.006.528	624.962.000	102	733.476.157	87

V spodnjem grafu je prikazana primerjava razpoložljivih in povprečnih mesečnih pretokov za reko Sočo za obravnavano obdobje 2018 ter dolgoletno povprečje za obdobje 1939 do 2017.

V letu 2018 je bilo v ČHE Avče opravljenih 1558 ur v črpalnem režimu in 1453 ur v generatorskem režimu obratovanja. Skupno število zagonov elektrarne v tem času je bilo 698, od tega 394 v generatorskem in 304 v črpalnem režimu obratovanja. Dne 5.11.2018 je bilo zaustavljeno obratovanje ČHE Avče zaradi začetka remontih del.

Od 3.1.2018 do 8.3.2018 sta bila nerazpoložljiva HE Doblar 1 in 2 zaradi obnove hidromehanske opreme na jezu Podselo. V tem času je bila akumulacija HE Doblar prazna.

Dne 6.1.2018 je prišlo do izpada agregata ČHE Avče v črpalnem režimu zaradi zamašenosti filtrov hladilnega sistema. ČHE Avče je bila po sanaciji poškodb na opremi ponovno v obratovanju od 10.3.2018 dalje.

V letu 2018 je potekalo poskusno obratovanje obeh obnovljenih agregatov v HE Plave.

Dne 24.8.2018 ob 17:13:39 je prišlo do izpada dvosistemskega 110 kV daljnovoda Ajdovščina – Divača, zaradi česar je Severno Primorska zanka prešla iz interkonekcijskega v otočno obratovanje. V tem času so HE na Soči zagotavljale električno energijo za porabnike na področju Severno Primorske. Skupen čas otočnega obratovanja je znašal 1 minuto in 34 sekund.

2.8 VZDRŽEVANJE

V obravnavanem letu je bilo za vzdrževalne namene porabljeno 128.892 € materiala, kar presega za 34% realizacijo iz leta 2017 in 426.567 € storitev, kar dosega realizacijo iz leta 2017 s 57%. Skupno je bilo porabljeno za vzdrževalne namene 555.459 €, kar predstavlja 66% realizacijo leta 2017. V letu 2018 so bila izvedena vsa večja planirana redna vzdrževalna dela na agregatih in ostalih primarnih in sekundarnih sistemih, in sicer revizije agregatov, revizije postrojev, revizije transformatorjev lastne rabe, revizije hidromehanske opreme, revizije jezovnih zapornic, portalnega žerjava in čistilnega stroja, revizije mostnih dvigal, redni servisi napajalnih naprav, redni pregledi sistemov tehničnega varovanja, vzdrževanje naprav seizmičnega opazovanja pregrad, čiščenje tras cevovodov in vzdrževanje okolice objektov.

Poleg rednih so bila izvedena tudi izredna vzdrževalna dela: sanacija poškodb glavnega predturbinskega ventila ČHE Avče, čiščenje spodnjega vtoka v ČHE Avče, popravilo sistema za meritev pretoka in zaščito cevovoda v ČHE Avče, popravila razsvetljave na HE Doblar 1 in na jezu Podselo, montaža deflektorja na vtoku HE Doblar 1, zamenjava potresnega senzorja v HE Solkan, popravilo turbine v mHE Kneške Ravne 1, popravilo sistema vodenja v mHE Plužna, izdelava ograje ob odpeskovalni zapornici v mHE Podmelec, prilagoditev LR v mHE Kneške Ravne 2 za priključitev mHE Kneža, popravilo turbine v mHE Planina, sanacija puščanja cevovoda mHE Log, zamenjava dela signalnega kabla med zajetjem in strojnico mHE Cerčno, popravilo čistilnega stroja mHE Tolmin, popravilo turbinskega ležaja mHE Ajba, odstranitev dreves v strugi Soče v Kanalu, zamenjava opozorilnih tabel v okolici objektov HE.

V letu 2018 je bil tehnični kader precej obremenjen s projekti rekonstrukcije hidromehanske opreme na jezu Podselo, izgradnje RTP Plave in rekonstrukcije HE Plave 1, izgradnje mHE Kneža ter pripravo na remont ČHE Avče.

V letu 2018 se je v okviru skupine HSE začela izvajati prva faza aktivnosti (BBP) za implementacijo programske opreme na področju vzdrževanja - modul SAP PM.

2.9 TRŽNI POLOŽAJ

2.9.1 Značilnosti gospodarskega okolja v letu 2018

Razmere v slovenskem gospodarstvu so se proti koncu leta 2018 še naprej izboljševale, a bolj umirjeno kot v letu 2017.

Brezposelnost se je v zadnjih mesecih leta 2018 umirjeno zmanjševala, rast zaposlenosti pa je ob povečanem prilivu tujih delavcev ostala razmeroma visoko. Kljub vse večjemu pomanjkanju ustreznih delavcev se je nadaljevala razmeroma hitra rast števila delovnih aktivnih. Težave pri pridobivanju delavcev na domačem trgu dela se kažejo v vedno večjem zaposlovanju tujih državljanov, ki k rasti skupnega števila delovno aktivnih prispevajo že več kot polovico in predstavljajo okoli desetino vseh delovno aktivnih. To je skupaj z rastjo plač in socialnih transferov ter nadaljnjim povečanjem potrošniških kreditov gospodinjstva spodbudilo, da so v več segmentih (predvsem trajnejše blago in gostinske storitve) povečala svojo potrošnjo, hkrati se nakazuje, da so še naprej povečevala delež privarčevanega dohodka.

Hitro povečevanje investicij, predvsem v inženirske objekte, se je nadaljevalo. Država je poleg investicij nekoliko povečala tudi ostale primarne izdatke, a je hkrati ob ugodnih gospodarskih gibanjih in enkratnih prilivih (dividende NLB) opazno povečala javnofinančni presežek. Nadaljevalo se je tudi povečevanje izvoza, a z zmernejšo dinamiko kot v predhodnem letu.

Proti koncu leta 2018 se je v evrskem območju nadaljevala umirjena rast gospodarske aktivnosti, gospodarska klima se je nadalje nekoliko poslabšala. Nižja rast izvoza je poleg enkratnih domačih dejavnikov posledica nižje rasti gospodarske aktivnosti v glavnih trgovinskih partnericah. Med razlogi upočasnjevanja gospodarske rasti v glavnih trgovinskih partnericah, sta povečanje ovir v zunanji trgovini in delno s tem povezano umirjanje globalne gospodarske rasti. Ohlajanje v nekaterih državah je povezano tudi s cikličnimi dejavniki, predvsem v Nemčiji pa dodatno z začasnimi zastoji proizvodnje v avtomobilski industriji. Ti so se že nekoliko odrazili v nižji rasti slovenske avtomobilske industrije. Rast proizvodnje je ostala bolj umirjena kot v 2017 tudi v večini ostali panog, razen visoko tehnološko zahtevnih.

Rast cen življenjskih potrebščin je decembra (1,4 %) precej upadla, v povprečju leta 2018 (1,7 %) pa je bila nekoliko višja kot leto prej. K inflaciji so pretežni del leta poleg storitev pomembno prispevale višje cene naftnih derivatov in hrane. Konec leta pa se je njihov prispevek občutno znižal, zaradi česar je medletna rast cen življenjskih potrebščin vidno upadla.

2.9.2 Tržno okolje elektrogospodarstva

Slovenija je v letu 2018 proizvedla 11,2 TWh električne energije, kar je za 0,2 TWh oziroma 2 % več kot v letu 2017. Višja proizvodnja je v primerjavi s letom 2017 posledica predvsem višje proizvodnje hidroelektrarn v prvi polovici leta. Proizvodnja hidroelektrarn je v letu 2018 dosegla 4,4 TWh ali 0,7 TWh več kot v 2017. V letu 2018 so termoelektrarne proizvedle nekoliko manj in sicer 4,0 TWh kar je 0,2 TWh manj kot v letu 2017, razlog za nižjo proizvodnjo pa je remont v 2018. Slovenski del proizvodnje električne energije v NEK je v letu 2018 znašal 2,7 TWh, kar je 0,3 TWh manj kot v letu 2017.

Skupna poraba električne energije, vključno s ČHE Avče in izgubami v omrežju, je v letu 2018 znašala 13,5 TWh, podobno kot v letu 2017. Energetska bilanca je v letu 2018 dosegla negativno vrednost v višini 2,3

TWh, s čimer se Slovenija uvršča med neto uvoznice električne energije, kar povečuje tveganja volatilnosti cene na borzi BSP zaradi uvozne odvisnosti.

Letno povprečje urnih cen v Sloveniji je bilo 51,16 EUR/MWh, kar je na letnem nivoju 1,64 EUR/MWh višje kot v letu 2017. Letno povprečje urnih cen na Madžarskem v letu 2018, ki predstavlja referenco za našo regijo, je bilo 51,00 EUR/MWh in s tem za 6,53 EUR/MWh višje kot v Nemčiji.

2.9.3 Razmere na trgih v letu 2018

Družba SENG deluje posredno na odprtih trgih električne energije preko dobave celotne proizvodnje električne energije (EE) edinemu kupcu HSE d.o.o.. Medsebojna kupoprodajna razmerja so urejena z letnimi pogodbami o zakupu moči in dobavi EE.

2.9.4 Prodaja in kupci

Družba SENG je v letu 2018 prodala vso proizvedeno EE na podlagi sklenjenih letnih pogodb edinemu kupcu HSE d.o.o.. Najmlajša hidroelektrarna MHE Klavžarica še vedno prejema premijo organizatorja trga z električno energijo na podlagi *Uredbe o pravilih za določitev cen in za odkup električne energije od kvalificiranih proizvajalcev električne energije*.

V letu 2018 je družba za zakup moči in celotno dobavo električne energije fakturirala 35,17 mio evrov. Fakturirana realizacija je za 7 odstotkov nižja od realizacije predhodnega leta.

2.9.5 Nabava in dobavitelji

V letu 2018 je potekala nabava materiala, opreme in storitev za tekoče poslovanje in za izvajanje načrtovanih investicij. Pri družbi HSE je bila nabavljena električna energija za potrebe ČHE Avče in za potrebe lastne rabe elektrarn. Na področju oskrbe ni bilo težav.

Za polnitev zgornjega akumulacijskega bazena ČHE Avče je potreben nakup električne energije, ki je v letu 2018 znašal količinsko 252,6 GWh in vrednostno 9,2 mio evrov.

2.10 NALOŽBE

Skupna finančna realizacija investicij je znaša 6,77 mio € in predstavlja 62% realizacijo investicij leta 2017. Zamaknjen je bil začetek remonta ČHE, ki se je dejansko začel 5. novembra. Zaključene so skoraj vse večje investicije.

Opis / v EUR	RE 2018
Razvojni projekti	0
Novogradnje	409.707
Rekonstrukcije	2.522.862
Študije	0
Vlaganje v zanesljivost proizvodnje	3.712.422
Drobne investicije	75.023
Poslovno informacijski sistem	50.269
Ostalo	0
SKUPAJ	6.770.284

Novogradnje

Izgradnja objekta mHE Kneža je bila v letu 2018 zaključena, decembra 2018 se je pridobilo uporabno dovoljenje. V letu 2019 bo izvedena še zaključna asfaltna prevleka na trasi cevovoda, ki poteka v cestišču. Projekt mHE Kneža je vključen v podporno shemo za subvencionirano ceno el. energije.

Rekonstrukcije

Rekonstrukcija hidromehanske opreme jezua Podselo je bila zaključena avgusta 2018, ko je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje.

Posodobitev Centra vodenja je bila zaključena v maju mesecu 2018.

Rekonstrukcija II. faza Plave I je v zaključevanju. Elektrarna normalno sodeluje pri planiranju in realizaciji proizvodnje. Tehnični pregled upravnega organa je bil izveden v septembru 2018. V postopku je odprava pomanjkljivosti in pridobitev uporabnega dovoljenja.

Rekonstrukcija razdelilne transformatorske postaje (RTP) Plave je tudi v zaključevanju. RTP je v tovarniškem poskusnem obratovanju. V začetku leta 2019 bo izveden tehnični pregled.

SENG skupaj z Elesom pripravlja dokumentacijo za investicijo Rekonstrukcija stikališča HE Dobljar. Do konca leta 2018 sta bila izdelana idejna zasnova in idejni projekt v variantah. V izdelavi sta DIIP in PIZ.

Vlaganja v zanesljivost proizvodnje

Vlaganja v zanesljivost proizvodnje vključujejo investicijsko vzdrževalna dela na gradbenih objektih in na opremi elektrarn.

V letu 2018 je bil zaključen servis generatorskega odklopnika v ČHE Avče, izvedba novega priključka na 20 kV omrežje mHE Bača, obnova videonadzornega sistema SENG, obnova vzbujalnih sistemov in regulatorjev jalove moči v mHE Hubelj, Klavžarica in Planina, nabavljena naprava za akvizicijo podatkov v HE Solkan (zamenjava MIS92), zamenjava nadrejenega regulatorja HE Plave skupaj z regulatorjem kote kanala in zamenjava starega TK kabla med mHE Plužna in zajetjem z optičnim kablom ter zamenjava strehe strojnice v mHE Log.

Novembra 2018 se je začel remont ČHE Avče in ostale primarne opreme, ki je prvi redni remont v dosedanem obratovanju ČHE Avče in bo zaključen konec aprila 2019. V sklopu remonta je bila do konca leta 2018 izvedena demontaža turbine in izvedba vseh postopkov nabave opreme in materiala.

V letu 2018 so bile v izvajanju še naslednje investicije: posodobitev sistema PCS7 v ČHE Avče, obnova rovske zapornice kanala za HE Plave 1 na jezu Ajba, obnova transformatorja 20/0,4 kV in priključka na 20 kV omrežje na jezu Podselo in posodobitev turbinskih regulatorjev po zahtevah SONPO na sistemskih HE.

Poslovno informacijski sistem

Področje je obdelano v samostojnem poglavju (točka 2.11)

Drobne investicije

Ostala vlaganja zajemajo planirane nakupe oziroma zamenjave opreme za vzdrževanje, obratovanje in delovanje spremljajočih funkcij.

2.11 INFORMATIKA

Na področju informatike je bil skladno z usmeritvami na nivoju skupine HSE skrčen obseg investicij na minimum. Izvedene so bile aktivnosti za razvijanje sposobnosti hitre odzivnosti na spremembe ter doseganje stalnega izboljševanja informacijske varnosti:

Nadaljevalo se je z usposabljanji zaposlenih s ciljem izkoriščanja poslovnih koristi, ki ji nudijo Microsoftove storitve v računalniškem oblaku kot so skupine O365, Skype za podjetja, OneDrive za podjetja, MS Teams.

Skladno s sklepom planske konference se je vzpostavil model kontinuiranega izobraževanja s ciljem povečati in izboljšati uporabo ter povečati zaupanje v storitve IT.

Preizkusilo se je z ločitvijo video nadzornega od poslovnega podatkovnega omrežja z uporabo protokola MPLS.

Preizkusila se je video konferenčna oprema proizvajalca Polycom, primerna za malo in osrednjo sejno sobo, pri preizkusu se je sodelovalo s kolegi iz družb PV in HSE.

Skladno z zahtevami projekta rekonstrukcije HE Plave se je izvedla posodobitev in razširitev podatkovnega omrežnega vozlišča ter vzpostavitev visoke razpoložljivosti le-tega.

Nadaljevalo se je s preudarnim odpravljanjem papirnatih tokov dokumentov, uporabo digitalnega podpisa za podpisovanje dokumentov razne vrste (delovni nalogi, dopisi, zapisniki).

Na visoko razpoložljivi in dinamični računalniški infrastrukturi so se vzpostavila nova virtualizirana okolja za uvedbo novih naprednejših tehničnih storitev.

Implementirala se je ustrezna strežniška strojna oprema in vzpostavljeno je bilo virtualizacijsko okolje za lokalni sistem SCADA v HE Dobljar in ČHE Avče.

Redno se je dopolnjevala baza znanja objavljena na intranetnem spletnem portalu <http://soca>. Prenovljena je bila spletna stran športnega društva SENG.

Pomemben napredek se je doseglo pri opredelitvi in določitvi procesa digitalizacije dokumentarnega gradiva in dolgoročni hrambi le-tega.

V lastni režiji je bila opravljena z zamenjavo iztrošenega optičnega vmesnika SFP pomnilniške zmogljivosti IBM Storwize v7k in premostitvijo izpada dveh diskovnih pogonov znotraj istega diskovnega polja pomnilniške zmogljivosti IBM DS5100.

Novo računalniško opremo dobavljeno prek skupnega naročila se je implementiralo z uporabo posodobljenega orodja Windows Deployment Services.

Z vpeljavo požarnih pregrad nove generacije na visoko razpoložljiv način se je poenotilo storitve zagotavljanja informacijske varnosti. Vzpostavilo se je več namenskih virtualiziranih okolij (virtualnih domen) omenjenih požarnih pregrad s ciljem doseganja zelenih koristi in učinkovite izrabe razpoložljivih zmogljivosti, vzpostavilo se je nov koncentrator SSL VPN za varno povezovanje od zunaj in virtualno entiteto za vzpostavitev tunelov IPSEC za povezavo zmogljivosti malih HE v podatkovno omrežje.

Z namestitvijo enakih stroškovno učinkovitih večnamenskih tiskalniških naprav na objektih malih HE se je poenotila uporabniška izkušnja tiskanja, optičnega zajema in delitve informacij med uporabniki.

Vzpostavljena je bila povezljivost med ključnimi gradniki novega sistema tehničnega varovanja, ki se vzpostavlja na nivoju skupine HSE, strežnikom CNS, sistemskim strežnikom in snemalnimi strežniki.

S ciljem doseganja izboljšanja komuniciranja in medsebojnega sodelovanja zaposlenih se je izvedlo testiranje storitve Skype CCE. S pilotskim projektom se je potrdila smotrnost prehoda na interaktivno komuniciranje z možnostjo enostavnega opremljanja različnih vsebin z idejami in mnenji na uporabniku prijazen način.

2.12 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

2.12.1 Poslovanje v letu 2018

Prihodki

V letu 2018 je družba realizirala 35,4 mio evrov vseh prihodkov, kar je 7 odstotkov manj kot v letu 2017 zaradi nižje proizvodnje EE iz ČHE Avče. Najpomembnejši med vsemi prihodki so poslovni prihodki, ki imajo v strukturi vseh prihodkov skoraj 100-odstotni delež.

Realizirani prihodki primerjalno s predhodnim letom

Postavke / v €	2018	2017	IND 2018 / 2017
Poslovni prihodki	35.460.699	38.104.036	93
Finančni prihodki	3.501	90.936	4
SKUPAJ	35.464.200	38.194.972	93

Poslovni prihodki v glavnem obsegajo prihodke od zagotavljanja moči in dobave električne energije na domačem trgu. V manjših zneskih pa še prihodke od prodaje storitev, prihodke od prodaje materiala,

prihodke od najemnin, prevrednotovalne poslovne prihodke, prihodke od odškodnin in druge poslovne prihodke.

Prihodki od prodaje električne energije predstavljajo največji delež med poslovnimi prihodki. V letu 2018 je družba realizirala 99,2 odstotkov vseh poslovnih prihodkov s proizvodnjo električne energije oziroma je ustvarila 35,17 mio evrov tega prihodka.

Finančni prihodki obsegajo prihodke od prejetih obresti od danih kreditov in vezanih denarnih sredstev. V letu 2018 so realizirani v znesku 3.501 evrov.

Odhodki

V letu 2018 je družba realizirala 31,4 mio evrov vseh odhodkov, ki so za 9 odstotkov nižji od odhodkov leta 2017 zaradi nižjih stroškov nakupa EE ČHE Avče.

Odhodki so sestavljeni iz poslovnih odhodkov, ki imajo v strukturi vseh odhodkov 98,7-odstotni delež in finančnih odhodkov z 1,3-odstotnim deležem.

Poslovni odhodki znašajo 30,7 mio evrov in so nižji od realiziranih v predhodnem letu za 9 odstotkov. Finančni odhodki, med katere spadajo v glavnem obresti od najetih posojil, so nastali v višini 0,39 mio evrov in pomenijo 78-odstotno realizacijo leta 2017. Padanje obrestne mere in zniževanje stanja dolga se je poznalo tudi na nižjih finančnih odhodkih v primerjavi s predhodnim letom.

Realizirani odhodki primerjalno s predhodnim letom

Postavke / v €	2018	2017	IND 2018 / 2017
Poslovni odhodki	30.708.586	33.704.012	91
Finančni odhodki	395.601	504.026	78
SKUPAJ	31.104.187	34.208.038	91

V strukturi vseh odhodkov so največje stroškovne postavke: amortizacija, strošek nakupa električne energije, stroški dela in dajatve z izdatki za varstvo okolja, ki predstavljajo 93 odstotkov vseh odhodkov.

Poslovni izid

Družba je poslovno leto 2018 zaključila s 4,3 mio evrov poslovnega izida pred davki in 4 mio evrov čistega poslovnega izida. Delež čistega poslovnega izida v celotnih prihodkih znaša 11 odstotkov.

Poslovni izidi v primerjavi s planom in predhodnim letom

Postavke / v €	2018	2017	IND 2018 / 2017
Poslovni izid iz poslovanja - EBIT	4.752.113	4.400.023	108
EBITDA	15.495.123	14.625.703	106
Finančni izid	-392.100	-413.090	95
Poslovni izid pred davki	4.360.013	3.986.933	109
Čisti poslovni izid	4.008.871	3.993.874	100

2.12.2

2.12.3 Glavne aktivnosti in realizirani cilji

V letu 2018 je bilo poslovanje družbe naravnano k uresničevanju ciljev in nalog, ki so bili zastavljeni v *Poslovnem načrtu 2018*, med katerimi so bili tudi ukrepi za dodatno racionalizacijo. Poslovanje je pozitivno z doseženim čistim dobičkom 4 mio evrov. Zagotovljeno je bilo zanesljivo in varno obratovanje objektov ter naprav. Večje investicije so zaključene. Proizvodni plan je presežen. Izvajale so se aktivnosti postopne posodobitve delovanja nekaterih poslovnih procesov, predvsem organizacijska prenova procesa vzdrževanja, izboljševanje projektnega vodenja s ciljem zagotavljanja večje dinamike pri izvajanju projektov in večje preglednosti in vzpostavljanje kompetenčnega modela.

Poslovanje v letu 2018 je ocenjeno kot uspešno in učinkovito. Večina ciljev je realiziranih.

Družba je aktivno sodelovala pri doseganju skupnih učinkov v skupini HSE na proizvodnem in poslovnem področju ter področju skupnih projektov informatike.

2.12.4 Zagotavljanje plačilne sposobnosti

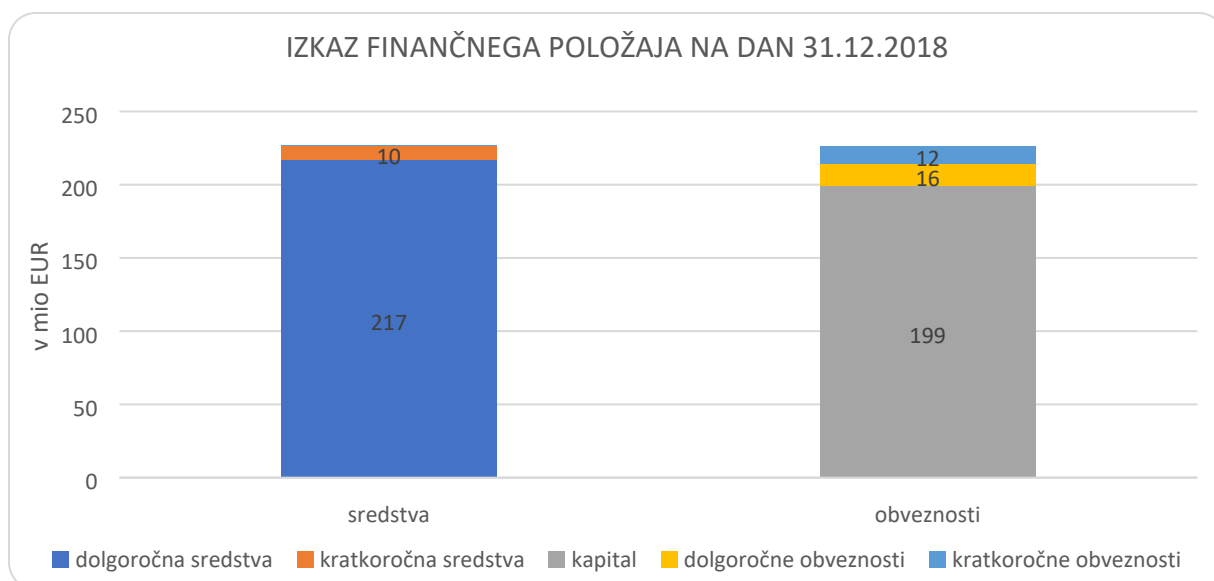
V letu 2018 ni bilo težav s plačilno sposobnostjo, ker so bila pravočasno zagotovljena sredstva za poravnavanje tekočih obveznosti in izvedbo investicij. Plačilno sposobnost družbe smo v letu 2018 zagotavljali z načrtovanjem in spremljanjem denarnih tokov, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti. Skladno z »Internim navodilom družb skupine HSE za upravljanje z denarnimi sredstvi (Cash management) in za združevanje denarnih sredstev (Cash pooling) v skupini HSE« je družba koristila ugodnosti Cash poolinga.

2.12.5 Zagotavljanje potrebnih finančnih virov

V letu 2018 so bili potrebni finančni viri za poslovanje in investiranje zagotovljeni iz realiziranih tekočih prihodkov.

2.12.6 Kapitalska ustreznost

Družba je kapitalsko ustrezna, saj razpolaga z ustreznim kapitalom glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravlja ter glede na tveganja, ki jim je izpostavljena pri opravljanju teh poslov. Knjigovodska vrednost vseh sredstev družbe po stanju konec leta 2018 znaša 226,7 mio evrov, vrednost lastniškega kapitala pa 198,9 mio evrov. Z lastniškim kapitalom je financiranih 87,76 odstotkov vseh sredstev družbe. Struktura virov financiranja je ustrezna. Udeležba dolžniškega kapitala v financiranju sredstev družbe povečuje dobičkonosnost kapitala. V financiranju družbe prevladujejo dolgoročni viri, delež le-teh je 94,61 odstotkov.

2.12.7 Stanje zadolženosti

Stanje zadolženosti se iz leta v leto znižuje. Skupno stanje neodplačanih posojil do bank na dan 31. 12. 2018 znaša 20.608.750 evrov in predstavlja 9 odstotkov vsega kapitala in obveznosti. Stanje neodplačanega dolgoročnega posojila SID banki znaša 15.168.750 evrov, stanje neodplačanega dolgoročnega posojila NKBM znaša 5.440.000 evrov.

V letu 2018 so bile odplačane glavnice posojil v višini 6.472.500 evrov.

Dolgoročna posojila se obrestujejo po variabilni obrestni meri vezani na tri oziroma šest mesečni EURIBOR plus fiksna marža. Obrestna mera, vezana na EURIBOR, je ostala v območju negativne vrednosti.

2.12.8 Kazalniki družbe

Kazalniki poslovanja in financiranja za leto 2018 kažejo na dobro finančno oceno družbe. Družba je nizko zadolžena in ima ugodno strukturo virov financiranja. Zadolžitev izhaja iz preteklega obdobja, ko je bila investicijska aktivnost večja in je bilo potrebno za financiranje razširjene reprodukcije najeti posojila. Tekoče poslovanje je financirano le z lastnimi viri. Tuji viri so udeleženi le s 12,24 odstotki. Družba ima visok delež kapitala, in sicer 87,76 odstotkov, s katerim pokrije 95 odstotkov vseh stalnih sredstev. Stalna sredstva imajo pomemben obseg v strukturi sredstev in predstavljajo 92 odstotkov vseh sredstev. Družba ima majhno kreditno izpostavljenost. Družba ni imela težav z likvidnostjo.

Kazalnik gospodarnosti poslovanja je 1,15, kar pomeni, da so poslovni prihodki večji kot poslovni odhodki. EBITDA marža je v prihodkih od prodaje udeležena z 43,79 odstotki. EBITDA je sestavljena iz poslovnega izida iz poslovanja, ki ima v prihodkih od prodaje 13,3-odstotni delež in iz odpisov vrednosti, ki imajo v prihodkih od prodaje 30,2-odstotni delež. Čisti poslovni izid ima v skupnih prihodkih 11-odstotni delež. Kljub visoki dobičkonosnosti prihodkov pa so kazalci donosnosti nizki zaradi visoke kapitalske udeležbe v

poslovanju. Dosežen 11-odstotni delež čistega poslovnega izida v vseh prihodkih je prispeval k 2-odstotni donosnosti.

Kazalniki poslovanja in financiranja

Postavka	2018	2017	IND 2018 / 2017
Stopnja lastniškosti financiranja	87,76	84,10	104
Stopnja dolgoročnosti financiranja	94,61	93,59	101
Stopnja osnovnosti financiranja	92,27	91,97	100
Stopnja dolgoročnosti investiranja	95,65	95,24	100
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	0,95	0,91	104
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obv. (hitri koeficient)	0,33	0,04	747
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obv. (pospešeni koeficient)	0,77	0,62	125
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obv. (kratkoročni koeficient)	0,80	0,73	108
Koeficient gospodarnosti poslovanja	1,15	1,13	102
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala (ROE)	0,020	0,020	103
Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev (ROA)	0,017	0,016	106
Dodana vrednost / zaposlenega (v € / zaposl.)	171.117	163.249	105
Koeficient dolgovno - kapitalskega razmerja	0,10	0,14	75
Celotne finančne obveznosti / EBITDA	1,33	1,85	72
EBITDA marža v %	43,79	38,40	114
Neto finančni dolg na EBITDA	1,07	1,81	59

2.13 UPRAVLJANJE S TVEGANJI

Družba SENG je pri poslovanju izpostavljena različnim vrstam tveganja, katerih spoznavanje, spremljanje in obvladovanje postaja vse pomembnejše. Cilj je zmanjševanje tveganj na najnižjo možno raven. Družba je vključena v celovito upravljanje tveganj, ki ga je vzpostavila obvladujoča družba in ga nadgrajuje za celotno skupino. Sprejet je bil akt Politika upravljanja tveganj skupine HSE in vzpostavljen nov celovit informacijski sistem upravljanja tveganj FERMION, ki omogoča identificiranje, spremljanje in poročanje o tveganjih družbe.

Tveganja so združena glede na njihove skupne značilnosti in glede na poslovne procese v naslednje glavne kategorije:

- Strateška in poslovna tveganja (tveganje poslovnega ugleda, regulatorno tveganje, investicijsko tveganje, tveganje R&R);
- Proizvodna/količinska tveganja (tveganje hidrologije, tveganje strojelomov, tveganja povezana z vodenjem proizvodnje);
- Finančna tveganja (obrestno tveganje, likvidnostno tveganje, tveganje povezano s kršenjem zavez v pogodbah o zadolževanju, kreditno tveganje);
- Operativna tveganja (tveganja informacijskega sistema, kadrovska tveganja, tveganje prevar in skladnosti poslovanja, tveganja na področju komuniciranja);
- Varnostna tveganja (tveganje varovanja informacij, tveganja povezana z varstvom in zdravjem pri delu, tveganja varnosti in katastrof).

Ključna tveganja se vpisujejo v program FERMION, ovrednotena so po dveh kriterijih - po vplivu na poslovanje (potencialne posledice/škoda na poslovanju) in po verjetnosti pojava (pogostost nastanka dogodka), spremljajo se tudi ključni kazalniki po posameznih tveganjih. Na podlagi ovrednotenja posameznih ključnih tveganj se ugotavlja profil tveganosti, ki predstavlja doprinos posameznega ključnega tveganja k celotnemu profilu tveganj v družbi.

Tvegana mera na ravni družbe SENG ob stopnji zaupanja 95% je ocenjena v višini 1.275 tisoč € in predstavlja doprinos posameznega ključnega tveganja k celotnemu profilu tveganj družbe.

Štiri ključna tveganja predstavljajo 90,2% vplivnost na celoten profil tveganj družbe. To so:

- Tveganje izpada proizvodnih naprav ČHE s 28,6 % doprinosom,
- Tveganje izpada načrtovane hidrologije mHE s 25,5 % doprinosom,
- Tveganje izpada načrtovane hidrologije HE s 22,4 % doprinosom in
- Tveganje varovanja stvarnega premoženja s 13,7 % doprinosom.

TABELA: PROFIL TVEGANJA DRUŽBE SENG

TVEGANJA	DOPRINOS K PROFILU TVEGANJ
Tveganje izpada proizvodnih naprav ČHE	28,6%
Tveganje izpada načrtovane hidrologije mHE	25,5%
Tveganje izpada načrtovane hidrologije HE	22,4%
Tveganje varovanja stvarnega premoženja	13,7%
Obrestno tveganje	4,7%
Investicijsko tveganje	1,5%
Kadrovsko tveganje	1,4%
Tveganje naravnih nesreč, katastrof in izrednih dogodkov	0,6%
Tveganje izpada proizvodnih naprav HE nad 10MW	0,5%
Ostala tveganja	1,0%
SKUPAJ	100,0%

Največji doprinos k profilu tveganj imajo proizvodna/količinska tveganja, sledijo varnostna tveganja, v manjši meri pa finančna, operativna, strateška in poslovna tveganja.

Proizvodna/količinska tveganja

Tveganje izpada proizvodnih naprav ČHE Avče se kaže v izpadu prihodka, stroških za izvedbo sanacijskih ukrepov in neobratovanju v času odpravljanja posledic - nižja proizvodnja, nižji prihodki. Tveganje se obvladuje s spremljavo stanja ter izvedbo popravil rotorja s strani proizvajalca v sklopu revizij in s sklenitvijo pogodbe za izvedbo remonta v letu 2018/2019 ter z zavarovanjem osnovnih sredstev pred škodnimi dogodki.

Doprinos tveganja izpada proizvodnih naprav ČHE k profilu tveganj družbe je največji.

Iztekanje življenjske dobe naprav, utrujenost materialov, preobremenitve in visoka dinamika obratovanja ter zamikanje nujnih vzdrževalnih del ima lahko za posledico nenačrtovane in večje izpade (tudi omejitve) na proizvodni infrastrukturi ter stroške sanacije.

Ključni dejavniki, ki vplivajo na tveganje so neredno, neprimerno oz. slabo vzdrževanje ključne opreme in proizvodnih zmogljivosti, iztekanje življenjske dobe proizvodnih naprav EE, obraba strojnih delov ter okvare in nepredvideni dogodki. Potencialni vzroki so okvara rotorja motor-generatorja, okvara ležajev agregata in okvara hladilnega sistema.

Predvideni ukrepi za zmanjšanje tveganja so izvajanje rednih in izrednih vzdrževalnih del, spremljavo stanja ter izvedba popravil rotorja v sklopu revizij s strani proizvajalca ter izvedba remonta agregata in pripadajoče opreme, ki se je začel v novembru leta 2018.

Tveganje je bilo ocenjeno na podlagi ocene stanja opreme, dosegljivih informacij o stroških popravil ter na podlagi izkušenj strokovnjakov SENG. Tveganje se spremlja preko realizacije KRI.

Tveganje izpada načrtovane hidrologije se spremlja ločeno za HE in mHE in se kaže v nedoseganju planirane proizvodnje zaradi nizkega vodostaja porečja ter posledično v nižjem prihodku. Na to tveganje nimamo velikega vpliva, ker so razlogi za nastanek izven območja vplivnosti družbe. Obvladuje se v okviru skupine HSE. Obvladovanje na dolgi rok je možno z graditvijo akumulacijskih HE na porečju reke Soče.

Tveganje izpada načrtovane hidrologije v mHE ima drugi največji doprinos k profilu tveganj.

Tveganje se spremlja preko realizacije kazalnika KRI. Zaradi nadpovprečne hidrologije v prvih štirih mesecih 2018 ter izrazito nadpovprečne proizvodnje HE Zadlaščica v maju in juniju zaradi taljenja snega, je kazalnik nedoseganja planirane proizvodnje mHE še vedno pozitiven. Kazalnik izkazuje kumulativno proizvodnjo v tekočem letu glede na planirano. Nadaljnje stanje kazalnika je odvisno od hidrologije. Trenutno se kazalnik nahaja krepko nad alarmno vrednostjo.

Tveganje izpada načrtovane hidrologije v HE ima tretji največji doprinos k profilu tveganj družbe.

Tveganje se spremlja preko realizacije kazalnika KRI. Zaradi nadpovprečne hidrologije v prvih štirih mesecih 2018 je kazalnik nedoseganja planirane proizvodnje HE še vedno pozitiven. Kazalnik izkazuje kumulativno proizvodnjo v tekočem letu glede na planirano. Nadaljnje stanje kazalnika je odvisno od hidrologije. Trenutno se kazalnik nahaja krepko nad alarmno vrednostjo.

Tveganje izpada proizvodnih naprav HE se kaže v izpadu prihodka, stroških za izvedbo sanacijskih ukrepov, neobratovanju v času odpravljanja posledic - nižja proizvodnja, nižji prihodki. Tveganje se obvladuje s pogostejšo periodiko spremljave stanja, izvedbo rednih in izrednih vzdrževalnih del, izvedbo rekonstrukcij in obnov in z zavarovanjem osnovnih sredstev pred škodnimi dogodki. Izguba proizvodnje ni zavarovana.

Varnostna tveganja

Tveganja varovanja stvarnega premoženja obsegajo tveganja vezana na neavtorizirane dostope, odtujitev ali uničenje intelektualne lastnine, energetskih objektov ali drugih pomembnih informacij s strani raznih deležnikov.

To tveganje je glede doprinosa k profilu tveganj na četrtem mestu. Tveganje je obvladovano z vzpostavitvijo in redno nadgradnjo ustreznih preventivnih ukrepov in sistemov za pravočasno zaznavanje in obvladovanje dejavnikov v okolju poslovanja (nadzorni sistemi, kontrola dostopov, monitoring..). Do sedaj ni bilo pomembnejšega pojava dogodkov, ki bi vplivali na realizacijo tega tveganja. To tveganje ima redko pogostost pojavljanja, ocenjena je frekvenca enkrat v 20-ih letih, ima pa pri morebitni realizaciji lahko veliko potencialno škodo v najslabšem scenariju.

Tveganja na področju varnosti in zdravja pri delu zajemajo kompleksen sistem različnih področji dela, ki pa so celostno gledano povezana v enovit sistem s skupnim ciljem, zagotavljanjem varnosti in zdravja samega delavca brez tveganj za ogrožanje njegovega zdravja. Tveganje nastanka negativnih psihofizičnih stanj zaposlenih v zvezi z delom predstavlja imenovalce več končnih pokazateljev (ne)urejenih razmer na delovnem mestu, zato lahko to tveganje imenujemo tudi glavno ali bistveno tveganje. V povezavi s slednjim, poznamo še tveganja brezhibnosti sredstev za delo, osebne varovalne opreme, delovnega okolja in delovnih mest v povezavi z urejenostjo vse zakonsko potrebne dokumentacije. Odškodninsko in kazensko tveganje v družbi obstaja in prav je, da smo nanj pripravljeni, vendar je verjetnost pojava majhna. Nekoliko ločeno, vendar prav tako pomembno in identificirano je požarnovarnostno tveganje, ki zajema svoj sistem ukrepov, s katerimi se zagotavlja varnost pred tveganji požarov ali eksplozij. Požarnovarnostno tveganje se dotika praktično vseh preostalih tveganj, ki se v družbi nahajajo.

Tveganja izrednih dogodkov, naravnih nesreč in katastrof so povezana z izvajanjem poslovnih procesov v odnosu do notranjega in zunanega okolja družbe, zagotavljanjem neprekinjenega delovanja ter s tem povezanimi načrti vzpostavitve delovanja. Pri tovrstnih tveganjih imamo v mislih izredne dogodke v proizvodnem procesu zaradi notranjih dejavnikov, ali izrednega delovanja zunanjih dejavnikov (narava), ki lahko ogrožajo nemoteno poslovanje, varnost ljudi, okolje in obstoj družbe. Obvladuje se z ukrepi iz sprejetih navodil. V teh primerih se avtomatsko razglasi stanje pripravljenosti vseh služb v družbi v skladu z

"Navodilom o izvajanju ukrepov za obrambo pred poplavami, požari, potresi in drugimi nesrečami" in "Načrtom zaščite in reševanja" z namenom pravočasnega odziva osebja SENG za izvedbo ustreznih ukrepov.

Finančna tveganja

Obrestno tveganje je tveganje rasti stroškov financiranja, vezanih na spremenljivo obrestno mero zaradi spremembe višine obrestnih mer na trgu. Družba ima dolgoročne kredite najete po variabilni obrestni meri Euribor. Obrestno tveganje je obvladovano na nivoju družbe in skupine, skladno z izvedbeno politiko obrestnega tveganja v skupini HSE. Določena je raven, do katere se zavaruje pred tveganjem in instrumenti, s katerimi se varuje.

Obrestno tveganje prispeva k profilu tveganja družbe s 4,7% in je na petem mestu. Potencialna škoda je ovrednotena na podlagi dviga variabilne obrestne mere za eno odstotno točko v celotni preostali dobi ročnosti posojila. Variabilne obrestne mere Euribor so že dalj časa na najnižjih nivojih in trenutno izvedba obrestne zamenjave IRS še ni primerna. Izvaja se spremljava dogajanj na obrestnem trgu.

Tveganje plačilne sposobnosti je tveganje, ki se kaže v primanjkljaju likvidnih sredstev za tekoče poravnavanje vseh sredstev in v nesposobnosti družbe, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Z ukrepi za obvladovanje tveganja plačilne sposobnosti se zagotavlja optimalna plačilna sposobnost družbe. Eden izmed takih ukrepov je načrtovanje denarnih tokov na dnevni, mesečni, letni in večletni ravni ter redno spremljanje in upravljanje likvidnosti. Družba SENG je v okviru skupine HSE vključena v cash management oz. v upravljanje z denarnimi sredstvi. Cash management se izvaja v skladu s sprejetimi Internimi navodili družb skupine HSE za upravljanje z denarnimi sredstvi Cash management in za združevanje denarnih sredstev Cash pooling skupine HSE.

Tveganje solventnosti je tveganje zagotavljanja likvidnosti na dolgi rok in izhaja iz tveganja zagotavljanja kapitalne ustreznosti zaradi dolgotrajnejšega poslovanja z izgubo in tveganja kratkoročne ali dolgoročne plačilne nesposobnosti, s čimer je ogrožen ugled, pogosto pa tudi dolgoročno delovanje družbe.

Kreditno tveganje je tveganje, da pogodbene obveznosti ne bodo v celoti poravnane ob njihovi zapadlosti. Obvladujoča družba HSE je največji kupec, ki odkupi vso proizvedeno električno energijo. Sklenjena je letna pogodba o prodaji električne energije, ki vsebuje elemente zavarovanja terjatev. Ostali kupci in poslovni partnerji so večinoma znani in imajo glede na izkušnje ugodno boniteto.

Strateška in poslovna tveganja

Regulatorno tveganje izhaja iz sprememb zakonodaje ali tržnih pravil na trgih električne energije, s posledicami na poslovnem rezultatu družbe. Tveganje obvladujemo s spremljanjem sprememb zakonodaje in z nenehnim usposabljanjem, da se zagotovi pravilna uporaba predpisov.

Z investicijskim tveganjem razumemo tveganje nedoseganja planiranega donosa na investirana sredstva zaradi nepravočasne, neekonomične, ali tehnično neustrezne izvedbe investicijskih projektov. Tveganje se odraža na zvišanju stroškov investicij, izpadu prihodkov, stroških pogodbenih kazni in sankcij, nekonkurenčnosti, izgubi tržnega deleža ipd.. Investicijsko tveganje vključuje tveganje ustrezne strategije odnosov, oz. komunikacije z investitorji (lastniki in posojilodajalci).

Tveganje R&R

Podlago za načrtovanje in izvedbo naložbenih projektov predstavljajo Razvojni in Poslovni načrt družbe ter investicijska in projektna dokumentacija za posamezno naložbo. Za pravočasno izvajanje načrtovanih naložb

je pomembno, da so vse posamezne faze od priprave do izvedbe naložbe pripravljene in odobrene pravočasno, kar se zagotovi s postopki in načinom priprave investicijskih projektov in vodenja projektov v skladu z internimi akti in veljavno nacionalno zakonodajo v vseh fazah projekta. Za izvedbo posameznih projektov so imenovani odgovorni nosilci, ki so zadolženi za pravočasno pripravo investicijske dokumentacije in izvedbo postopkov oddaje del. Potrebno je tudi pravočasno zagotavljanje finančnih virov. Status naložbenih projektov se spremlja na nivoju razvojnih kolegijev. Naložbeni plan se usklajuje v fazi priprave Razvojnih in Poslovnih načrtov družb skupine HSE.

Operativna tveganja

Kadrovsko tveganje zajema tveganje, povezano z upokojevanjem zaposlenih, fluktuacijo ključnih kadrov, bolniškimi odsotnostmi, odsotnostjo zaradi zdravstvenih omejitev, visoko starostno strukturo in izgubo intelektualnega kapitala. Kadrovska tveganja se obvladujejo s spodbujanjem stalnega izpopolnjevanja zaposlenih, s pridobivanjem novega znanja in kompetenc, prenosom znanja med zaposlenimi, timskim delom, samoiniciativnostjo, ustvarjalnostjo in inovativnostjo. Pomembno je gojenje dobrih odnosov med zaposlenimi in graditev visoke organizacijske kulture. Fluktuacijo poskušamo preprečevati z dobrim vodenjem in komunikacijo z in med zaposlenimi, s stalno strokovno rastjo in motiviranjem ter zagotavljanjem stimulativnih delovnih pogojev in okolja.

Kadrovsko tveganje prispeva k profilu tveganja družbe s 1,37%. Spremljata se dva ključna kazalnika absentizem in fluktuacija zaposlenih. V zadnjem obdobju se absentizem povečuje. Menimo, da gre za vse večjo povprečno starost zaposlenih, ki so zaradi zmanjševanja števila zaposlenih vse bolj obremenjeni, obremenitev in nezadovoljstvo pa sta vzrok tudi za fluktuacijo zaposlenih. Mladim menjava okolja ter izzivi ne predstavljajo večji težav. Potrebno bo še več vložiti v razvoj kadrov, pridobivanju novih znanj in kompetenc, spodbujanju samoiniciativnosti in ustvarjalnosti zaposlenih ter dvigovanju organizacijske kulture v podjetju kot tudi nadomeščanju odhajajočih kadrov.

Informacijska tveganja zajemajo tveganja na raznovrstnih področjih poslovanja od varovanja poslovnega in tehničnega podatkovnega omrežja, računalniške infrastrukture, informacijskih storitev, aplikacij in podatkovnih zbirk, varnostnega preverjanja, preprečevanja nepooblaščenih dostopov in računalniških vdorov, revizije informacijskih storitev, načrtovanja neprekinjenega poslovanja do digitalne forenzike in postopkov za preprečevanje kršitve pravic intelektualne lastnine ter zlorabe informacijskih sredstev. Celostno gledano so vsa prepoznana informacijska tveganja povezana v enovit sistem, ki imajo za skupni cilj zagotavljanje visoke razpoložljivosti poenotenih informacijskih storitev. Z zagotavljanjem visoke razpoložljivosti ključnih informacijskih gradnikov in storitev, z virtualizacijo in poenotenjem varnostnih rešitev sledimo zastavljenim ciljem.

Tveganje nerazpoložljivosti informacijske storitve kot npr. sistema vodenja v CV ima običajno za posledico več negativnih učinkov in predstavlja eno izmed pomembnejših informacijskih tveganj. Pomembno je zavedanje o potrebi po informacijski varnosti, etičnosti in spoštovanju pravic intelektualne lastnine s strani vseh zaposlenih v družbi. Preudarna raba programske opreme in ustrezen odnos do intelektualne lastnine, premoženja družbe, pomembno prispevajo k majhni verjetnosti pojava odškodninskega in kazenskega tveganja.

Okoljska tveganja

To so tveganja povezana s prepoznanimi okoljskimi vidiki oz. vplivi, ki obsegajo področja porabe surovin in energije, izpustov v vode, odpadkov in drugo. Okoljska tveganja so povezana s tveganji pri delovanju

poslovnih procesov, s tveganji okoljskih kazni in izrednimi razmerami (požari, poplave, ...) ter tveganja povezana z negativnim javnim mnenjem s področja varstva okolja.

2.14 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI

Upravljanju odnosov z javnostmi, ki sestavljajo ožje in širše poslovno okolje vsake družbe, namenjamo v Soških elektrarnah Nova Gorica (SENG), poseben pomen. Prav od odnosov z deležniki je namreč v veliki meri odvisna kredibilnost in posledično uspešnost družbe. Izvajanje komunikacijskih aktivnosti je nujno voditi premišljeno in strokovno, s ciljem iskanja ravnotežja znotraj družbe ter z njegovim okoljem. Le s takim načinom komuniciranja se lahko ustvarjajo osnove za realizacijo poslovnih ciljev, načrtov, vizije in poslanstva, kakor tudi percepcijo uspešnosti in ugleda podjetja ter zavestnega odnosa do okolja. Pri tem družba upošteva *Komunikacijski pravilnik skupine HSE*, ki določa enotne standarde in načine izvajanja korporativnih komunikacijskih aktivnosti v družbah skupine HSE. Tako se na pregleden in celovit način ohranja ter krepi prepoznavnost družbe SENG, hkrati pa enotni standardi pripomorejo k integriteti, ugledu in dobremu imenu skupine HSE kot celote.

Družba SENG z deležniki komunicira ciljno. Veliko aktivnosti se posveča notranjemu komuniciranju, saj je odprta in poštena komunikacija ključna za vzpostavitev stimulativnega delovnega okolja. Primer dobre prakse je t. i. »politika odprtih vrat«, ki je v podjetju že ustaljena praksa. Izvajanje učinkovitega notranjega komuniciranja z zaposlenimi je kompleksno, saj se zaposleni nahajajo na različnih lokacijah. V družbi uporabljamo neposredne in posredne komunikacijske kanale za komuniciranje z zaposlenimi. Neposredna komunikacija se izvaja na sestankih in dogodkih, ki jih letno organiziramo za zaposlene (dan kolektiva, prednovoletno srečanje zaposlenih, srečanje sodelavk ob 8. marcu, športni dogodki, ki jih organizira Športno društvo SENG ...). Dogodki so zaradi raznolikosti delovnih mest in lokacij priložnost za druženja in spoznavanja med zaposlenimi, ki vsakodnevno ne sodelujejo.

Za komunikacijo z zaposlenimi se uporablja intranet, ki je namenjen raznovrstnim informacijam, ki jih zaposleni potrebujejo za kvalitetno opravljanje delovnih nalog, kot tudi za bolj splošne vsebine. Še vedno se poslužuje informiranje preko oglasnih desk, saj vsi zaposleni nimajo dostopa do računalnika.

Vsi sodelavci prejemajo interno glasilo skupne HSE Energija, ki zaposlene obvešča o dogajanju v skupini HSE. Revija Naš stik, ki jo izdaja ELES pa seznanja zaposlene z novicami na področju slovenskega elektrogospodarstva in širše. Predstavnica za stike z javnostmi družbe SENG je članica časopisnega sveta revije Naš stik in njena naloga je, da družbo SENG ustrezno zastopa in poskrbi za objavo novic iz družbe.

V družbi SENG se ohranja in neguje odnose tudi z upokojenimi sodelavci. Še posebej dobro obiskano je prednovoletno srečanje nekdanjih sodelavcev SENG.

V okviru komuniciranja z zunanjimi javnostmi, se prepozna različne deležnike oziroma javnosti in komunikacija je prilagojena vsaki skupini posebej. V okviru komunikacijskih aktivnosti družba skrbi za pregledno komunikacijo za vzpostavitev kakovostnih in dolgoročnih odnosov predvsem z lokalno pa tudi širšo javnostjo, z mediji, dobavitelji in strokovno javnostjo.

Pri komuniciranju z mediji družba sledi načelu transparentnosti in odzivnosti. Redno odgovarja na novinarska vprašanja, pri pripravi odgovorov pa sodelujejo strokovni sodelavci SENG z različnih področij glede na temo vprašanj. V letu 2018 je tako družba odgovorila na okoli 60 novinarskih vprašanj, objavljeni sta bili tudi dve sporočili za javnost. Tudi na tem področju upoštevamo *Komunikacijski pravilnik skupine HSE*, ki nam omogoča še kvalitetnejšo pripravo vsebin za novinarje.

Preko spletne strani www.seng.si družba obvešča najširšo javnost o odgovornem in naravi prijaznem pridobivanju električne energije iz obnovljivega vodnega vira, o pomenu trajnostnega razvoja, ohranjanju narave in aktivnostih, ki se v ta namen izvajajo.

V skladu z dobrimi poslovnimi običaji družba skrbi za stalno komunikacijo z lokalnimi skupnostmi, na območju katerih delujejo naši proizvodni objekti. Prav na področju lokalnih odločevalcev je korekten partnerski odnos zagotovilo za dolgoročno uspešno sodelovanje. V ta namen se udeležujemo različnih posvetov, okroglih miz in drugih dogodkov, kjer sodelavci SENG s svojim strokovnim znanjem pripomorejo h krepitvi zaupanja med družbo in lokalno skupnostjo.

O vsebinah, ki so povezane z zakonodajo ter o urejanju odnosov med različnimi institucijami, poteka redna in odprta komunikacija s ključnimi ministrstvi, vladnimi ustanovami in ostalimi pomembnimi institucijami.

2.15 RAZISKAVE IN RAZVOJ

Poglavitni cilj družbe je zagotovitev zanesljivega obratovanja vseh naprav ob stalni racionalizaciji poslovanja in obvladovanju stroškov na način, ki ne poslabšuje konkurenčnosti in visokega nivoja obratovalne sposobnosti. Zanesljivo obratovanje se zagotavlja s stalnim posodabljanjem tehnologije ter novimi razvojnimi projekti. Razvojne aktivnosti so že v preteklosti dajale ton razvoju družbe. Na področju razvoja pomembno mesto zavzema zagotavljanje proizvodnje EE iz OVE ter iskanje kompatibilnosti zahtev NATURE 2000 in drugih zakonodajnih smernic z našimi razvojnimi projekti.

Na podlagi sprejetih evropskih zavez RS glede zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov, ob izvajanju ukrepov učinkovite rabe energije in povečanja deleža obnovljivih virov, družba posveča veliko pozornost razvoju projektov, ki prispevajo k doseganju teh ciljev ob čim večjem izkoriščanju lastnega strokovnega potenciala.

Tako so se oblikovale strateške usmeritve in prioritetni razvojni projekti, ki so znotraj zakonodajnega okvira in usklajeni s strateškim razvojem skupine HSE.

Z upravljanjem in izvajanjem ključnih razvojnih aktivnosti se usklajujejo cilji družbe z namenom optimalne izvedbe posameznih projektov in s tem doseganja stroškovne učinkovitosti. Upravljanje raziskovalno razvojnih aktivnosti na nivoju družbe vključuje pripravo in usklajevanje strateških razvojnih načrtov, pripravo in spremljanje investicij, spremljanje zakonodaje, pridobivanje sredstev iz EU, itd.

V načrtu razvoja družbe so novi razvojni projekti v smeri povečanja zmogljivosti in obnove starejših elektrarn na reki Soči in pritokih. V letu 2018 so se zaključile rekonstrukcija agregatov elektrarne HE Plave 1, ki je bila načrtovana že v okviru Projekta obnove in doinstalacije HE na reki Soči in rekonstrukcija hidromehanske opreme na jezu Podselo ter izgradnja mHE Kneža. Izdelovale so se strokovne podlage za rekonstrukcije obstoječih starejših mHE (mHE Hubelj, mHE Knežke Ravne 1) ter za postopno obnovo HE Solkan.

Kot stalna naloga se raziskuje možnosti za novogradnje iz obnovljivih virov doma in v tujini. Izvedba bo odvisna od ekonomike, vključevanja v prostor in vključenosti v planske dokumente. Vodilo pri načrtovanju in gradnji novih objektov je spoštovanje pogojev, ki jih predpisujeta prostor in okolje ter večnamenska izraba. Prizadevanja za večnamenskost izrabe objektov prinašajo koristi in pozitivno naravnost širše družbene skupnosti do načrtovanih projektov. Taki projekti so lahko HE na Idrijci, Zadlaščici, Učji, Možnici. Aktivnosti so potekale na raziskovanju potencialnih lokacij ter gradnji elektrarn iz OVE doma in v tujini (BiH).

Družba SENG s svojim širokim znanjem in izkušnjami na vseh stopnjah investicijskega procesa pri izvajanju rekonstrukcij in novogradenj HE in mHE zagotavlja vodenje projektov na racionalen in učinkovit način. Vodilo pri načrtovanju in gradnji novih objektov je spoštovanje pogojev, ki jih predpisujeta prostor in okolje ter večnamenska izraba. Prizadevanja za večnamenskost izrabe objektov prinašajo koristi in pozitivno naravnost širše družbene skupnosti do načrtovanih projektov.

Na področju načrtovanja in izvedbe projektov HE je SENG v skupini HSE družba z največ tovrstnimi realiziranimi projekti in izkušnjami. V procesu priprave projektov je družba strokovno usposobljena za naslednje storitve:

- proučitev področja lokacije mHE,
- pridobivanje dovoljenj za poseg v prostor in gradnjo ter odkupe zemljišč,
- priprava potrebne projektne in investicijske dokumentacije,
- nadzor in inženiring med gradnjo,
- projektni management,
- terminsko in finančno načrtovanje,
- vzdrževanje in posodabljanje.

Nadaljevalo se je sodelovanje v družbi HESS za izgradnjo HE na spodnji Savi, ki bo trajalo do konca izgradnje celotne verige predvidoma do leta 2019.

Na področju obratovanja je družba delovala v smeri optimizacije verige elektrarn na reki Soči in obratovanja ČHE Avče ter na izpopolnjevanju napovedi dotoka.

V družbi se stalno raziskuje možnosti za sodelovanje v projektih, financiranih iz sredstev EU.

Na področju pridobivanja sredstev iz EU, Kohezijskih skladov in drugih razpisov se v letu 2018 nadaljuje sodelovanje v projektu »Učni izdelovalni laboratorij za razvoj energetsko učinkovitim rešitvam in rešitvam učinkovite rabe virov v MSP«, kateri je sofinanciran s strani Kohezijskih in nacionalnih sredstev in ga izvaja Šolski center Nova Gorica.

2.16 NAČRTI ZA PRIHODNOST

Razvojni projekti družbe so usmerjeni v izgradnjo obnovljivih virov energije in povečanju deleža te energije, kar je tudi prioriteta v strategiji energetike. Med večje načrte v prihodnosti spadajo izgradnja HE Učja, Pitna voda in MHE Možnica II, HE Zadlaščica II in veriga HE na Idrijci.

HE Učja

Na osnovi rezultatov projektne dokumentacije ima t.i. »varianta 2a« največ pozitivnih ekonomsko – energetskih učinkov. Sestavljajo jo pregradni objekt, na koti cca. 545 m, z bruto volumnom 853 m³, dovodni sistem, ki ga sestavljata dovodni tunel v dolžini 3450 m in tlačni cevovod v dolžini 778 m (oba potekata v celoti po desnem bregu Učje), strojnica z enim agregatom, s Francisovo turbino inštalirane moči cca. 34 MW, z bruto padcem 210 m, instaliranim pretoku 20 m³/s ter z letno proizvodnjo cca. 31 GWh ter kompenzacijski (zadrževalni) bazen na koti 334 m, z maksimalnim volumnom 27,3 m³. Ocena investicijske vrednosti naložbe je cca. 55 mio evrov. V letu 2018 so se nadaljevale aktivnosti v zvezi s pripravo strokovnih podlag za podporo pri spremembi Zakona o Soči.

Pitna voda in HE Možnica II

Projekt obravnava zasnovo novega vodovodnega sistema, ki bi zagotavljal pitno vodo in požarno vodo naselju Bovec in vasi Čezsoča ter istočasno izrabo hidroenergetskega potenciala vodotoka Možnica za pridobivanje električne energije. Investicija se bo prilagodila aktivnostim, ki jih pripravlja občina Bovec.

Predvidena lokacija hidroelektrarne bo upoštevala obstoječe visokonapetostno omrežje in pogoje priključitve. Možna je hidroenergetska izraba v obliki mHE z inštaliranim pretokom do 1,4 m³ in močjo cca. 1,8 MW. Investitorji predvidevajo fazen potek investicijskega procesa tako, da se bo ob zaključku vsake od posameznih projektnih faz lahko odločal o nadaljevanju investicije v skladu z zaključki iz izdelanih dokumentov posamezne faze. Ocena investicijske vrednosti naložbe je cca. 6,0 mio evrov.

HE Zadlaščica II

Zaježitveni objekt za HE Zadlaščica II je predviden cca. 1,5 km vzvodno od izliva Zadlaščice v Tolminko, na koti cca. 330 m n. m. Z zaježitvijo doline bi se ustvarila akumulacija s prostornino cca. 1,5 mio m³. Derivacija je predvidena s tlačnim cevovodom, dimenzioniranim na instalirani pretok 5 m³/s. Strojnica je predvidena na desnem bregu Zadlaščice, cca. 400 m od sotočja Zadlaščice in Tolminke, na koti cca. 210,00 m n. m. V strojnici je predviden en agregat s pripadajočo elektro – strojno opremo z instalirano močjo 5 MW z oceno srednje letne proizvodnje cca. 18 GWh. Ocena investicijske vrednosti naložbe je cca. 25 mio €.

Veriga HE na Idrijci

Možni odsek hidroenergetske izrabe Idrijce je med koto 282 m n. m. in koto 153 m n. m. Obdelanih je več variant izgradnje verige hidroelektrarn, ki predvidevajo izgradnjo dveh, treh ali štirih hidroelektrarn v verigi. Inštalirana moč posameznih variant je od 50,50 MW do 77,50 MW, letna proizvodnja je predvidena od 102,98 GWh do 134,37 GWh, strošek izgradnje pa je ocenjen od 204 mio EUR do 307,5 mio EUR. Izdelana je študija za določitev najugodnejših lokacij zaježitev in velikosti akumulacij ter višin inštalacije v variantah, kot strokovna pologa za določitev ukrepov v območju Natura 2000. V teku so aktivnosti za preučitev možnosti vključevanja HE v prostorske planske dokumente in strateške dokumente države.

3. TRAJNOSTNO POROČILO

V toku življenja že 70 let

2.1 ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH

Na prvi dan leta 2018 je bilo v družbi zaposlenih 124 delavcev. Po večji nepredvideni fluktuaciji zaposlenih in dolgotrajnih postopkih pri pridobivanju novega ustreznega kadra je družba poslovno leto zaključila z 121 zaposlenimi. Primanjkljaj se bo nadomestil v prvem kvartalu leta 2019.

Po ukrepih, ki so sledili po merjenju organizacijske klime konec leta 2017, se je začetek leta 2018 nadaljeval na projektu izgradnje modela kompetenc. Poleg tega se je pristopilo tudi k testiranju vodstvenih kompetenc za vse vodje in za zaposlene, v katerih so bili prepoznani vodstveni potenciali. V testiranje je bilo vključenih 25 zaposlenih. Od tega je bilo nato 15 zaposlenih vključenih v program dvigovanja vodstvenih kompetenc, ki je potekal v obliki osmih skupinskih delavnic enkrat tedensko po štiri ure.

Konec leta 2018 se je pristopilo tudi k merjenju kompetenc po metodi 360 MSF. V mejenje so bili vključeni vsi zaposleni. Izdelana so bila tudi poročila, ki so podlaga za eno izmed vsebin letnih razvojnih pogovorov, do katerih pa zaradi menjave posloводства ni prišlo.

V letu 2018 se je nadaljevalo z aktivnostmi za prenovu pravilnika o delovnem času, ki je bil že v letu 2017 poslan v razpravo sindikatoma in svetu delavcev. Oboji so podali svoje mnenje, a žal do sprejema ni prišlo. Aktivnosti se bodo nadaljevale v prihodnjem letu.

Tekom celotnega leta so se v kadrovski službi izvajala tudi tekoča dela na področju urejanja kadrovskih evidenc, urejanja izobraževanja zaposlenih.

Prav tako so v družbi potekale aktivnosti na področju izobraževanj in usposabljanj zaposlenih. Večino izobraževanj se je odvijalo izven podjetja, nekatera pa tudi v okviru izobraževanj, ki jih je za celotno skupino HSE organiziral HSE d.o.o.

V skladu s pogodbami z izobraževalnimi ustanovami je potekalo tudi izobraževanje dijakov in študentov po programih posameznih izobraževalnih ustanov.

V začetku leta je družba štipendirala šest štipendistov, trije so s septembrom zaključili študij in prenehali prejemati štipendijo, tako daje stanje konec leta 2018 v družbi trije štipendisti.

Število zaposlenih

Določen / nedoločen čas	RE 31.12.2018	RE 31.12.2017
Določen čas	1	1
Nedoločen čas	120	123
SKUPAJ	121	124
Brez pripravnikov	121	124
Pripravniki	0	0
SKUPAJ	121	124

Izobrazbena struktura

Stopnja strokovne izobrazbe	RE 31.12.2018	RE 31.12.2017
8/2	1	1
8/1	5	5
7	18	18
6/2	20	20
6/2	20	20
5	35	38
4	18	18
3	1	1
2	3	3
1	0	0
SKUPAJ	121	124

2.2 ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA

Ekologija in okolje

Kot proizvajalec električne energije iz obnovljivega vira je družba neposredno povezana z naravo in njenimi zakonitostmi. Zato je odgovornost do naravnega okolja prisotna na vseh področjih delovanja. Da bi družba izpolnjevala svojo zavezanost k uresničevanju načel trajnostnega razvoja in nevsiljivega vključevanja energetike v naravne lepote sveta ob Soči, spoštuje mednarodne okoljske standarde, koncesijske obveznosti in celovite sisteme ravnanja z okoljem.

Družba je tako nosilka več mednarodnih okoljskih certifikatov:

- okoljskega certifikata ISO 14001,
- certifikata TÜV za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov.

Svoj posluh za okolje se kaže z odgovornim izkoriščanjem vodne moči reke Soče in njenih pritokov ter z:

- uresničevanjem zadane okoljske politike,
- doslednim spoštovanjem ekološko sprejemljivega pretoka,
- redno spremljavo (monitoringom) okoljskih parametrov,
- rednim vzdrževanjem akumulacijskih bazenov (odstranjevanje plavja in naplavin),
- sonaravnim urejanjem vodne infrastrukture ter
- načrtom zaščite in reševanja v primeru visokih voda (skrb za minimiziranje vplivov pridobivanja električne energije na okolje ter ščitimo prebivalce ob vodi pred poplavami).

2.3 ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBENE SKUPNOSTI

Sponzorstva, donacije in vključevanje v humanitarne akcije

Družba Soške elektrarne Nova Gorica (SENG) je tesno vpeta v lokalno okolje. Projekti in organizacije, ki jih podpira, sledijo identiteti in strategiji družbe SENG ter skupine HSE. V različnih projektih SENG prepoznava priložnosti, kjer lahko s svojim znanjem, izkušnjami, finančnimi sredstvi in drugimi viri prispeva k razvoju letih.

SENG podpira delovanje neprofitnih organizacij, društev, zavodov, klubov na področjih športa, znanosti, kulture, zdravstva in izobraževanja ter ostale projekte družbeno koristnih dejavnosti. Tudi s pomočjo donacij in sponzorstev družba pripomore in sodeluje pri uresničevanju plemenitih poslanstev omenjenih ustanov.

Pri družbeno odgovornem delovanju družbe SENG narekuje smernice relevantnost in upravičenost posameznega projekta oziroma poslanstvo določene organizacije, pri tem družba upošteva usmeritve, ki so določene v Politiki družbene odgovornosti skupine HSE. Pri dodeljevanju sredstev SENG prouči kratkoročne in dolgoročne učinke za lokalno skupnost in okolje, v katerem posluje.

V letu 2018 je bilo sponzorskim sredstvom namenjenih 34.580 evrov, 61.350 evrov pa donacijskim projektom.

Okoljski projekti

Z Goriško lokalno energetske agencijo, Nova Gorica (GOLEA) se je v letu 2018 nadaljevalo s sodelovanjem v zvezi z javnim pozivom za nepovratne finančne spodbude za vzpostavitev infrastrukture (novih polnilnih postaj) za električna vozila, namenjenih za spodbujanje električne mobilnosti, kot pomembnega elementa trajnostne mobilnosti v zavarovanih območjih narave in območjih Natura 2000. Namen projekta je spodbuditi trajnostno mobilnost prebivalcev in zaposlenih ter urediti ustrezno infrastrukturo za obisk teh območij. Tako se bo dolgoročno pripomoglo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov, k izboljšanju kakovosti zraka, k okolju prijaznemu obisku teh območij in posledično k ohranjanju narave.

Skupaj z agencijo GOLEA Nova Gorica smo se prijavi v projekt ENWIS (integrirana rešitev za recikliranje in ravnanje z odpadki), za javni razpis za standardne projekte programa Interreg V – A Italija – Slovenija 2014 – 2020, za vgraditev opreme toplotne črpalke voda – voda na lokaciji objekta vzdrževalnih delavnic, na območju HE Solkan ter namestitve merilne opreme za potrebe izvajanja kasnejšega monitoringa in poročanja o doseženih rezultatih projekta.

Z občinami Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba in Gorica (IT) smo v sklopu Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS GO) v letu 2018 sodelovali v pilotnem projektu »Čezmejni naravni park Isonzo-Soča«, ki predvideva celostno območje ureditve brežin Soče na območju omenjenih občin. Projekt se bo nadaljeval v letu 2019.

V letu 2018 se je nadaljevalo s sodelovanjem v projektu »Strateško načrtovanje in usklajevanje na področju ohranjanja in obnove alpskih rečnih ekosistemov (SPARE-ASP170)«. Glavni cilj projekta za območje Slovenije je v skladu s predpisi in strateškimi usmeritvami upravljanja voda in ohranjanja narave, metodološko in postopkovno podpreti odločanje o prioritetah po ohranjanju ali obnovi rečnih ekosistemov in tudi utemeljevanje odstopanj od okoljskih ciljev zaradi rabe voda in vodnega prostora ali varstva pred škodljivim delovanjem voda. Vloga SENG pri tem projektu je bila opazovalec projekta SPARE.

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

V toku življenja že 70 let

4.1. REVIZORJEVO POROČILO

KPMG Slovenija, podjetje za revidiranje, d.o.o.
Železna cesta 8a
SI-1000 Ljubljana

Telefon: +386 (0) 1 420 11 60
Internet: <http://www.kpmg.si>

Poročilo neodvisnega revizorja

Lastnikom družbe SENG d.o.o.

Mnenje

Revidirali smo priložene računovodske izkaze SENG d.o.o. (»družbe«), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2018, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi računovodski izkazi resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe na dan 31. decembra 2018 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska Unija (»MSRP kot jih je sprejela EU«).

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja (MSR). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost. Potrjujemo tudi, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Druge informacije

Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo poslovno poročilo, ki je sestavni del letnega poročila. Druge informacije ne vključujejo računovodskih izkazov in našega revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij, in, razen v obsegu, ki je drugače izrecno naveden v našem poročilu, o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne.

Vezano na poslovno poročilo smo presodili ali poslovno poročilo vključuje razkritja, kot jih zahteva Zakon o gospodarskih družbah (v nadaljevanju »zakonska določila«).

Na osnovi postopkov, ki smo jih opravili pri reviziji računovodskih izkazov in na osnovi zgoraj opisanih postopkov menimo:

- da so informacije v poslovnem poročilu za poslovno leto, za katero so pripravljene računovodski izkazi, v vseh pomembnih pogledih skladne z informacijami v računovodskih izkazih ter
- da je bilo poslovno poročilo pripravljeno v skladu z zakonskimi določili.

Poleg tega smo v luči poznavanja in razumevanja družbe in okolja, v katerem ta posluje, ki smo ga pridobili pri opravljanju revizije, dolžni poročati, če bi zaznali pomembno napako v poslovnem poročilu in drugih informacijah, ki smo jih pridobili pred datumom izdaje tega poročila. V zvezi s tem nimamo o čem poročati.

Ödgovornost poslovodstva računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev računovodskih izkazov v skladu s MSRP kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot osnovo za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo podjetje likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizorjeva odgovornost za revizijo računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z MSR, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter se štejejo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z MSR uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjim kontrolam;
- se seznanimo z notranjimi kontrolami, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in razumnost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij poslovodstva;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujejo dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o primernosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sklenemo, da obstaja pomembna negotovost, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Naši sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo in vsebino računovodskih izkazov vključno z razkritji ter ovrednotimo ali računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

Poslovodstvo med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno z morebitnimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki jih zaznamo med našo revizijo.

V imenu revizijske družbe

KPMG SLOVENIJA,
podjetje za revidiranje, d.o.o.

Matej Ušaj

pooblaščen revizor

Danilo Bukovec

pooblaščen revizor

strokovni direktor

Ljubljana, 17. maj 2019

KPMG Slovenija, d.o.o.

3.2 IZJAVA O ODGOVORNOSTI DIREKTORJA

Poslovodstvo je odgovorno, da za vsako posamezno poslovno leto pripravi računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija in veljavno zakonodajo, in to tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe Soških elektrarn Nova Gorica d.o.o.

Poslovodstvo upravičeno pričakuje, da bo družba v dogledni prihodnosti razpolagala z ustreznimi viri za nadaljevanje poslovanja, zato so računovodski izkazi pripravljani na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Odgovornost poslovodstva pri izdelavi računovodskih izkazov zajema naslednje:

- računovodske politike so ustrezno izbrane in dosledno uporabljene,
- presoje in računovodske ocene so razumne in preudarne ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja,
- računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z MSRP, sprejetimi v Evropski uniji.

Poslovodstvo je odgovorno za vodenje ustreznih evidenc, ki v vsakem trenutku z razumljivo natančnostjo prikazujejo finančni položaj družbe ter za to, da so računovodski izkazi družbe v skladu z MSRP, sprejetimi v Evropski uniji. Poslovodstvo je prav tako odgovorno za varovanje premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje zlorab in drugih nepravilnosti.

Poslovodstvo potrjuje, da so računovodski izkazi pripravljani skladno z določili MSRP brez pridržkov pri njihovi uporabi.

Poslovodstvo je računovodske izkaze družbe SENG d.o.o. za poslovno leto, ki se je končalo na dan 31. 12. 2018, sprejelo dne 17.5.2019.

Nova Gorica, 17.5.2019

mag. Radovan Jereb, direktor

3.3 UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Na podlagi sklepa skupščine lastnika družbe SENG d.o.o. z dne 20. 8. 2010 družba od 1. 1. 2011 pripravlja računovodske izkaze in pojasnila v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija.

Računovodske izkaze s pojasnili je revidirala revizijska družba KPMG Slovenija d.o.o.

3.4 RAČUNOVODSKI IZKAZI

IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA

v EUR

	Pojasnilo	31.12.2018	31.12.2017
SREDSTVA		226.705.599	231.778.264
A. DOLGOROČNA SREDSTVA		216.975.362	220.862.630
I. Neopredmetena sredstva	1	818.143	418.888
II. Nepremičnine, naprave in oprema	2	208.369.465	212.739.435
IV. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	3	9.066	9.066
V. Ostale dolgoročne finančne naložbe in posojila	4	7.566.252	7.480.390
VI. Dolgoročne poslovne terjatve		0	1.220
VII. Druga dolgoročna sredstva	5	88.900	92.059
VIII. Odložene terjatve za davek	6	123.536	121.572
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		9.730.237	10.915.634
II. Zaloge	7	135.746	46.564
III. Kratkoročne finančne naložbe in posojila	8	0	0
IV. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	9	4.250.855	7.608.415
V. Terjatve za odmerjeni davek		0	1.653.494
VI. Druga kratkoročna sredstva	10	1.283.051	946.881
VII. Denar in denarni ustrezniki	11	4.060.585	660.280
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		226.705.599	231.778.264
A. KAPITAL	12	198.964.978	194.935.948
I. Vpoklicani kapital		137.894.036	137.894.036
III. Rezerve iz dobička		49.125.447	49.125.447
V. Rezerva za pošteno vrednost		(70.829)	(51.511)
VI. Zadržani poslovni izid		12.016.324	7.967.975
B. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		15.512.128	21.987.393
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	13	1.273.628	1.287.339
II. Druge rezervacije	14	68.871	22.097
III. Druge dolgoročne obveznosti		25.382	25.382
IV. Dolgoročne finančne obveznosti	15	14.136.250	20.608.750
V. Dolgoročne poslovne obveznosti		2.106	38.249
VI. Odložene obveznosti za davek	16	5.891	5.576
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		12.228.493	14.854.923
II. Kratkoročne finančne obveznosti	17	6.497.811	6.503.439
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	18	3.913.525	7.124.963
IV. Obveznosti za odmerjeni davek		353.106	0
V. Druge kratkoročne obveznosti	19	1.464.051	1.226.521
* Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.			

IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

v EUR

	Pojasnilo	2018	2017
POSLOVNI PRIHODKI		35.460.699	38.104.036
1. Čisti prihodki od prodaje	20	35.387.697	38.087.965
4. Drugi poslovni prihodki	21	73.002	16.070
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		35.460.699	38.104.036
POSLOVNI ODHODKI		30.708.586	33.704.012
5. Stroški blaga, materiala in storitev	22	11.195.756	14.974.066
6. Stroški dela	23	5.466.691	5.453.955
7. Odpisi vrednosti	24	10.743.010	10.225.680
a) amortizacija		9.743.300	10.221.697
b) oslabitve/odpisi/prodaje pri neopredmetenih sredstvih in naložbah, nepremičninah in opremi		997.700	3.984
c) oslabitve/odpisi terjatev		2.010	0
8. Drugi poslovni odhodki	25	3.303.129	3.050.311
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		4.752.113	4.400.023
9. Finančni prihodki	26	3.501	90.936
10. Finančni odhodki	27	395.601	504.026
FINANČNI IZID		(392.100)	(413.090)
POSLOVNI IZID PRED DAVKI		4.360.013	3.986.933
DAVEK	28	351.142	(6.941)
12. Odmerjeni davek		353.106	0
13. Odloženi davek		(1.964)	(6.941)
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	29	4.008.871	3.993.874
Lastnik matične družbe		4.008.871	3.993.874

*Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je potrebno brati v povezavi z njimi.

IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

v EUR

	2018	2017
Čisti poslovni izid poslovnega leta	4.008.871	3.993.874
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlenecv	18.818	(21.763)
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	18.818	(21.763)
Bruto sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	1.657	6.749
Odloženi davek rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	(315)	(1.734)
Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	1.342	5.014
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	1.342	5.014
Drugi vseobsegajoči donos	20.160	(16.749)
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	4.029.031	3.977.125

IZKAZ DENARNIH TOKOV

v EUR

	2018	2017
FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid	4.008.871	3.993.874
<i>Prilagoditve za:</i>		
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	116.775	76.714
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	9.626.525	10.144.983
Slabitve poslovnih terjatev		0
Odpise nepremičnin, naprav in opreme	997.700	3.097
Izgubo pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme		887
Finančne prihodke	(3.501)	(90.936)
Finančne odhodke	395.601	504.026
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	(3.800)	(9.253)
Davke	351.142	(6.941)
Dobički iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev in davkov	15.489.313	14.616.451
Spremembe čistih kratkoročnih sredstev in rezervacij		
Sprememba v:		
Zalogah	(89.182)	(44.627)
Poslovnih terjatev do kupcev in drugih sredstvih	3.025.769	1.502.908
Sredstvih namenjenih za prodajo		0
Poslovnih obveznostih do dobaviteljev in drugih obveznostih	(2.997.070)	57.888
Rezervacijah	39.961	111.432
Plačanjem davku iz dobička	1.653.494	(2.168.402)
Denarna sredstva iz poslovanja	17.122.285	14.075.650
FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejete obresti	542	97.076
Prejete dividende	2.959	2.960
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	3.800	19.060
Prejemki od zmanjšanja danih kratkoročnih posojil	84.204	17.000.000
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	(6.254.254)	(10.887.151)
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	(516.030)	(78.884)
Izdatki za nakup drugih finančnih naložb	(84.204)	
Izdatki za povečanje danih kratkoročnih posojil	(84.204)	(17.000.000)
Denarna sredstva iz naložbenja	(6.847.187)	(10.846.939)
FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Sprememba kapitala		
Izdatki za obresti od kreditov	(402.293)	(513.683)
Izdatki za vračilo dolgoročnih posojil	(6.472.500)	(6.472.500)
Izdatki za vračilo kratkoročnih posojil		0
Izplačane dividende		(18.000.000)
Denarna sredstva iz financiranja	(6.874.793)	(24.986.183)
ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	660.280	22.417.752
Finančni izid v obdobju	3.400.305	(21.757.472)
KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	4.060.585	660.280

IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA

v EUR

	VPOKLICANI KAPITAL	REZERVE IZ DOBIČKA		REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		Skupaj
	Osnovni kapital	Zakonske rezerve	Druge rezerve iz dobička		Preneseni čisti poslovni izid	Čisti poslovni izid poslovnega leta	
Stanje na dan 1.1.2017	137.894.036	13.789.404	48.064.144	(21.355)	0	9.232.594	208.958.823
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	(15.000.000)	0	(3.000.000)	0	(18.000.000)
<i>Izplačilo dividend</i>	0	0	(15.000.000)	0	(3.000.000)	0	(18.000.000)
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	(30.156)	13.407	3.993.874	3.977.125
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	3.993.874	3.993.874
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	(35.170)	13.407	0	(21.763)
<i>Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev</i>		0	0	(35.170)	13.407	0	(21.763)
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	5.014	0	0	5.014
<i>Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo</i>	0	0	0	5.014	0	0	5.014
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	2.271.899	0	6.960.694	(9.232.594)	
<i>Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala</i>	0	0	2.271.899	0	6.960.694	(9.232.594)	
Stanje na dan 31.12.2017	137.894.036	13.789.404	35.336.043	(51.511)	3.974.101	3.993.875	194.935.948
Stanje na dan 1.1.2018	137.894.036	13.789.404	35.336.043	(51.511)	3.974.101	3.993.874	194.935.948
B.1. Transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	0	0	0	(19.318)	39.478	4.008.871	4.029.031
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	4.008.871	4.008.871
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	(20.660)	39.478	0	18.818
<i>Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev</i>	0	0	0	(20.660)	39.478	0	18.818
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	0	0	0	1.342	0	0	1.342
<i>Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo</i>	0	0	0	1.342	0	0	1.342
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	3.993.874	(3.993.874)	0
<i>Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala</i>	0	0	0	0	3.993.874	(3.993.874)	0
Stanje na dan 31.12.2018	137.894.036	13.789.404	35.336.043	(70.829)	8.007.453	4.008.871	198.964.979
Bilančni dobiček/bilančna izguba					8.007.453	4.008.871	12.016.324

3.5 POJASNILA K RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

4.5.1 Poročajoča družba

SENG d. o. o. (v nadaljevanju "družba") je družba registrirana s sedežem v Sloveniji, na naslovu Erjavčeva ulica 20, 5000 Nova Gorica. V nadaljevanju so predstavljeni ločeni računovodski izkazi družbe za poslovno leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2018.

Skupinske računovodske izkaze za družbe v skupini HSE d. o. o. sestavlja družba HSE d. o. o.. Skupinsko Letno poročilo za skupino HSE se nahaja na sedežu družbe HSE d.o.o., Koprška 92, Ljubljana.

Družba ob visoki profesionalnosti opravlja dejavnost proizvodnje električne energije v hidroelektrarnah, ki je glavna tržna dejavnost družbe.

4.5.2 Podlaga za sestavo

Pri pripravi računovodski izkazov na dan 31.12.2018 je družba upoštevala:

- MSRP, ki vključujejo Mednarodne računovodske standarde (MRS), Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje (SOP), Mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP) in Pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP), kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju EU);
- Zakon o gospodarskih družbah;
- Energetski zakon,
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb;
- Pravilnik o izvajanju Zakona o dohodku pravnih oseb in
- Pravilnik o računovodstvu družbe SENG d. o. o. in
- Ostalo zakonodajo.

Računovodske predpostavke in kakovostne značilnosti računovodski izkazov

Računovodski izkazi družbe so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk:

- upoštevanja nastanka poslovnega dogodka in
- upoštevanja časovne neomejenosti delovanja.

Učinki poslov in drugih poslovnih dogodkov se pripoznajo takrat, ko nastanejo in ne takrat, ko so plačani ter se evidentirajo in se o njih poroča za obdobja, na katera se nanašajo. Tako vsebujejo računovodski izkazi tudi informacije o obveznostih glede denarnih plačil v prihodnosti ter o sredstvih, ki bodo prinašala denarna sredstva v prihodnosti.

Računovodski izkazi družbe se pripravljajo ob upoštevanju predpostavke, da družba ne bo bistveno skrčila obsega svojega poslovanja ali ga celo ukinila, torej da bo delovala še v dogledni prihodnosti.

Upoštewane so sledeče kakovostne značilnosti računovodskih izkazov:

- Pošteno predstavlanje in skladnost z MSRP: računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove družbe.
- Doslednost predstavljanja: predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih je enako iz obdobja v obdobje.
- Bistvenost in združevanje: vsaka bistvena skupina, sestavljena iz podobnih postavk, je v računovodskih izkazih predstavljena posebej. Postavke različne narave ali vloge so predstavljene posebej, razen če so nebistvene.
- Pobotanje: niti sredstva in obveznosti do virov sredstev, niti prihodki in odhodki niso pobotani, razen če standard ali pojasnilo pobotanje zahteva oziroma dovoljuje.
- Primerjalne informacije: razen če standard ali pojasnilo dovoljuje ali zahteva drugače, je pri vseh prikazanih zneskih v računovodskih izkazih razkrita primerjalna informacija iz preteklega obdobja. Primerjalne informacije so vključene v besedne in opisne informacije, če je to potrebno za razumevanje računovodskih izkazov obravnavanega obdobja.

Novi standardi in pojasnila ter spremembe obstoječih standardov sprejetih s strani Evropske unije, navedeni v nadaljevanju, še niso veljavni in se med pripravo letnih računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se začnejo 1. januarja 2018, niso upoštevali:

➤ **MSRP 16 NAJEMI**

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, če podjetje uporabi tudi MSRP 15.)

MSRP 16 nadomešča MRS 17 Najemi in povezana pojasnila. Standard odpravlja dozdejšnji dvojni model obračunavanja najemov ter namesto tega od podjetij zahteva, da večino najemov prikažejo bilančno, z uporabo enega samega modela, ter tako odpravijo razlikovanje med poslovnim in finančnim najemom.

V skladu z MSRP 16 je pogodba najemna pogodba oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. Za takšne pogodbe novi model od najemnika zahteva, da pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema. Sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, se amortizira, na obveznost iz najema pa tečejo obresti. Zaradi tega bodo za večino najemov stroški nastali na začetku, pa čeprav bo najemnik plačeval enake letne najemnine.

Novi standard za najemnike uvaja številne omejene izjeme, ki vključujejo:

- najeme, ki imajo trajanje najema največ 12 mesecev in nimajo možnosti nakupa; ter
- najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, sredstvo majhne vrednosti (»potrošna dobrina«).

Ne glede na povedano obračunavanje pri najemodajalcu ostane v glavnem nespremenjeno, ker se razlikovanje med poslovnim in finančnim najemom ohrani.

Družba predvideva, da novi standard na datum prve uporabe ne bo pomembno vplival na njene računovodske izkaze.

➤ **OPMRS 23 Negotovosti glede obravnavanja davka iz dohodka**

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

OPMSRP 23 pojasnjuje obračunavanje davka iz dohodka, ki ga morajo davčni organi šele potrditi, pri čemer skuša tudi okrepiti preglednost. OPMSRP 23 pravi, da je ključni preskus ta, ali je verjetno, da bo davčni organ potrdil obračunavanje, ki ga je izbralo podjetje. Če je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo obračunavanje, potem so zneski davka, prikazani v računovodskih izkazih, skladni z davčno napovedjo, z merjenjem odmerjenega in odloženega davka pa ni povezana nobena negotovost. Sicer pa se obdavčljivi dobiček (ali davčna izguba), davčna osnova in neizrabljene davčne izgube določijo na način, ki bolje kaže na izid v zvezi z negotovostjo, in sicer z uporabo enega samega najverjetnejšega zneska ali pričakovane vrednosti (vsote z verjetnostjo tehtanih zneskov). Podjetje mora domnevati, da bo davčni organ proučil stanje in v celoti poznal vse pomembne informacije.

Družba predvideva, da pojasnilo na datum prve uporabe ne bo pomembno vplivalo na njene računovodske izkaze, saj ne deluje v kompleksnem večnacionalnem davčnem okolju.

➤ **Spremembe MSRP 9: Elementi predčasnega plačila z negativnim nadomestilom**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe naslavljajo vprašanja glede obračunavanja finančnih sredstev, ki vključujejo posebne pogodbene možnosti predplačila. Vprašanja so se zlasti nanašala na to, kako naj podjetje razvrsti in meri dolžniški instrument, če je bilo dolžniku dovoljeno, da ga odplača predčasno v znesku, manjšem od neplačane glavnice in nabranih obresti. Takšno predčasno plačilo se pogosto opiše, kot da vključuje »negativno nadomestilo«. Podjetje, ki uporablja MSRP 9, meri takšno finančno sredstvo s t. i. negativnim nadomestilom po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Te spremembe podjetjem omogočajo, da nekatera finančna sredstva z možnostjo predčasnega plačila z negativnim nadomestilom merijo po odplačni vrednosti.

Družba predvideva, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njene računovodske izkaze.

NOVI STANDARDI IN POJASNILA, KI JIH EVROPSKA UNIJA ŠE NI SPREJELA

➤ **SPREMEMBE MSRP 10 IN MRS 28 PRODAJA ALI PRISPEVANJE SREDSTEV MED VLAGATELJEM IN NJEGOVIM PRIDRUŽENIM PODJETJEM ALI SKUPNIM PODVIGOM**

(Evropska komisija se je odločila, da sprejetje odloži za nedoločen čas.)

Spremembe pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička ali izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom odvisen od tega, ali prodana ali prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt:

- dobiček ali izguba se pripoznata v celoti, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na prenos sredstva ali sredstev, ki predstavljajo poslovni subjekt (bodisi v lasti odvisnega podjetja ali ne), medtem ko
- dobiček ali izguba se pripoznata delno, če se posel med vlagateljem in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom nanaša na sredstva, ki ne predstavljajo poslovnega subjekta, tudi če so v lasti odvisnega podjetja.

Družba predvideva, da ne bodo spremembe na dan prve uporabe pomembno vplivale na njene računovodske izkaze.

➤ **MSRP 17 ZAVAROVALNE POGODBE**

(Velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje; uporablja se za naprej. Uporaba pred tem datumom je dovoljena.)

To določilo še ni sprejeto s strani Evropske unije.

MSRP 17 nadomešča MSRP 4, ki je bil leta 2004 sprejet kot vmesni standard. MSRP 4 je podjetjem izjemoma omogočil, da zavarovalne pogodbe še naprej obračunavajo v skladu z nacionalnimi računovodskimi standardi, kar je imelo za posledico številne različne pristope.

MSRP 17 rešuje problem primerljivosti, ki ga je povzročil MSRP 4, saj zahteva, da se vse zavarovalne pogodbe obračunavajo na dosleden način, od česar imajo korist tako vlagatelji kot zavarovalnice. Zavarovalne obveznosti se obračunavajo z uporabo trenutne namesto izvirne vrednosti.

Družba predvideva, da spremembe na dan prve uporabe ne bodo pomembno vplivale na njene računovodske izkaze, saj podjetje ne deluje v zavarovalni panogi.

➤ **SPREMEMBE MRS 28 DOLGOROČNI DELEŽI V PRIDRUŽENIH PODJETJIH IN SKUPNIH PODVIGIH (izdano 12.oktobra 2017)**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani Evropske unije.

Spremembe pojasnjujejo, da podjetja obračunajo naložbe v pridružena podjetja ali skupne podvige, za katere se ne uporablja kapitalska metoda, v skladu z določbami MSRP 9 Finančni instrumenti.

Družba pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njene računovodske izkaze.

➤ **CIKEL LETNIH IZBOLJŠAV MSRP 2015–2017 (izdano 12. decembra 2017)**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te letne izboljšave še niso sprejete s strani EU.

Izboljšave MSRP (2015–2017) vsebujejo 4 spremembe standardov. Glavne spremembe se nanašajo na naslednje:

- pojasnjujejo, da podjetje ponovno izmeri svoje prejšnje deleže v skupnih dejavnostih, ko prevzame obvladovanje podjetja v skladu z MSRP 3 Poslovne združitve;
- pojasnjujejo, da podjetje ne izmeri ponovno svojih prejšnjih deležev v skupnih dejavnostih, ko prevzame skupno obvladovanje podjetja v skladu z MSRP 11 Skupni aranžmaji;
- pojasnjuje, da mora podjetje vedno obračunati davčne posledice plačila dividend v izkazu poslovnega izida, drugem vseobsegajočem donosu ali v lastniškem kapitalu, odvisno od tega, kje je prvotno pripoznalo pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili dobiček za razdelitev; ter
- pojasnjuje, da mora podjetje izključiti iz posojil na splošno tista, ki jih pridobi posebej za namen pridobitve sredstev v pripravi, in sicer dokler praktično vse dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo, niso zaključene, saj se posojila, pridobljena posebej za

namen pridobitve sredstev v pripravi, ne bi smela uporabljati za posojila, prvotno pridobljena posebej za namen pridobitve sredstev v pripravi, ki so že usposobljena za nameravano uporabo ali prodajo.

Družba predvideva, da nobena od omenjenih sprememb ne bo pomembno vplivala na njene računovodske izkaze.

➤ **SPREMEMBE MRS 19: ZASLUŽKI ZAPOSLENCEV**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani Evropske unije.

Spremembe zahtevajo, da podjetje uporablja trenutne in posodobljene predpostavke ko pride do spremembe programa in spremembe, omejitve ali skrčenja z namenom določitve stroškov sprotnega službovanja in čistih obresti v poročevalskem obdobju po spremembi programa.

Družba pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njene računovodske izkaze.

➤ **SPREMEMBE MSRP 3: POSLOVNE ZDRUŽITVE**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe so zožile in pojasnile definicijo podjetja. Dovoljujejo tudi poenostavljeno oceno, ali se pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev obravnava kot skupina sredstev in ne kot podjetje.

Družba pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njene računovodske izkaze.

➤ **SPREMEMBE MRS 1: PREDSTAVITEV RAČUNOVODSKIH IZKAZOV IN MRS 8 RAČUNOVODSKE USMERITVE, SPREMEMBE RAČUNOVODSKIH OCEN IN NAPAKE**

(Velja za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje.)

Te spremembe še niso sprejete s strani EU.

Spremembe pojasnjujejo in usklajujejo opredelitev koncepta «pomembnosti» in zagotavljajo smernice za izboljšanje doslednosti pri uporabi tega koncepta, kadar koli se uporablja v okviru MSRP.

Družba pričakuje, da spremembe na datum prve uporabe ne bodo imele pomembnega vpliva na njene računovodske izkaze

Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljani ob predpostavki delujoče družbe in ob upoštevanju nastanka poslovnega dogodka.

Računovodski izkazi družbe so pripravljani na osnovi izvirnih vrednosti bilančnih postavk

Funkcijska in predstavljena valuta

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, ki je hkrati funkcijska in predstavljena valuta družbe. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

Prevedba tujih valut

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcionalno valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju.

Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem in odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcionalno valuto po menjalnem tečaju na dan, ko je določena višina poštene vrednosti.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, in sicer po neto načelu (razlika med pozitivnimi in negativnimi tečajnimi razlikami med prihodki oziroma razlika med negativnimi in pozitivnimi tečajnimi razlikami med odhodki).

Uporaba ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva, da poslovodstvo oblikuje določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na izkazane zneske sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov ter razkritja pogojnih sredstev in odhodkov v poročevalnem obdobju.

Ocene in predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah štejejo za utemeljene, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ker so ocene in predpostavke podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Ocene se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in v prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

Ocene in predpostavke so prisotne pri najmanj naslednjih presojah:

- ocena dobe koristnosti amortizirljivih sredstev,
- preizkus oslabitve sredstev,
- ocena udenarljive vrednosti terjatev,
- ocena čiste iztržljive vrednosti zaloga,

- ocena možnosti uporabe odloženih terjatev za davke,
- ocena rezervacij.

V skladu z MRSP 7 družba deli sredstva in obveznosti na finančna in nefinančna kot sledi:

Sredstva	Finančno / nefinančno sredstvo:
Neopredmetena sredstva	Nefinančno sredstvo
Opredmetena osnovna sredstva	Nefinančno sredstvo
Naložbene nepremičnine	Nefinančno sredstvo
Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe	Nefinančno sredstvo
Dolgoročne finančne naložbe v skupaj obvladovana in pridružene družbe	Nefinančno sredstvo
Druge finančne naložbe	Finančno sredstvo
Dolgoročna posojila	Finančno sredstvo
Dolgoročne poslovne terjatve	Finančno sredstvo
Odložene terjatve za davek	Nefinančno sredstvo
Nekratkoročna sredstva za prodajo	Nefinančno sredstvo
Zaloge	Nefinančno sredstvo
Kratkoročne finančne naložbe	Finančno sredstvo
Kratkoročno dana posojila	Finančno sredstvo
Kratkoročne poslovne terjatve	Finančno sredstvo
Terjatve za odmerjeni davek	Nefinančno sredstvo
Denar in denarni ustrezniki	Finančno sredstvo
Obveznosti	Finančna / nefinančna obveznost:
Rezervacije in dolg.pasivne čas.razmejitev	Nefinančna obveznost
Dolgoročne finančne obveznosti	Finančna obveznost
Dolgoročne poslovne obveznosti	Finančna obveznost
Odložene obveznosti za davek	Nefinančna obveznost
Obveznosti za nekratkoročna sredstva za prodajo	Nefinančna obveznost
Kratkoročne finančne obveznosti	Finančna obveznost
Kratkoročne poslovne obveznosti	Nefinančna obveznost
Obveznosti za odmerjeni davek	Nefinančna obveznost

Spremembe računovodskih usmeritev

Družba je v letu 2018 dopolnila veljavne računovodske usmeritve in obravnavanje poslovnih dogodkov ter njihovo izkazovanje v računovodskih izkazih, v skladu z zahtevami standardov MSRP 9 in MSRP 15, ki sta stopila v veljavo 1. januarja 2018.

MSRP 9 – Finančni instrumenti

Standard določa zahteve in pravila za pripoznavanje in merjenje finančnih instrumentov in nadomešča standard MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje.

Uvaja nove zahteve glede razvrščanja in merjenja finančnih sredstev in obveznosti, pripoznanja njihove oslabitve in računovodskega varovanja pred tveganji.

Sprememba poimenovanja:

Postavka BS	MRS 39 kategorija	MSRP 9 kategorija
Druge naložbe, izmerjene po pošteni vrednosti	za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa
Dana posojila	posojila in terjatve	finančna sredstva po odplačni vrednosti
Poslovne terjatve do kupcev	posojila in terjatve	finančna sredstva po odplačni vrednosti
Druga kratkoročna sredstva (razen AČR)	posojila in terjatve	finančna sredstva po odplačni vrednosti
Denar in denarni ustrezniki	posojila in terjatve	finančna sredstva po odplačni vrednosti
Izvedeni finančni instrumenti	izvedeni finančni instrumenti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida	izvedeni finančni instrumenti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida
Prejeta posojila	finančne obveznosti po odplačni vrednosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti
Druge finančne obveznosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	finančne obveznosti po odplačni vrednosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti
druge kratkoročne obveznosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti	finančne obveznosti po odplačni vrednosti

Na podlagi novega standarda je družba za poslovne terjatve oblikovala nov model izračuna oslabitve, ki ne temelji zgolj na realiziranih kreditnih izgubah, kot to velja v primeru MRS 39, temveč na pričakovanih kreditnih izgubah. Na vsak datum poročanja družba izmeri popravek vrednosti finančnega instrumenta za izgubo kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.

Družba je v ta namen opredelila novi model oslabitev, ki poleg oblikovanja popravka vrednosti za zapadle terjatve, temelji tudi na oblikovanju popravka vrednosti iz naslova nezapadlih terjatev. Za nezapadle terjatve je družba, na podlagi interne bonitetne ocene ter na podlagi tveganja države kupca opredelila razrede tveganja.

Sprejetje novega standarda MSRP 9 - Finančni instrumenti v družbi ni imel vpliva na računovodske izkaze.

MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci

Namen prenovljenega standarda je podati robusten okvir za pripoznavanje prihodkov iz pogodb s kupci, z jasnimi načeli in poglobljenimi razkritji, kar naj bi vodilo v izboljšano primerljivost prihodkov med družbami, panogami in kapitalskimi trgi. Osnovno načelo okvira je, da

prepoznavanje prihodkov odraža prenos blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo za katerega podjetje pričakuje, da je do njega upravičeno, v zameno za to blago in storitve. Da bi to dosegli, MSRP 15 predpisuje uporabo petih korakov in sicer:

korak 1 – identifikacija pogodbe,

korak 2 – identifikacija ločenih izvršitvenih obvez,

korak 3 – določitev cene,

korak 4 – razporeditev cene na izvršitvene obveze,

korak 5 – pripoznavanje prihodkov, ko je izpolnjena izvršitvena obveza.

Iz opravljene analize pogodb s kupci izhaja, da družba izpolnjuje kriterije novega standarda za pripoznavanje prihodkov ter da so izvedbene obveznosti v pogodbah ustrezno opredeljene, kar omogoča njihovo razvrščanje in merjenje ter določitev časa njihove izpolnitve. Pogodbe s kupci zajemajo prodajo blaga in storitev, ki jih družba v računovodskih izkazih izkazuje ločeno.

Sprejetje novega standarda MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci za družbo ni imel vpliva na ločene računovodske izkaze družbe ter istočasno na zadržani poslovni izid.

4.5.3 Pomembne računovodske usmeritve

Računovodski izkazi družbe so izdelani na osnovi računovodskih usmeritev, prikazanih v nadaljevanju. Navedene računovodske usmeritve so uporabljene za obe predstavljeni leti, razen če v tem poročilu ni drugače navedeno.

Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne informacije prilagodili, tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sodijo med dolgoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti družbe, pri tem pa fizično ne obstajajo. Med neopredmetenimi sredstvi družba izkazuje dolgoročne premoženjske pravice in sicer: računalniške programe in služnostne pravice.

Neopredmetena sredstva so ob začetnem pripoznanju ovrednotena po nabavni vrednosti, v katero se vštejejo tudi uvozne ali nevračljive nakupne terjatve, po odštetju trgovskih in drugih popustov, ter vsi stroški, neposredno pripisljivi pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu neopredmetenega sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Za poznejše merjenje neopredmetenih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Neopredmetena sredstva z nedoločenimi dobami koristnosti se ne amortizirajo, temveč se slabijo.

Preostala vrednost neopredmetenega sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba v sedanosti dobila pri odtujitvi sredstva po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi bilo sredstvo že toliko staro in v

takšnem stanju, kot se pričakuje ob koncu njegove dobe koristnosti. Družba nima neopredmetenih sredstev, za katere bi ob nabavi opredelila preostalo vrednost.

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezna neopredmetena sredstva so:

	v letih od - do
Računalniški programi	7-10
Druge dolgoročne premoženjske pravice	10

Poznejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarski koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki ob njihovem nastanku.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitve, razen zemljišč in drugih sredstev, ki se ne amortizirajo in se prikažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vse oslabitve. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega opredmetenega sredstva. Deli naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Stroški izposojanja se pripoznajo pri sredstvih, katerih načrtovana vrednost presega 15 milijon EUR in hkrati je potrebno več kot leto dni, da se sredstvo usposobi za uporabo.

Za poznejše merjenje nepremičnin, naprav in opreme se uporablja model nabavne vrednosti.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela sredstva in preostale vrednosti. Zemljišča in določena druga sredstva se ne amortizirajo. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Nedokončane gradnje, naprave in oprema v izdelavi se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti za posamezne nepremičnine, naprave in opremo so:

	v letih od - do
Zgradbe	20-66
Proizvajalna oprema	10-50
Računalniška oprema	4
Pohištvo	8-10
Osebna vozila	8
Druga vozila	8
Druge naprave in oprema	15

Amortizacijske metode, dobe koristnosti in preostale vrednosti skupin sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo.

V primeru podaljšanja dobe koristnosti družba zmanjša, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa poveča že obračunane stroške amortizacije v obravnavanem poslovnem letu. Prilagoditev dobe koristnosti je potrebno preračunati tako, da se bo nova vrednost sredstva prenesla na proizvod (amortizirala) v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Stroški zamenjave nekega dela sredstva se pripišejo knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki ob njihovem nastanku.

Preostala vrednost sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga družba prejela ob odtujitvi sredstva, po zmanjšanju za pričakovane stroške odtujitve, če bi starost in stanje sredstva že nakazovala na konec njegove dobe koristnosti. Družba nima nepremičnin, naprav in opreme, za katere bi ob nabavi pripoznala preostalo vrednost.

Dobički in izgube, nastali pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, se ugotavljajo kot razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva in se izkažejo kot prevrednotovalni prihodki oziroma prevrednotovani odhodki.

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba prevladujoč vpliv in za to skupino praviloma sestavlja tudi skupinske računovodske izkaze. V primeru, da rezultati poslovanja odvisne družbe niso pomembni za resničen in pošten prikaz poslovanja družb kot celote, družba ne sestavlja skupinskih računovodskih izkazov (skladno z 7. in 8. točko 56. člena ZGD).

Udeležba v dobičku odvisne družbe je pripoznana v izkazu poslovnega izida družbe, ko le ta pridobi pravico do izplačila udeležbe. Morebitni znaki slabitve naložb v odvisne družbe se ugotavljajo na letni ravni.

V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po tržni obrestni meri za podobna finančna sredstva in se pripozna kot finančni odhodek.

V primeru likvidacije odvisne družbe se razlika med knjigovodsko vrednostjo in likvidacijsko vrednostjo naložbe evidentira med finančnimi prihodki oziroma odhodki.

V primeru prodaje deleža v odvisni družbi se razlika med knjigovodsko vrednostjo in prodajno vrednostjo naložbe evidentira med finančnimi prihodki oziroma odhodki.

Dolgoročne finančne naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe

Naložbe v pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba med 20% in 50% lastniški delež.

Naložbe v skupaj obvladovane družbe so tiste, v katerih družba skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje take družbe in sicer na podlagi pogodbeno dogovorjene delitve obvladovanja.

Tako naložbe v pridružene kot skupaj obvladovane družbe so v računovodskih izkazih družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Udeležba v dobičku skupaj obvladane družbe je pripoznana v izkazu poslovnega izida družbe, ko le ta pridobi pravico do izplačila udeležbe.

Finančni instrumenti

Finančni instrumenti vključujejo naslednje postavke:

- finančna sredstva,
- finančne obveznosti,
- izpeljane finančne instrumente.

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izpeljani iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznost,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstva ali obveznosti, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirne cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oziroma se trg ocenjuje kot nedelujoč, se za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni.

Finančna sredstva

Finančna sredstva vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve in posojila ter finančne naložbe. Med finančnimi naložbami družba izkazuje naložbe v odvisne družbe, naložbe v pridružene družbe in naložbe v finančne instrumente. Računovodske usmeritve naložb so prikazane v ločenem poglavju.

Ob začetnem pripoznanju se finančni instrumenti razvrsti v eno od naslednjih skupin:

- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Razvrstitev je odvisna od izbranega poslovnega modela za upravljanje sredstev in od tega ali družba pridobiva pogodbene denarne tokove iz naslova finančnih instrumentov izključno iz naslova plačil glavnice in obresti od neporavnane zneska glavnice. Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, ob prvotnem pripoznanju družba izmeri finančno sredstvo po pošteni vrednosti, ki je povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se merijo po transakcijski ceni.

Pripoznanje finančnega sredstva se odpravi, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko se prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

- *Denarna sredstva in njihovi ustrezniki*

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe z originalno dospelostjo treh mesecev ali manj. Izkazana so po nabavni vrednosti.

- *Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)*

Finančna sredstva pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32 – Finančni instrumenti, in za katera se družba odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida

- *Finančna sredstva po odplačni vrednosti*

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti družba razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov in če denarni tokovi predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Družba med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavne obrestne mere, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembe ali oslabitvi.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti družba vključuje prejeta posojila in obveznosti do dobaviteljev. Ob začetnem pripoznanju se razvrstijo med finančne obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, prejeta posojila ali obveznosti iz poslovanja. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja, oziroma ko družba postane pogodbeni stranka v zvezi z instrumentom. Razen prejetih posojil se vse finančne obveznosti ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Prejeta posojila se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Glede na zapadlost so posojila razvrščena med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali dolgoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Vsi dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in v okviru amortizacije veljavne obrestne mere.

Družba odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Zaloge

Zaloge so vrednotene po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški spremljanja blaga in drugi stroški, ki jih je mogoče

pripisati neposredno pridobljenemu trgovskemu blagu, materialom ali storitvam. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni kasneje in se nanašajo na posamezno nabavo. Uporablja se metoda povprečnih drsečih cen.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena na podlagi prodajne cene v običajnem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške prodaje. Odpisi poškodovanih, pretečenih, neuporabnih zalog se opravijo redno med letom po posameznih postavkah.

Najmanj enkrat na leto in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov se oceni dokaze o oslabitvi zalog. Pri oceni oslabitve zalog se uporabljajo kriteriji strokovne presoje, nadaljnje uporabe ali prodaje.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

V skladu z MSRP 9 je družba prešla iz modela nastalih izgub na model pričakovanih izgub v skladu s katerim družba pripoznava ne samo nastale izgube, temveč tudi izgube, za katere se pričakuje, da bodo nastale v prihodnosti.

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika; znaki, da bo dolžnik šel v stečaj; prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni družbi, če se ta strinja; izginotje delujočega trga za tovrstni instrument.

Oslabitev terjatev in dnih posojil

Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi.

Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: pravnomočni sklepi prisilne poravnave, stečajnega postopka, sodne odločbe ali druge ustrezne listine.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Slabitve za pričakovane kreditne izgube se ocenjujejo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se slabitve za pričakovane kreditne izgube pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možna v naslednjih 12 mesecih. Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, družba pripozna popravek iz naslova izgub, ki jih pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila.

Kot dvomljive terjatve do drugih se izkažejo tiste, ki niso poravnane v roku 180 dni od datuma zapadlosti.

Kot sporne terjatve se štejejo tiste, ki izpolnjujejo enega izmed naslednjih pogojev:

- na sodišču se je pričel sodni postopek izterjave,

- objavljen je sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije ali stečaja.

Oslabljenost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno, in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Družba oblikuje skupine terjatev na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne oslabitve družba uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitve in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

V primeru, da so bila opravljena vsa dejanja s skrbnostjo dobrega gospodarja za dosego poplačila določene neporavnane terjatve in v primeru, da bi bilo zaradi višine zneska terjatve za družbo negospodarno, da se gre v postopek izterjave preko sodišča, se terjatev v celoti dokončno odpiše na podlagi sklepa posloводства.

Družba oceni dokaze o oslabitvi posojil za vsako posojilo posamično.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanem po udenarljivi vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvorni veljavni obrestni meri. Izgube se pripoznajo med poslovnimi odhodki v poslovnem izidu.

Oslabitev finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa

Odhodki zaradi oslabitve finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa se pripoznajo tako, da se morebitna nabrana izguba, ki je predhodno pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in izkazana v rezervi za pošteno vrednost, prenese v poslovni izid. Poznejši porast v pošteni vrednosti oslabilenega finančnega sredstva, ki je na razpolago za prodajo, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu oziroma rezervi za pošteno vrednost

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja z izvedbo preizkusa oslabitve preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in, ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova/njena knjigovodska vrednost presega njegovo/njeno nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida.

Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, če je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo več ne obstaja. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve. Pretekle izgube zaradi oslabitve se ne odpravljajo, ko gre za finančne naložbe v odvisne, pridružene in skupaj obvladovane družbe.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšuje ga izguba pri poslovanju in izplačila lastnikom, povečuje pa dobiček ustvarjen v obdobju.

Osnovni kapital in kapitalske rezerve predstavljajo denarne in stvarne vloške lastnika.

Zakonske in druge rezerve iz dobička so zneski, ki so namensko zadržani iz dobička predhodnih let, predvsem za poravnavo potencialnih prihodnjih izgub.

Rezerva za pošteno vrednost predstavlja zneske prevrednotenj za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev družbe. V rezervi za pošteno vrednost so izkazani tudi aktuarski dobički oziroma izgube vezane na rezervacije za odpravnine ob upokojitvi.

V zadržanem poslovnem izidu so izkazani nerazporejeni poslovni izidi družbe preteklih let in nerazporejeni izid tekočega leta.

Rezervacije

Rezervacije se oblikujejo za sedanjo obvezo, ki je posledica preteklega dogodka in je verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi in je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze.

Vrednost rezervacije mora biti enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki bodo po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Ker so rezervacije namenjene pokrivanju verjetnih, ne pa gotovih obveznosti, je znesek, pripoznan kot rezervacija, najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze, obstoječe na dan izkaza finančnega položaja. Pri doseganju najboljše ocene rezervacije se upoštevajo tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo dogodke in okoliščine.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oziroma odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški oziroma odhodki ne pojavijo več v poslovnem izidu.

V primeru, da se predvidene obveznosti ne pojavijo, se znesek oblikovanih rezervacij odpravi in izkaže med drugimi poslovnimi prihodki.

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi in kolektivno pogodbo zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poslovnega leta. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi aktuar, ki se izbere na nivoju skupine. Plačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

Druga sredstva in obveznosti

Med drugimi sredstvi so izkazane dani predujmi, terjatve do državnih inštitucij in drugih ter aktivne časovne razmejitev. Odloženi stroški oziroma odhodki so zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo poslovnega izida.

Med drugimi obveznostmi so izkazani prejeti predujmi, obveznosti do zaposlencev, državnih inštitucij in drugih ter dolgoročne in kratkoročne pasivne časovne razmejitev. Vnaprej vračunani stroški so zneski, ki se še niso pojavili, ampak se bodo v prihodnje in že trenutno vplivajo na poslovni izid.

Pogojne obveznosti in pogojna sredstva

Pogojna obveznost je:

- možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj potrди samo nastanek ali ne nastanek enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti; ali
- sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, ali zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj potrди le nastanek ali ne nastanek enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti.

Družba pogojnih obveznosti in sredstev še ne pripozna v Izkazu finančnega položaja.

Prihodki iz pogodb s kupci

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga ali storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba meni, da bo do njega upravičena v zameno za to blago ali storitve. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo po pošteni vrednosti prejetega poplačila ali terjatve iz tega naslova. Prihodki se izkažejo, ko je kupec prevzel vse pomembne oblike tveganja in koristi, povezanih z lastništvom sredstva, ko obstaja gotovost glede plačljivosti terjatev in z njim povezanih stroškov in ko družba preneha odločati o prodanem blagu ali storitvah.

Prodaja blaga

Pri prodaji blaga izvršitvena obvezna nastane ob dobavi. Stranka je blago sprejela, izterljivost povezanih terjatev pa je razumno zagotovljena.

Prodaja storitev

Prodaja storitev se pripozna v obračunskem obdobju, v katerem se opravijo storitve, glede na zaključek posla, ocenjenega na podlagi dejansko opravljene storitve kot sorazmerne dela celotnih storitev, ki se opravijo.

Drugi poslovni in finančni prihodki

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so prihodki od obresti iz naslova danih avansov, prihodki od zamudnih obresti, dobički pri prodaji stalnih sredstev, prejete odškodnine in pogodbene kazni ter podobni prihodki.

Prihodki iz naslova obračunanih zamudnih obresti in z njimi povezane terjatve se ob nastanku pripoznajo, če je verjetno, da bodo gospodarske koristi povezane s poslom pritekale v družbo. V nasprotnem primeru se obračuni zamudnih obresti evidentirajo kot pogojna sredstva in v poslovnih knjigah družbe pripoznajo ob plačilu. Evidentiranje zamudnih obresti se obravnava individualno.

Finančni prihodki obsegajo prihodke iz deležev v naložbah (dividende), obresti od danih posojil in depozitov.

Drugi poslovni in finančni prihodki

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zaloga, proizvodov in nedokončane proizvodnje, oziroma ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje so že ob svojem nastanku pripoznani kot poslovni odhodki.

Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega materiala, ki se neposredno porablja pri ustvarjanju poslovnih učinkov, pa tudi stroški materiala, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske skupine posrednih poslovnih stroškov. Med stroške materiala spadajo stroški pomožnega materiala za vzdrževanje nepremičnin, naprav in opreme, drobnega inventarja, katerega doba koristnosti ne presega leta dni, nadomestnih delov za servisiranje proizvodov po njihovi prodaji, pisarniškega materiala, strokovne literature in drugega. S stroški materiala so mišljeni tudi vračunani stroški kala, razsipa, okvar in loma.

Stroški storitev so izvirni stroški kupljenih storitev, ki so neposredno potrebne pri nastajanju poslovnih učinkov, pa tudi stroški storitev, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske skupine posrednih poslovnih stroškov. V prvo skupino spadajo predvsem stroški storitev pri izdelovanju proizvodov, v drugo pa predvsem prevoznih storitev, storitev za vzdrževanje, sejemskih storitev, reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, plačilnega prometa in drugih bančnih storitev (razen obresti), najemnin, svetovalnih storitev, službenih potovanj in podobnih storitev.

Stroški **amortizacije** so izvirni stroški, ki so povezani s strogo doslednim prenašanjem vrednosti amortizirljivih nepremičnin, naprav in opreme, amortizirljivih neopredmetenih sredstev.

Med **odpisi vrednosti** so izkazane tudi oslabitve, odpisi in izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme ter oslabitve oz. odpisi terjatev in zaloga.

Stroški dela so izvirni stroški, ki se nanašajo na obračunane plače in podobne zneske v bruto zneskih pa tudi na dajatve, ki se obračunavajo od te osnove in niso sestavni del bruto zneskov. Ti stroški lahko neposredno bremenijo ustvarjanje poslovnih učinkov (stroški neposrednega dela) ali pa imajo naravo posrednih stroškov in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih stroškov.

Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi oblikovanjem rezervacij, koncesijami, izdatki za varstvo okolja in drugimi dajatvami. Med poslovnimi odhodki so izkazane tudi donacije.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja (če se le-ti ne usredstvi), negativne tečajne razlike nastale pri financiranju in naložbenju, spremembe pošteni vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo z uporabo metode dejanske obrestne mere.

Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za odmerjeni davek in odloženi davek. Odmerjeni davek je izkazan v izkazu poslovnega izida, razen v tistem delu, ki se nanaša na postavke, ki se izkazujejo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivem dobičku za poslovno leto. Obdavčljivi dobiček se razlikuje od čistega dobička, poročanega v poslovnem izidu, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost družbe za odmerjeni davek se izračuna z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na dan poročanja.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bili veljavni na dan izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se odložena terjatev za davek realizira ali pa se odložena obveznost za davek poravna.

Terjatev za odloženi davek se pripozna, če obstaja verjetnost, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljiv dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike. Predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik, neizrabljenih davčnih izgub in davčnih dobropisov.

Obveznost za odloženi davek predstavlja višino obračunanega davka od obdavčljivih začasnih razlik, ki jih bo morala družba v prihodnjih letih plačati državi.

Izkaz denarnega toka

V izkazu denarnega toka prikazujemo spremembe stanja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov za poslovno leto, za katero se sestavlja. Izkaz denarnega toka je za del, ki se nanaša na poslovanje, sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja, za del, ki se nanaša na naložbenje in financiranje pa je sestavljen po neposredni metodi.

Upravljanje s finančnimi tveganji družbe, kot so kreditno tveganje, tveganje spremembe obrestnih mer, valutno tveganje in tveganje plačilne sposobnosti je opisano v poglavju 2.13 Upravljanje s tveganji v poslovnem delu tega letnega poročila in v poglavju 4.9.5. Druga pojasnila v računovodskem delu.

3.5.1 POJASNILA K IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

1. Neopredmetena sredstva

818.143 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Druge dolgoročne premoženjske pravice	818.143	418.888
Skupaj	818.143	418.888

Med neopredmetenimi sredstvi so izkazane dolgoročne premoženjske pravice družbe in predstavljajo vlaganja v programsko opremo informacijskega sistema družbe kot so: različni računalniški programi za daljinsko vodenje HE, nadzor nad vzdrževanjem HE, programi za podporo poslovnim procesom in pridobljene služnostne pravice na zemljiščih, ki so potrebne za obratovanje in vzdrževanje objektov družbe.

Vsa neopredmetena sredstva družbe imajo končne dobe koristnosti in so v lasti družbe. Družba nima kot jamstvo za dolgove zastavljene dolgoročne premoženjske pravice.

Družba nima s finančnim najemom ali z državno podporo pridobljenih neopredmetenih sredstev.

V poslovnem letu 2018 so bila vsa neopredmetena sredstva pridobljena z lastnimi sredstvi.

Ocena poslovodstva je, da so poštene vrednosti neopredmetenih sredstev najmanj enake njihovim knjigovodskim vrednostim.

Gibanje v letu 2017 in 2018

v EUR

	Druge dolgoročne premoženjske pravice	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2017	1.232.653	1.232.653
Pridobitve	78.884	78.884
Odpisi	(18.630)	(18.630)
Nabavna vrednost 31.12.2017	1.292.907	1.292.907
Odpisana vrednost 1.1.2017	815.935	815.935
Amortizacija	76.714	76.714
Odpisi	(18.630)	(18.630)
Odpisana vrednost 31.12.2017	874.019	874.019
Knjigovodska vrednost 1.1.2017	416.718	416.718
Knjigovodska vrednost 31.12.2017	418.888	418.888

v EUR

	Druge dolgoročne premoženjske pravice	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2018	1.292.907	1.292.907
Pridobitve	516.030	516.030
Odpisi	(87.187)	(87.187)
Nabavna vrednost 31.12.2018	1.721.750	1.721.750
Odpisana vrednost 1.1.2018	874.019	874.019
Amortizacija	116.775	116.775
Odpisi	(87.187)	(87.187)
Odpisana vrednost 31.12.2018	903.607	903.607
Knjigovodska vrednost 1.1.2018	418.888	418.888
Knjigovodska vrednost 31.12.2018	818.143	818.143

Nove nabave v letu se nanašajo na posodobljeno programsko opremo za center vodenja in za vodenje HE Plave 1.

2. Nepremičnine, naprave in oprema

208.369.465 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Zemljišča	3.173.432	3.169.754
Zgradbe	111.212.897	114.009.475
Proizvajalna oprema	89.109.309	77.207.856
Druga oprema	402.086	447.587
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	4.471.741	17.904.764
Skupaj	208.369.465	212.739.435

Vrednost zemljišč predstavljajo vsa zemljišča, ki jih ima družba v lasti ali posesti ob proizvodnih, poslovnih in drugih objektih, kot tudi na delu koncesijskega območja.

Vrednost zgradb zajemajo vrednosti proizvodnih, poslovnih in drugih zgradb v lasti družbe. Med proizvodne zgradbe so razvrščene strojnice, cevovodi, tuneli, kanali, betonski jezovi, vodostani, bazeni, dostopne poti, itd.

Vrednost proizvodne opreme zajema vso primarno opremo elektrarn, ki je potrebna za opravljanje dejavnosti družbe. To je oprema celotnih elektrarn: agregati, hidromehanska oprema, oprema krmiljenja, sistema vodenja, oprema za zaščito, oprema za prenos električne energije, oprema pomožnih sistemov, itd.

Vrednost druge opreme zajema pisarniško in računalniško opremo, opremo za čiščenje, avtomobile, del telekomunikacijskega omrežja, itd.

Med nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju so izkazana vložena sredstva za obnove, posodobitve in rekonstrukcije obstoječih objektov.

Družba nima s finančnim najemom ali državno podporo pridobljenih nepremičnin, naprav in opreme.

Konec leta 2018 ima družba kot jamstvo za dolgove zastavljene nepremičnine in opremo, katere neodpisana vrednost znaša 81.046.105 EUR.

Znesek pogodbenih obvez za že sklenjene pogodbe, ki se nanašajo na nabavo nepremičnin, naprav in opreme znašajo na dan 31.12.2018 4.539.263 EUR.

Pri najpomembnejših zgradbah, napravah in opremi so bile v tekočem poslovnem letu preverjene dobe koristnosti. Ugotovljeno je bilo, da so pri nekateri proizvodni opremi dobe koristnosti glede na trenutna predvidevanja o uporabnosti teh sredstev neustrezno ocenjene. Spremenjene dobe koristnosti so vplivale na manj obračunano amortizacijo v letu 2018 v vrednosti 446.342 eur.

Družba ni opravila slabitev nepremičnin naprav in opreme. Družba ocenjuje, da ni indikatorjev, ki bi nakazovali, da so sredstva oslABLJENA.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme za leti 2017 in 2018 je razvidno iz tabele gibanj:

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2017	3.169.754	229.671.374	190.221.930	1.929.860	7.338.079	432.330.997
Pridobitve	0	0	0	0	10.887.151	10.887.151
Odtujitve	0	0	0	(105.453)	0	(105.453)
Prenosi iz investicij	0	38.381	184.927	97.158	(320.466)	0
Prenosi - preknjižbe	0	11.885	(469.090)	457.205	0	0
Odpisi		(189.868)	(3.846.010)	(40.771)	0	(4.076.649)
Nabavna vrednost 31.12.2017	3.169.754	229.531.772	186.091.757	2.337.999	17.904.764	439.036.046
Odpisana vrednost 1.1.2017		111.250.798	107.548.742	1.520.400	0	220.319.940
Odtujitve	0	0	0	(94.759)	0	(94.759)
Prenosi - preknjižbe	0	2.281	(389.368)	387.087	0	0
Amortizacija	0	4.459.086	5.567.441	118.456	0	10.144.982
Odpisi	0	(189.868)	(3.842.913)	(40.771)	0	(4.073.552)
Odpisana vrednost 31.12.2017	0	115.522.297	108.883.902	1.890.413	0	226.296.611
Knjigovodska vrednost 1.1.2017	3.169.754	118.420.576	82.673.188	409.460	7.338.079	212.011.057
Knjigovodska vrednost 31.12.2017	3.169.754	114.009.475	77.207.856	447.587	17.904.764	212.739.435

v EUR

	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1.1.2018	3.169.754	229.531.772	186.091.757	2.337.999	17.904.764	439.036.046
Pridobitve	0	0	0	0	6.770.284	6.770.284
Odtujitve	0	0	(4.998)	(36.370)	0	(41.368)
Prenosi iz investicij	3.678	1.669.088	17.942.801	71.710	(19.687.277)	0
Prenosi - preknjižbe	0	0	0	0	(516.030)	(516.030)
Odpisi		(96.143)	(3.637.841)	(41.913)	0	(3.775.897)
Nabavna vrednost 31.12.2018	3.173.432	231.104.717	200.391.719	2.331.426	4.471.741	441.473.035
Odpisana vrednost 1.1.2018	0	115.522.297	108.883.902	1.890.413		226.296.612
Odtujitve	0	0	(4.998)	(36.370)	0	(41.368)
Amortizacija	0	4.465.666	5.043.705	117.154	0	9.626.525
Odpisi	0	(96.143)	(2.640.198)	(41.856)	0	(2.778.197)
Odpisana vrednost 31.12.2018	0	119.891.820	111.282.411	1.929.341	0	233.103.572
Knjigovodska vrednost 1.1.2018	3.169.754	114.009.475	77.207.855	447.586	17.904.764	212.739.434
Knjigovodska vrednost 31.12.2018	3.173.432	111.212.897	89.109.308	402.085	4.471.741	208.369.463

V letu 2018 je družba nadaljevala z visoko investicijsko dejavnostjo (6,7 mio EUR). Največja vlaganja se nanašajo na dokončanje rekonstrukcije II. faze HE Plave 1 (1,5 mio EUR) in hidromehanske opreme na jezu Podselo (0,9 mio EUR), izgradnjo mHE Kneža (0,4 mio EUR) ter remont ČHE Avče (3,4 mio EUR).

Družba je v letu 2018 izločila iz uporabe za 3.775.879 EUR opreme s sedanjo vrednostjo 997.700 EUR. Skoraj celotna vrednost se nanaša na opremo, ki je bila izločena v procesu remonta ČHE Avče.

3. Dolgoročne finančne naložbe v odvisne družbe

9.066 EUR

Družba SENG d.o.o. je 100% lastnik družbe ELPROM d.o.o., ki je registrirana za proizvodnjo in prodajo električne energije iz obnovljivih virov.

Pomembnejši podatki o odvisni družbi:

Družba	Naslov	Država	Dejavnost	% Lastništva
ELPROM	Erjavčeva 20, 5000 Nova Gorica	Slovenija	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	100,0%

Odvisna družba ELPROM d.o.o. v letu 2018 ni opravljala dejavnosti. V poslovnem letu 2018 je ustvarila 220 EUR izgube. Izguba tekočega leta je bila pokrita iz prenesenega poslovnega izida v skladu s 64.členom ZGD-1 in sklepom vodstva.

Družba ELPROM d.o.o. nima zaposlencev. Je mikro družba in ni zavezana k revidiranju.

v EUR

	sredstva	obveznosti (brez kapitala)	prihodki	čisti poslovni izid leta	celotni kapital
ELPROM d.o.o.	51.698	18	0	-220	51.679

4. Ostale dolgoročne finančne naložbe in posojila

7.566.252 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe	80.000	80.000
Za prodajo razpoložljiva dolgoročna finančna sredstva	35.876	34.218
Druge dolgoročne finančne naložbe	7.450.376	7.366.172
Skupaj	7.566.252	7.480.390

Dolgoročne finančne naložbe v pridružene družbe

80.000 EUR

Naložbo v družbo HSE Invest d.o.o. vodi družba kot naložbo v pridruženo družbo. Družbi SENG d.o.o. 25-procentni poslovni delež v kapitalu družbe HSE Invest d.o.o. ne omogoča pomembnega vpliva pri odločanju.

Pomembnejši podatki o pridruženih družbah:

Družba	Naslov	Država	Dejavnost	% Lastništva
HSE Invest	Obrežna ulica 170 a, 2000 Maribor	Slovenija	Drugo tehnično projektiranje in svetovanje	25,0%

v EUR

	sredstva	obveznosti (brez kapitala)	prihodki	čisti poslovni izid leta	celotni kapital
HSE Invest d.o.o.	1.535.375	946.291	2.979.318	-1.039.125	589.084

Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

35.876 EUR

Kot za prodajo razpoložljiva finančna sredstva se vodijo delnice Zavarovalnice Triglav d.d., ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev.

v EUR

	2018	2017
Stanje 1.1.	34.218	27.469
Krepitve	1.658	6.749
Stanje 31.12.	35.876	34.218

Druge dolgoročne finančne naložbe

7.450.376 EUR

Druge dolgoročne finančne naložbe se nanašajo na naložbo v HESS d.o.o. (7,4 mio EUR) in naložbo v RGP d.o.o..

Družba je v letu 2018 kupila 4% delež v družbi RGP d.o.o.. Nakup v višini 84.204 EUR je bil izvršen s konverzijo posojila v naložbo.

	v EUR	
	2018	2017
Stanje 1.1.	7.366.172	7.366.172
Pridobitve	84.204	0
Stanje 31.12.	7.450.376	7.366.172

5. Druga dolgoročna sredstva

88.900 EUR

Med drugimi dolgoročnimi sredstvi je dolgoročni poslovni najem dveh optičnih vlaken in plačila družbe, kot etažnega lastnika stanovanj v rezervni sklad.

6. Terjatve za odložene davke

123.536 EUR

	v EUR	
	31.12.2018	31.12.2017
Rezervacije	120.995	119.298
Oslabitve	2.541	2.274
Skupaj	123.536	121.572

Družba oblikuje terjatve za odložene davke:

- za davčno nepriznane odhodke iz naslova rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade,
- iz slabitve naložb.

Gibanje terjatev za odložene davke:

	v EUR		
	Rezervacije	Oslabitev	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	119.298	2.274	121.572
V breme/dobro poslovnega izida	1.697	267	1.964
Stanje na dan 31.12.2018	120.995	2.541	123.536
Stanje na dan 1.1.2017	112.357	2.274	114.631
V breme/dobro poslovnega izida	6.941	0	6.941
Stanje na dan 31.12.2017	119.298	2.274	121.572

Terjatve za odložene davke so obračunane po 19 % davčni stopnji.

7. Zaloge

135.746 EUR

	<i>v EUR</i>	
	31.12.2018	31.12.2017
Material	135.746	46.564
Skupaj	135.746	46.564

Pretežni del zalog predstavljajo zaloge rezervnih delov in zaloga materiala za vzdrževanje. Zaloge rezervnih delov in materiala za vzdrževanje so potrebne zaradi čimprejšnje odprave napak proizvodne opreme in s tem zagotavljanja zanesljivega obratovanja.

Zaloge niso zastavljene kot jamstvo za obveznosti.

Knjigovodska vrednost zalog ne presega njihove čiste iztržljive vrednosti.

Pri popisu zalog niso bili ugotovljeni viški in primanjkljaji.

8. Kratkoročne finančne naložbe in posojila

0 EUR

Družba je odobrila kratkoročno dano posojilo družbi RGP d.o.o. v višini 84.204 EUR. Obrestna mera posojila je znašala 3,6 %. Posojilo je bilo odplačano s konverzijo v naložbo.

	<i>v EUR</i>	
	2018	2017
Stanje 1.1.	0	9.100
Pridobitve	84.658	17.087.329
Odplačila	(84.658)	(17.096.429)
Stanje 31.12.	0	(0)

9. Kratkoročne poslovne terjatve

4.250.855 EUR

	<i>v EUR</i>	
	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	4.205.819	7.505.739
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	45.036	102.676
Skupaj	4.250.855	7.608.415

Kratkoročne poslovne terjatve so terjatve za prodano električno energijo, terjatve iz naslova najemnin ter prodaje storitev.

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini so terjatve do družbe HSE d.o.o. Nanašajo se na terjatve za prodano električno energijo, neznatni delež pripada terjatvam iz naslova najemnin in zamudnih obresti.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do kupcev so terjatve za najemnine, material in storitve.

Terjatve za prodano električno energijo so zavarovane z menicami, ostale terjatve so nezavarovane. Iz dosedanje poslovne prakse kupci svoje terjatve poravnajo v dogovorjenih rokih. Tveganost za neplačilo nezavarovanih terjatev obstaja, vendar je majhna.

Družba nima finančnih sredstev dobljenih v zastavo kot varščina.

10. Druga kratkoročna sredstva

1.283.051 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročno dani predujmi	379.909	731
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	565.281	847.026
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	184.242	77.261
Kratkoročno odloženi stroški in odhodki	153.619	21.863
Skupaj	1.283.051	946.881

11. Denar in denarni ustrezniki

4.060.585 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Denarna sredstva v banki	2.393.510	260.267
Depoziti na odpoklic	1.667.075	400.013
Skupaj	4.060.585	660.280

Družba nima samodejnih zadolžitev v obliki limitov na transakcijskih računih pri bankah, prav tako nima denarnih sredstev nominiranih v tuji valuti.

12. Kapital

198.964.978 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Vpoklicani kapital	137.894.036	137.894.036
Druge rezerve iz dobička	49.125.447	49.125.447
Rezerva za pošteno vrednost	(70.829)	(51.511)
Zadržani poslovni izid	12.016.324	7.967.975
Skupaj	198.964.978	194.935.948

Vrednost osnovnega kapitala družbe znaša 137.894.036 EUR.

Družba nima kapitalskih rezerv.

Rezerve iz dobička zajemajo zakonske rezerve v višini 10 % osnovnega kapitala, kar znaša 13.789.404 EUR in druge rezerve iz dobička v vrednosti 35.336.043 EUR. Zakonske rezerve ne morejo biti predmet delitve.

Družba je v letu 2018 ustvarila 4.008.871 EUR čistega poslovnega izida.

Rezerva za pošteno vrednost v višini -70.829 EUR je v razkritjih podana v dveh delih in sicer rezerva za pošteno vrednost, ki zajema neto spremembe poštene vrednosti za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in aktuarske dobičke ali izgube pri odpravninah ob upokojitvi.

Gibanje rezerve za pošteno vrednost je prikazano v spodnji tabeli:

v EUR

	Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	Aktuarski dobički/izgube pri odpravninah ob upokojitvi	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	26.044	(77.554)	(51.510)
Povečanje	1.342	18.816	20.158
Prenos v preneseni poslovni izid	0	(39.477)	(39.477)
Stanje na dan 31.12.2018	27.386	(98.215)	(70.829)
Stanje na dan 1.1.2017	21.029	(42.384)	(21.355)
Povečanje	6.749	(21.763)	(15.014)
Prenos v preneseni poslovni izid	0	(13.407)	(13.407)
Zmanjšanje	(1.734)	0	(1.734)
Stanje na dan 31.12.2017	26.044	(77.554)	(51.511)

V letu 2018 se je poštena vrednost finančnih sredstev povečala za 1.657 EUR, odloženi davki pa za 315 EUR.

Aktuarski dobički so se v letu 2018 povečali za 18.816 EUR. Iz naslova aktuarskega izračuna se je preneseni dobiček povečal za 39.477 EUR.

13. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

1.273.628 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	925.386	921.598
Rezervacije za jubilejne nagrade	348.242	365.741
Skupaj	1.273.628	1.287.339

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na osnovi aktuarskega izračuna na dan 31.12.2018. Pri aktuarskem izračunu je bilo upoštevano:

- število zaposlenih v družbi na dan 31.12.2018 (spol, starost, skupna in pokojninska osnova, povprečna neto in bruto plača za obdobje avgust-oktober 2018),
- dolgoročno rast plač v višini od 4,9 % v letu 2019, 5 % v letu 2020 in 2,7 % letno od leta 2020 dalje, kar predstavlja dolgoročno rast plač,
- fluktuacija glede na starostne razrede,
- način izračuna odpravnin in jubilejnih nagrad v družbi ter
- izbrana diskontna obrestna mera v višini 1,2 %.

Višina rezervacij, njihovo črpanje in oblikovanje je razvidno iz tabele gibanja rezervacij:

v EUR

	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	921.598	365.741	1.287.339
Oblikovanje, povečanje	70.041	35.786	105.827
Zmanjšanje, črpanje	0	(33.539)	(33.539)
Zmanjšanje, odprava	(66.253)	(19.746)	(85.999)
Stanje na dan 31.12.2018	925.386	348.242	1.273.628
Stanje na dan 1.1.2017	837.791	325.553	1.163.344
Oblikovanje, povečanje	126.908	65.061	191.969
Zmanjšanje, črpanje	(43.100)	(24.874)	(67.974)
Stanje na dan 31.12.2017	921.598	365.741	1.287.339

Analiza občutljivosti spremembe diskontirane obrestne mere in rasti plač na rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade.

v EUR

	Diskontna stopnja		Rast plač	
	Zmanjšanje za 0,5 %	Povečanje za 0,5 %	Zmanjšanje za 0,5 %	Povečanje za 0,5 %
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	51.293	(46.746)	(48.347)	51.667
Rezervacije za jubilejne nagrade	16.423	(15.124)	(15.746)	16.650
Skupaj	67.716	(61.870)	(64.093)	68.317

14. Druge rezervacije

68.871 EUR

v EUR

	Za tožbe	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	0	22.097	22.097
Oblikovanje, povečanje	50.000	0	50.000
Zmanjšanje, črpanje	0	(3.226)	(3.226)
Stanje na dan 31.12.2018	50.000	18.871	68.871
Oblikovanje - povečanje	0	22.584	22.584
Zmanjšanje - črpanje	0	(487)	(487)
Stanje na dan 31.12.2017	0	22.097	22.097

Družba je v letu 2018 oblikovala rezervacije za tožbo, ki se nanaša na lastniški spor na območju mHE Planina.

15. Dolgoročne finančne obveznosti

14.136.250 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	14.136.250	20.608.750
Skupaj	14.136.250	20.608.750

Dolgoročne finančne obveznosti se nanašajo na najeta posojila za izgradnjo ČHE Avče pri SID banki in Novi KBM.

Prejeta posojila so obrestovana po variabilni obrestni meri. Osnova za obrestovanje je EURIBOR (3-mesečni ali 6-mesečni) ter dogovorjeni pribitek (+ ali -). V letu 2018 so se obrestne mere za najeta posojila gibale med 1,494 % in 1,682 %.

Posojilo SID banke je zavarovano s hipoteko na opredmetenih dolgoročnih sredstvih.

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti je razvidno iz tabele gibanj:

v EUR

	Dolgoročne finančne obveznosti do bank	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	20.608.750	20.608.750
Prenosi na kratkoročne obveznosti	(6.472.500)	(6.472.500)
Stanje na dan 31.12.2018	14.136.250	14.136.250
Stanje na dan 1.1.2017	27.081.250	27.081.250
Prenosi na kratkoročne obveznosti	(6.472.500)	(6.472.500)
Stanje na dan 31.12.2017	20.608.750	20.608.750

16. Odložene obveznosti za davek

5.891 EUR

Obveznosti za odložene davke izhajajo iz finančnih naložb razpoložljivih za prodajo, za katere je mogoče zanesljivo izmeriti pošteno vrednost.

Tabela gibanj obveznosti za odložene davke:

v EUR

	Finančna sredstva	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	5.576	5.576
V breme/ dobro poslovnega izida	315	315
Stanje na dan 31.12.2018	5.891	5.891
	Finančna sredstva	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2017	3.842	3.842
V breme /dobro drugega vseobsegajočega donosa	1.734	1.734
Stanje na dan 31.12.2017	5.576	5.576

17. Kratkoročne finančne obveznosti

6.497.811 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročne finančne obveznosti do bank brez obresti	6.472.500	6.472.500
Kratkoročne finančne obveznosti do bank za obresti	25.311	30.939
Skupaj	6.497.811	6.503.439

Vse kratkoročne finančne obveznosti so nominirane v EUR.

v EUR

	Kratkoročne finančne obveznosti do bank brez obresti	Kratkoročne finančne obveznosti do bank za obresti	Skupaj
Stanje na dan 1.1.2018	6.472.500	30.939	6.503.439
Povečanje	0	396.664	396.664
Prenosi iz dolgoročnih obveznosti	6.472.500	0	6.472.500
Kratkoročna odplačila	0	(402.292)	(402.292)
Dolgoročna odplačila	(6.472.500)	0	(6.472.500)
Stanje na dan 31.12.2018	6.472.500	25.311	6.497.811
Stanje na dan 1.1.2017	6.472.500	112.525	6.585.025
Povečanje	0	507.371	507.371
Prenosi iz dolgoročnih obveznosti	6.472.500	0	6.472.500
Kratkoročna odplačila	0	(513.683)	(513.683)
Dolgoročna odplačila	(6.472.500)	0	(6.472.500)
Drugo	0	(75.273)	(75.273)
Stanje na dan 31.12.2017	6.472.500	30.939	6.503.439

18. Kratkoročne poslovne obveznosti

3.913.525 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	241.291	3.750.899
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.672.234	3.374.064
Skupaj	3.913.525	7.124.963

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini

v EUR

		31.12.2018	31.12.2017
HSE	Slovenija	170.683	3.522.833
HTZ I.P.	Slovenija	0	5.925
RGP	Slovenija	40.553	26.267
HSE Invest	Slovenija	30.055	195.874
Skupaj		241.291	3.750.899

19. Druge kratkoročne obveznosti

1.464.051 EUR

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	716.414	656.090
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	694.107	391.116
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih	1.383	114.888
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	52.147	64.428
Skupaj	1.464.051	1.226.521

Družba nima v zastavo danih finančnih sredstev, kot varščine za obveznosti.

Družba nima pogojnih obveznosti.

3.5.3 POJASNILA K IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA

20. Čisti prihodki od prodaje

35.387.697 EUR

v EUR

	2018	2017
Električna energija	35.172.792	37.726.184
Ostalo trgovsko blago in material	82.905	206.213
Ostale storitve	132.000	155.568
Skupaj	35.387.697	38.087.965

Skoraj vse prihodke od prodaje družba doseže s prodajo električne energije, ostalo s prodajo odpadnega materiala in opravljenih storitev. Družba proda celotno količino proizvedene električne energije Holdingu Slovenskih elektrarn. Celotni čisti prihodki od prodaje so bili doseženi na domačem trgu.

Prihodki doseženi s prodajo električne energije ter trgovskega blaga in materiala so bili pripoznani ob dobavi, prihodki od storitev pa ob opravljeni storitvi.

21. Drugi poslovni prihodki

73.002 EUR

v EUR

	2018	2017
Prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni	56.293	4.281
Zamudne obresti	4.042	0
Dobiček pri prodaji stalnih sredstev	3.800	9.253
Ostalo	8.867	2.537
Skupaj	73.002	16.070

22. Stroški blaga, materiala in storitev

11.195.756 EUR

v EUR

	2018	2017
Stroški pomožnega materiala	79.667	79.882
Stroški energije	9.438.905	12.865.434
Stroški nadomestnih delov	60.921	48.941
Stroški drobnega inventarja	41.716	15.626
Pisarniški material	6.426	9.929
Strokovna literatura	19.187	16.722
Ostalo	3.526	6.930
Skupaj stroški materiala	9.650.348	13.043.464
Stroški transportnih storitev	40.307	43.149
Storitve vzdrževanja	426.567	742.048
Stroški najemnin	16.401	14.034
Stroški povračil zaposlencev v zvezi z delom	21.506	22.772
Stroški zavarovanja in bančnih storitev	481.617	549.174
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	233.559	235.848
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	57.264	84.550
Stroški storitev fizičnih oseb	1.820	3.708
Komunalne storitve	86.705	79.552
Članarine	20.554	19.457
Upravljanje nepremičnin	37.285	43.769
Ostalo	121.822	92.540
Skupaj stroški storitev	1.545.407	1.930.602
Skupaj	11.195.756	14.974.066

Med stroški materiala so največji stroški nabave električne energije za obratovanje ČHE Avče in stroški nadomestnih delov za vzdrževanje naprav in opreme. Med stroški storitev predstavljajo največje vrednosti stroški storitev vzdrževanja naprav in opreme ter stroški zavarovanja premoženja in stroški bančnih storitev.

ČHE Avče v novembru in decembru 2018 ni obratovala zaradi remonta, kar se odraža na nižjih stroških električne energije v primerjavi s predhodnim letom.

Stroški revizorja

11.100 EUR

V skladu z Zakonom o gospodarskih družbah je revizijska družba KPMG Slovenija opravila revizijo računovodskih izkazov družbe za poslovno leto 2018 in pregled poročila o razmerjih s povezanimi osebami ter izdala poročili neodvisnega revizorja.

Pogodbena vrednost obeh storitev za poslovno leto 2018 znaša 11.100 EUR.

23. Stroški dela

5.466.691 EUR

v EUR

	2018	2017
Plače	3.896.737	3.851.354
Stroški pokojninskih zavarovanj	547.141	537.482
Stroški drugih zavarovanj	305.664	296.532
Drugi stroški dela	717.149	768.587
Skupaj	5.466.691	5.453.955

Med drugimi stroški dela so zajeta povračila stroškov prehrane in prevoza na delo, stroški regresa za letni dopust ter drugi prejemki zaposlencev.

Število zaposlenih in izobrazbeni razredi:

	1.1.2018	31.12.2018	Povprečno število zaposlenih
1	0	0	0
2	3	3	3
3	1	1	1
4	18	18	18
5	38	35	37
6/1	20	20	20
6/2	20	20	20
7	18	18	18
8/1	5	5	5
8/2	1	1	1
Skupaj	124	121	123

24. Odpisi vrednosti

10.743.010 EUR

v EUR

	2018	2017
Amortizacija neopredmetenih sredstev	116.775	76.714
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	9.626.525	10.144.982
Oslabitev/odpisi terjatev	2.010	0
Odpisi pri nepremičninah, napravah in opremi	997.700	0
Prodaje pri nepremičninah, napravah in opremi ter naložbenih nepremičninah	0	3.984
Skupaj	10.743.010	10.225.680

Družba je v letu 2018 v procesu remonta ČHE Avče izločila iz uporabe opremo s sedanjo vrednostjo 997.700 EUR.

25. Drugi poslovni odhodki**3.303.129 EUR***v EUR*

	2018	2017
Oblikovanje rezervacij za tožbe	50.000	0
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	34.173	50.898
Koncesije	1.707.218	1.605.149
Izdatki za varstvo okolja	1.266.784	1.202.211
Donacije	61.350	53.250
Drugi poslovni odhodki	183.604	138.804
Skupaj	3.303.129	3.050.311

26. Finančni prihodki**3.501 EUR***v EUR*

	2018	2017
Finančni prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	2.959	2.960
Finančni prihodki iz danih posojil in depozitov	542	87.976
Skupaj	3.501	90.936

27. Finančni odhodki**395.601 EUR***v EUR*

	2018	2017
Finančni odhodki za obresti	383.683	491.126
Drugi finančni odhodki	11.918	12.900
Skupaj	395.601	504.026

28. Obračunani davek**351.142 EUR***v EUR*

	2018	2017
Odmerjeni davek	353.106	0
Odloženi davki	(1.964)	(6.941)
Skupaj davek od dobička, pripoznan v IPI	351.142	(6.941)
Odloženi davek pripoznan v kapitalu	314	0

Izračun efektivne davčne stopnje je prikazan v naslednji tabeli:

	<i>v EUR</i>	
	2018	2017
Poslovni izid pred davki	4.360.013	3.986.933
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji	828.402	757.517
Davek od prihodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(562)	(562)
Davek od davčnih olajšav	(530.191)	(808.232)
Davek od odhodkov, ki znižujejo davčno osnovo	(3.186)	(2.363)
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	56.826	65.735
Davek od ostalih sprememb v davčni bilanci	1.817	(12.094)
Obračunani davek	353.106	0
Odloženi davki	(1.964)	(6.941)
Skupaj davki	351.142	(6.941)
Efektivna davčna stopnja	8,05%	0,00%

29. Čisti poslovni izid

4.008.871 EUR

	<i>v EUR</i>	
	2018	2017
Kosmati donos iz poslovanja	35.460.699	38.104.036
Poslovni izid iz poslovanja	4.752.113	4.400.023
Finančni izid	(392.100)	(413.090)
Poslovni izid pred davki	4.360.013	3.986.933
Čisti poslovni izid poslovnega leta	4.008.871	3.993.874

3.5.4 POJASNILA K IZKAZU DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

	<i>v EUR</i>	
	2018	2017
Čisti poslovni izid poslovnega leta	4.008.871	3.993.874
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslučki zaposlenecv	18.818	(21.763)
Postavke, ki pozneje ne bodo preračunane v poslovni izid	18.818	(21.763)
Bruto sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	1.657	6.749
Odloženi davek rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	(315)	(1.734)
Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev, razpoložljivih za prodajo	1.342	5.014
Postavke, ki bodo lahko pozneje preračunane v poslovni izid	1.342	5.014
Drugi vseobsegajoči donos	20.160	(16.749)
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	4.029.031	3.977.125

Iz izkaza drugega vseobsegajočega donosa je razvidno povečanje čistega dobička za del aktuarskega izračuna rezervacij za odpravnine ob upokojitvi 18.818 EUR in povečanje zaradi prevrednotenja za prodajo razpoložljivih sredstev v višini 1.342 EUR.

3.5.5 POJASNILA K IZKAZU DENARNIH TOKOV

	<i>v EUR</i>	
	2018	2017
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI NA ZAČETKU OBDOBJA	660.280	22.417.752
DENARNI TOKOVI IZ POSLOVANJA	17.122.285	14.075.650
DENARNI TOKOVI IZ NALOŽBENJA	(6.847.187)	(10.846.939)
DENARNI TOKOVI IZ FINANCIRANJA	(6.874.793)	(24.986.183)
DENARNA SREDSTVA IN DENARNI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	4.060.585	660.280
DENARNI TOK OBDOBJA	3.400.305	-21.757.472

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi - iz podatkov izkaza finančnega položaja tekočega leta in preteklega leta ter iz podatkov izkaza poslovnega izida za tekoče leto.

Družba je v letu 2018 ustvarila 3.400.305 EUR pozitivnega denarnega toka.

Denarni tokovi pri poslovanju

17.122.285 EUR

Denarni tokovi pri poslovanju so razlika med prihodki in stroški iz poslovanja zmanjšani za amortizacijo in druge odpise. Denarni tokovi so popravljeni za neporavnane terjatve in obveznosti ter izločitve vseh nedenarnih tokov.

Denarni tokovi iz naložbenja

-6.847.187 EUR

Denarni prilivi iz naložbenja zajemajo prejete dividende, prejete obresti od denarnih sredstev, prilive od prodanih nepremičnin in opreme in vračila danih posojil. Odlivi denarnih sredstev iz naložbenja so plačila dobaviteljem za nakup neopredmetenih sredstev, nepremičnin, naprav in opreme in izdatki za dana posojila.

Denarni tok iz financiranja

-6.874.793 EUR

Odlivi iz naslova financiranja se nanašajo na odplačilo dolgoročnih investicijskih kreditov, najetih v preteklosti ter na obresti povezanimi s krediti.

3.5.6 DRUGA POJASNILA

Povezane osebe

v EUR

	Prodaje	Nakupi	Dana posojila
HSE	35.145.153	9.332.482	0
HTZ I.P.	0	285	0
RGP	454	27.680	84.204
HSE Invest	0	144.091	0
Skupaj 2018	35.145.607	9.504.538	84.204

Družba je s povezanimi osebami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pogodb o izvajanju inženiringa, tehničnega opazovanja in pogodbe o kreditiranju. Za vse sklenjene pogodbe med povezanimi osebami so uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

Prejemki

Prejemki direktorja in zaposlenih, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe zajemajo:

- bruto prejemke, ki so navedeni v obvestilu za napoved dohodnine,
- druge prejemke kot so prehrana, dnevnice, premije za neobvezna zavarovanja in
- bonitete – službena vozila za osebno uporabo
- povračila potnih stroškov.

v EUR

	Bruto plača	Drugi prejemki	Boniteta	Povračilo stroškov	Skupaj
Člani uprave	113.434	4.593	1.985	1.617	121.629
Zaposleni za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	377.270	23.261	13.743	6.008	420.282
Skupaj 2018	490.704	27.854	15.728	7.625	541.911

Finančni inštrumenti in tveganja

Upravljanje s tveganji je opisano v poslovnem delu poročila. V nadaljevanju pa prikazujemo upravljanja s tistimi finančnimi tveganji, ki jih mora družba razkriti v računovodskem poročilu skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Kreditno tveganje

v EUR

	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	4.205.819	0	4.205.819
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	33.684	11.352	45.036
Kratkoročno dani predujmi	379.909	0	379.909
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	565.281	0	565.281
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	184.242	0	184.242
Skupaj 31.12.2018	5.368.935	11.352	5.380.287

v EUR

	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle	
Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	7.505.739	0	7.505.739
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	102.295	1.323	103.618
Kratkoročno dani predujmi	731	0	731
Kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	847.026	0	847.026
Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	77.261	0	77.261
Skupaj 31.12.2017	8.533.052	1.323	8.534.375

Družba ugotavlja, da je trenutna interna politika oblikovanja in slabitve poslovnih terjatev ustrezna in, da aplikacija usmeritev o razkritjih po MSRP 9 z vidika ocene pričakovanje izgube iz naslova poslovnih terjatev (ang. »Expected Credit Loss – ECL«) nima pomembnega vpliva na pošten prikaz sredstev družbe.

Družba ocenjuje, da je kreditno tveganje obvladljivo, saj posluje z znanimi kupci, ki so redni plačniki. Največji kupec je obvladujoča družba HSE d.o.o., ki odkupi celotno proizvedeno električno energijo. Terjatve za prodano električno energijo ima družba zavarovano z menicami in običajno predstavljajo večinski delež v celotnih terjativah

Likvidnostno tveganje

v EUR

	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	do 2 leti po datumu IFP	od 3 do 5 let po datumu IFP	nad 5 let po datumu IFP	
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	5.322.500	5.157.500	3.656.250	14.136.250
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	2.106	2.106
Skupaj 31.12.2018	5.322.500	5.157.500	3.658.356	14.138.356

v EUR

	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	do 2 leti po datumu IFP	od 3 do 5 let po datumu IFP	nad 5 let po datumu IFP	
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	6.472.500	9.667.500	4.468.750	20.608.750
Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	16.055	0	0	16.055
Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	19.612	0	0	19.612
Druge dolgoročne poslovne obveznosti	2.582	0	0	2.582
Skupaj 31.12.2017	6.510.749	9.667.500	4.468.750	20.646.999

v EUR

	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.497.811	0	6.497.811
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	241.291	0	241.291
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.664.202	8.032	3.672.234
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	716.414	0	716.414
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	694.107	0	694.107
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	1.383	0	1.383
Skupaj 31.12.2018	11.815.208	8.032	11.823.240

v EUR

	Zapadlost v plačilo		Skupaj
	nezapadle	zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	
Kratkoročne finančne obveznosti do bank	6.503.439	0	6.503.439
Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	3.750.899	0	3.750.899
Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	3.374.064	0	3.374.064
Kratkoročne poslovne obveznosti do zaposlencev	656.090	0	656.090
Kratkoročne poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	391.116	0	391.116
Druge kratkoročne poslovne obveznosti	114.888	0	114.888
Skupaj 31.12.2017	14.790.495	0	14.790.495

Likvidnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem in dinamike investiranja. Vzdrževanje likvidnosti oziroma kratkoročne plačilne sposobnosti družba obvladuje s spremljanjem likvidnostnih sredstev in obveznosti do virov sredstev ter s skrbnim načrtovanjem, spremljanjem in usklajevanjem denarnih tokov.

Tečajno tveganje

Družba ni izpostavljena tečajnemu tveganju. Vse svoje terjatve kot obveznosti ima nominirane v EUR.

Cenovno tveganje

Cenovno tveganje je tveganje naraščanja cene surovinam. Tveganje, ki je prisotno pri nabavi električne energije za proizvodnjo električne energije v ČHE Avče, družba preko prodajne cene prenese na kupca, tako, da vpliva zaradi spreminjanja cene električne energije na poslovni izid ni.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je občutljivost naraščanja obrestne mere za najeta posojila na tujih in domačem trgu kapitala. Družba je izpostavljena obrestnemu tveganju pri finančnih obveznostih iz najetih posojil po variabilni obrestni meri, ki so vezani na 3 ali 6 mesečni Euribor. Obrestno tveganje se obvladuje skladno s sprejeto strategijo obvladovanja v skupini HSE »Izvedbena politika obvladovanja obrestnega tveganja v Skupini HSE«. Na podlagi sprejete izvedbene politike in s ciljem razpršenosti tveganja je kot primeren obseg ščitenja omejen na največ do 50 % kreditnega portfelja družbe. Družba na dan 31. 12. 2018 nima sklenjenih obrestnih zamenjav.

Analiza občutljivosti spremembe obrestne mere:

v EUR

FINANČNI INSTRUMENTI	Čisti poslovni izid 2018		Čisti poslovni izid 2017	
	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	(124.248)	124.248	(157.042)	157.042
Finančne obveznosti	(124.248)	124.248	(157.042)	157.042

V tabeli analize občutljivosti spremembe obrestne mere je predstavljen vpliv spremembe variabilne obrestne mere za vsa prejeta posojila na dobiček družbe, pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne.

V primeru zvišanja ali znižanja obrestne mere za 50 bazičnih točk, bi bil čisti poslovni izid družbe večji oziroma manjši za 124.248 EUR.

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in investiranja.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega iz razmerja med finančnimi obveznostmi in celotnim kapitalom oz. skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. Med neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti. Kazalnik nam pove razmerje med zadolženostjo družbe in kapitalom. Ustrezen obseg kapitala zagotavlja razvoj dejavnosti v prihodnosti.

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Dolgoročne finančne obveznosti	14.136.250	20.608.750
Kratkoročne finančne obveznosti	6.497.811	6.503.439
Skupaj finančne obveznosti	20.634.061	27.112.189
Kapital	198.964.978	194.935.948
Finančne obveznosti/Kapital	0,10	0,14
Denar in denarni ustrezniki	4.060.585	660.280
Neto finančna obveznost	16.573.476	26.451.909
Neto dolg/kapital	0,08	0,14

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov:

v EUR

	31.12.2018		31.12.2017	
	Knjigovodska vrednost	Poštена vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštена vrednost
Neizvedena finančna sredstva po poštenu vrednosti	7.486.252	7.486.252	7.400.390	7.400.390
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	7.486.252	7.486.252	7.400.390	7.400.390
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	9.440.872	9.440.872	9.194.933	9.194.933
Poslovne in druge terjatve	5.380.287	5.380.287	8.534.653	8.534.653
Denarna sredstva	4.060.585	4.060.585	660.280	660.280
Skupaj	16.927.124	16.927.124	16.595.323	16.595.323
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	26.345.975	26.345.975	35.468.453	35.468.453
Bančna posojila	20.634.061	20.634.061	27.112.189	27.112.189
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	5.711.914	5.711.914	8.356.264	8.356.264
Skupaj	26.345.975	26.345.975	35.468.453	35.468.453

Družba ocenjuje, da poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti ne odstopajo od knjigovodskih vrednosti. Naložbe, razporejene v skupino za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, so izkazane v izkazih po poštenu vrednosti oz. po nabavni vrednosti. Terjatve in posojila so izkazane po odplačni vrednosti. Glede na to, da so terjatve in obveznosti kratkoročne, poštene vrednosti teh finančnih instrumentov ne odstopajo od njihovih knjigovodskih vrednosti. Posojila so sklenjena po spremenljivi obrestni meri, zato je poštenu vrednost teh finančnih instrumentov enaka njihovi knjigovodski vrednosti.

Hierarhija finančnih sredstev in finančnih obveznosti vrednotena po poštenu vrednosti je prikazana v spodnji tabeli.

v EUR

	31.12.2018	31.12.2017
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prve ravni	35.875	34.218
Finančna sredstva po poštenu vrednosti tretje ravni	7.450.377	7.366.172

Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Ni bilo dogodkov, ki bi vplivali na poslovni izid oziroma finančni položaj družbe.